

**T.C.
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA'BİLİM DALI**

**İLKOKUL HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİ DESTEKLİ YANSITICI
DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİNİN
ÖĞRENCİLERİN DERS BAŞARISINA VE
TUTUMUNA ETKİSİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ayşegül YAVUZ

**Doç. Dr. İlhan TURAN
Danışman**

**RİZE
2017**

KABUL VE ONAY

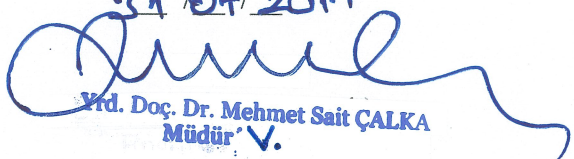
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, [Temel Eğitim] Ana Bilim Dalında, [Ayşegül YAVUZ] tarafından hazırlanan *[İlkokul Hayat Bilgisi Dersinde Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Öğrencilerin Ders Başarısına ve Tutumuna Etkisi]* başlıklı bu çalışma, [10.07.2017] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle başarılı bulunarak jürimiz tarafından [Yüksek Lisans Tezi] olarak kabul edilmiştir.

Başkan: (Doç. Dr. Yılmaz GEÇİT, İmza, Kabul)

Üye: (Doç. Dr. İlhan TURAN, İmza, Kabul)

Üye: (Yrd. Doç. Dr. Özlem Ulu KALIN, İmza, Kabul)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

31/07/2017

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sait ÇALKA
Müdür V.

ETİK BEYAN

Bu tezdeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

10/07/2017

(İmza)

Tezi Hazırlayan
Ayşegül YAVUZ

ÖNSÖZ

Hayat bilgisi dersi, çocukların doğal ve toplumsal çevrelerini tanımayı, buldukları çevreye uyum sağlamayı amaçlayan bir derstir. Bu ders, çocuğa içinde bulunduğu doğal ve toplumsal çevrenin farkına varmasını sağlayarak, kendini tanıma, çevresinde meydana gelen olayları anlama ve daha iyi hayat sürdürme yollarını bulmasını hedefler. Bu süreçte öğrencinin öğrendiklerinin ve kendi öğrenme yollarının farkına varması, öğrendiklerini günlük hayata aktarabilmesi çok önemlidir.

Bu çalışmada, ilkokul hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin ders başarısına ve tutumuna etkisi incelenmiştir.

Öncelikle yüksek lisans öğrenimim sırasında ve araştırma sürecinde bilgi ve becerisinden büyük ölçüde yararlandığım, her türlü desteğini benden esirgemeyen, her konuda anlayış gösteren, yapabileceğim inancını hissettiren, çok iyi bir rehber olan değerli hocam Doç. Dr. İlhan TURAN'a teşekkür ederim.

Çalışmama yaptığı önemli katkılarından dolayı Öğr. Gör. Dr. Burak AYDIN hocama teşekkür ederim. Ayrıca çalışmamın daha nitelikli olması için deneyimlerinden ve fikirlerinden yararlandığım Öğr. Gör. Osman ALBAYRAK hocama teşekkür ederim. Yüksek lisans öğrenimim sırasında her zaman örnek aldığım, göstermiş oldukları ilgi ve destekten dolayı, bana kazandırdıkları bilimsel becerilerden, verdikleri eğitimden dolayı Yrd. Doç. Dr. Mahir ÖZKAN, Yrd. Doç. Dr. Adem BELDAĞ, Yrd. Doç. Dr. Ali Faruk YAYLACI, Doç. Dr. Cem TOPSAKAL, Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk URSAVAŞ ve Doç. Dr. Selami YANGIN hocalarıma teşekkür ederim.

Araştırmanın uygulama kısmında her türlü desteği ve kolaylığı sağlayan TOKİ İlkokulu Müdürü Mustafa DURAN, Müdür Yardımcısı Emre HALİSDEMİR ve Hacı ERİKLİ hocalarıma aynı zamanda TOKİ İlkokulu'nda çalışan tüm meslektaşlarıma çok teşekkür ederim.

Tez yazma sürecinde her anımda yanımda olan, karamsarlığa düştüğümde beni destekleyen, bilgi ve becerisinden yararlandığım değerli arkadaşım aynı zamanda meslektaşım olan Refika ERDOĞAN'a çok teşekkür ederim.

Son olarak hayatımın her alanında bana manevi güç veren kıymetli ailem, başta örnek aldığım ilk eğitimci olarak babam Hasan YAVUZ'a, tezimi sunmamı en çok isteyen kişi olarak annem İnci YAVUZ'a, tezimdeki tüm çevirilere yardımcı olan İngilizce Öğretmeni ablam Başak YAVUZ'a ve her anımda yanımda olan küçük kardeşim Cansu YAVUZ'a teşekkür ederim.

Ayşegül YAVUZ

Rize, 2017

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. İlhan TURAN

Hazırlayan: Ayşegül YAVUZ

Yıl: 2017

ÖZET

İLKOKUL HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DESTEKLİ YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN DERS BAŞARISINA VE TUTUMUNA ETKİSİ

Bu çalışmada, ilkokul hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin ders başarısına ve tutumuna etkisi araştırılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan TOKİ İlkokulu 3/A sınıfı (19) deney grubu ve 3/B sınıfı (19) kontrol grubu öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırma nitel verilerle desteklenmiştir. Araştırmanın başında, Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Deneysel işlem öncesinde ve sonrasında, Akademik Başarı Testi ve Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Deneysel çalışmalar altı hafta devam etmiştir. Deneysel çalışma süresince dersler deney grubunda bilişim teknolojisiyle desteklenen yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinlikleriyle yürütülmüş, kontrol grubunda ise programda önerilen öğretim etkinlikleriyle yürütülmüştür. Veri toplama araçları, deney ve kontrol grubuna uygulama öncesinde ve sonrasında ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Deney grubu etkinlikleri araştırmacı tarafından, kontrol grubu ise sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmüştür. Çalışma kapsamında nicel verilerin çözümlenmesinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırma boyunca uygulanan yansıtıcı düşünme günlükleri, doküman inceleme yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, bilişim teknoloji destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin hayat bilgisi dersine yönelik tutumu, kontrol grubu öğrencilerine oranla daha olumlu bulunmuştur. Aynı zamanda deney grubunda uygulanan yöntemin hayat bilgisi ders başarılarının artmasında, programda önerilen öğretimden daha fazla etkili olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yansıtıcı Düşünme, Bilişim Teknolojileri, Hayat Bilgisi, Akademik Başarı, Tutum.

Recep Tayyip Erdogan University Graduate School of Social Sciences

Department: Basic Education

Thesis Type: Master Thesis

Supervisor: Doç. Dr. İlhan TURAN

Author: Ayşegül YAVUZ

Year: 2017

ABSTRACT

REFLECTİVE THİNKİNG SUPPORTED BY İNFORMATION TECHNOLOGİES' EFFECT ON STUDENTS' CLASS SUCCESS AND MANNERS İN THE PRİMARY SCHOOL SOCİAL STUDİES LESSON

In this study, the effects of reflective techniques supported by information technology on student achievement and attitude were investigated in life science course. The study group consisted of TOKİ Elementary School 3 / A (19) experimental group and 3 / B (19) control group students located in the Pazar district of Rize province. The study was a semi-experimental study with pretest-posttest control group. Moreover, the research has been supported with qualitative data. At the beginning of the research, Personal Information Form was applied. The Academic Achievement Test and the Life Science Lesson Attitude Scale were used before and after the experimental procedure.

Experimental studies lasted six weeks. During the experimental study, the lectures were carried out with reflective thinking based teaching activities supported by information technology in the experimental group and in the control group with the teaching activities suggested in the program. The data collection tools were applied to the experiment and control group as pre-test and post-test before and after the application. Experiment group activities were conducted by the researcher and control group by class teachers. In the scope of the study, SPSS 20.0 statistical package program was used to analyze quantitative data. The student diaries were analyzed by document analysis method.

According to the results of the research, the attitude of the students of the experimental group using reflective technology-supported reflective thinking activities towards life lessons was found to be more positive than the students of the control group. At the same time, the methodology used in the experimental group was more influential than the teaching proposed in the program, as the life experience increased the course success.

Key words: Reflective Thinking, Information Technologies, Life Science, Academic Achievement, Attitude.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	2
ETİK BEYAN.....	3
ÖNSÖZ.....	4
ÖZET.....	6
ABSTRACT.....	7
İÇİNDEKİLER.....	8
TABLolar LİSTESİ.....	11
KISALTMALAR LİSTESİ.....	12
GİRİŞ.....	13
Problem Durumu	13
Araştırmanın Amacı.....	14
Alt Amaçlar.....	15
Araştırmanın Önemi	15
Araştırmanın Varsayımları	17
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	17
Tanımlar.....	18

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	20
1.1. Hayat Bilgisi Dersi	20
1.1.1. Hayat Bilgisi Öğretiminin Amaçları.....	21
1.1.2. Hayat Bilgisi Programının Temel Yaklaşımı Ve Yapısı	22
1.1.2.1 Temalar	23
1.1.2.2 Beceriler.....	24
1.1.2.3. Hayat Bilgisi Dersinin Kazandırmak İstediği Kişisel Nitelikler	25
1.2. Düşünme	25
1.2.1. Düşünme Türleri.....	26
1.2.2. Yansıtıcı Düşünme.....	28
1.2.2.1. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştiren Etkinlikler.....	29
1.2.2.1.1. Öğrenme Günlükleri	30
1.2.2.1.2. Soru Sorma	32
1.2.2.1.3. Kendine Soru Sorma.....	33
1.2.2.1.4. Anlaşmalı Öğrenme	34

1.2.2.1.5. Kendini Değerlendirme	34
1.2.2.1.6. Kavram Haritaları	35
1.2.2.2. Yansıtıcı Düşünmede Öğretmen	35
1.2.2.2.1. Geleneksel Ve Yansıtıcı Öğrenmenin Özellikleri	37
1.3. Hayat Bilgisi Dersi Ve Yansıtıcı Düşünme	37
1.4. Hayat Bilgisi Dersinde Bilişim Teknolojileri	39
1.5. Ulusal Çalışmalar	40
1.5.1. Yansıtıcı Düşünme Üzerine Yapılmış Çalışmalar	40
1.5.2. Bilişim Teknoloji İle İlgili Araştırmalar	43
1.6. Uluslararası Çalışmalar	45

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM	49
2.1. Araştırmanın Modeli	49
2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	50
2.2.1. Çalışmanın 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Yapılma Nedenleri	53
2.3. Bağımlı Ve Bağımsız Değişkenler	54
2.4. Çalışmanın Kapsamı	54
2.5. Veri Toplama Araçları	56
2.5.1. Kişisel Bilgi Formu	56
2.5.2. Hayat Bilgisi Dersi Akademik Başarı Testi	56
2.5.3. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği	65
2.5.3.1. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlilik	65
2.5.4. Yansıtıcı Düşünme Günlükleri	66
2.6. Ders Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması	67
2.7. Deney ve Kontrol Grubunda Yürütülen Uygulama Süreci	68
2.8. Verilerin Analizi	69
2.8.1. Nicel Verilerin Analizi	69
2.8.2. Nitel Verilerin Analizi	70

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR	71
3.1. Nicel Verilere İlişkin Bulgular	71
3.1.1. Akademik Başarı Testine İlişkin Bulgular	71

3.1.1.1. Deney Grubunun Akademik Başarı Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	71
3.1.1.2. Kontrol Grubunun Akademik Başarı Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	72
3.1.1.3. Deney ve Kontrol Grubunun Akademik Başarı Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması	73
3.1.1.4. Deney ve Kontrol Grubunun Akademik Başarı Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	73
3.1.2. Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeğine İlişkin Bulgular	74
3.1.2.1. Deney ve Kontrol Grubunun Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması.....	74
3.1.2.2. Deney ve Kontrol Grubunun Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Son Test Puanlarının Karşılaştırılması.....	75
3.1.2.3. Deney Grubunun Ön Test Tutum Puanı ile Son Test Tutum Puanının Karşılaştırılması.....	76
3.1.2.4. Kontrol Grubunun Ön Test Tutum Puanı ile Son Test Tutum Puanının Karşılaştırılması.....	76
3.2.Nitel Verilere İlişkin Bulgular	77
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	85
Tartışma	85
Sonuç	88
Öneriler	90
Öğretmenlere Öneriler	90
Araştırmacılara Öneriler	91
KAYNAKLAR	93
EKLER.....	103
ÖZGEÇMİŞ.....	188

TABLolar

Tablo 1. Geleneksel ve Yansıtıcı Öğrenmenin Özellikleri	37
Tablo 2. Deneysel Süreçte Kullanılan Testler	50
Tablo 3. Çalışma Grubu İçin İlçede Bulunan Okulların İstatistikî Bilgileri.....	51
Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikler.....	53
Tablo 5. Konu Başlıkları ve Kazanım Süreleri.....	55
Tablo 6. Kazanımlara Yönelik Belirtke Tablosu	57
Tablo 7. Öğretmenlerin Uygunluk Açısından Maddelerle İlgili Görüşleri	61
Tablo 8. Doğru Cevapların Şıklara Dağılımı.....	62
Tablo 9. Madde Güçlük İndeksi ve Ayırıcılık Gücü İndeksi.....	63
Tablo 10. Madde Ayırt Edicilik İndeksine Göre Madde Seçme Ölçütleri	64
Tablo 11. HBTÖ'nin Cronbach Alfa (α) Güvenirlik Analizi Sonuçları.....	65
Tablo 12. Deney Grubu Akademik Başarı Ön Test- Son Test Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları	71
Tablo 13. Kontrol Grubu Akademik Başarı Ön Test- Son Test Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları	72
Tablo 14. Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarı Ön Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	73
Tablo 15. Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarı Son Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	74
Tablo 16. Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	75
Tablo 17. Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Son Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	75
Tablo 18. Deney Grubu Ön Test Tutum Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları.....	76
Tablo 19. Kontrol Grubu Ön Test Tutum Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları.....	77
Tablo 20. Yansıtıcı Düşünme Günlükleri Öğrenci Görüşleri.....	77

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	Statistical Packages For The Social Sciences
N	Veri Sayısı
Ö	Öğrenci
X	Aritmetik Ortalama
p.	Anlamlılık Değeri
Ss.	Standart Sapma
Sd.	Serbestlik Derecesi
Z	Sıra Sayısı
f.	Frekans
Akt.	Aktaran
ed.	Editör
s.	Sayfa

GİRİŞ

Tez çalışmasının bu başlığı altında çalışmanın problem durumu, amacı, alt amaçları, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tezde adı geçen bazı önemli kavram ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Hayat bilgisi dersi toplu öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış derstir. Çocukların kendini ve yaşadıkları toplumu, dünyayı tanımaları için oluşturulmuştur (MEB, 2009).

Hayat Bilgisi dersi, kişinin hayatta yaşayabileceği çeşitli sıkıntılara, en uygun çözüm yolları bulabilmesi için onu hayata hazırlamayı hedef edinmiştir. Bu derste yaşanan olaylar ele alınarak, öğrencilere bu olaylardan çıkarılması gereken sonuçlar ile birey olarak görev ve sorumluluklarımızın neler olduğu öğretilir. Çocukların seviyelerine uygun bir şekilde öğretilen bilgi ve becerileri, yaşanan zamana ve gelecek zamana aktararak kullanacakları düşünülmektedir (Akınoğlu, 2003: 1-13).

Hayat bilgisi dersi çocukların birçok alana özgü bilgi, beceri, tutum ve değeri bütüncül bir anlayışa göre öğrenmesini amaçlar (Şimşek, 2014: 3). Öğrenmenin daha anlamlı kalmasını sağlamak için uygun yöntem ve teknikler kullanımı dikkate alınarak yapılan hayat bilgisi dersinin küçük yaşlarda alınması, çağımızın donanımlı insan modelini yetiştirmek için son derece önemlidir. Bu yüzden hayatın kendisi olan hayat bilgisi dersinde ezberci eğitime yer verilmemelidir. Öğrenci ders süresince aktif, bilgiye ulaşan, bilgiyi yorumlayıp hayatına yansıtan birey olmalıdır.

İçinde bulunduğumuz çağ bilgi çağı olarak nitelendirilmektedir. Toplumsal gelişimin hızlanması, bilginin sürekli değişip yenilenerek gelişmesi, öğrencilerin araştırma yaparak bilgiye ulaşmasını zorunlu kılmaktadır. Bu yüzden teknolojinin kullanımı önemlidir. Ulaştığı bilgiyi yorumlayabilen, üzerinde düşünebilen bireyler yetiştirmek bu bağlamda önemlidir.

Araştırmanın temel problemini “İlkokul hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin ders başarısına ve tutumuna etkisi nedir? ” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Eğitim, değişen dünya koşullarıyla birlikte sürekli gelişim halindedir. Bundan dolayı sürekli geliştirilip değişen eğitim programlarında, dersin etkili bir şekilde öğrenilebilmesi için yeni öğretme ortamlarının oluşturulması, derste kullanılan araç gereçlerin ve yöntemlerin seçimiyle birlikte öğrencilerin ilgi, tutum ve ihtiyaçlarının belirlenmesi de gereklidir. (Bozdoğan ve Yalçın 2005: 241-247). Bilişim teknolojileri hayatımızın her anını kapsamaktadır. Çağ yakından takip edebilmek ve çağa uyum sağlayabilmek ancak eğitim sisteminin etkinliğini artırmakla mümkündür. Günümüz, teknoloji çağı olduğundan dolayı teknolojik olanakları eğitimin içine katmak ve öğretimde teknolojiden yararlanmak gerekmektedir (Çepni, Ayvacı ve Bacanak, 2004: 234).

Fatih Projesi, eğitimde önemli değişiklikler yapmayı amaçlayan, geniş kapsamlı ve yüksek bütçeli projedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerini eğitimle birleştirmeyi amaçlayan bu projeye eğitim sisteminin yeniden oluşturulması hedeflenmektedir. Eğitim sürecinde akıllı tahta kullanımı, öğretim ortamını zenginleştiren ve öğrenmeyi destekleyen bir araç olarak düşünülmelidir. Akıllı tahta; esnekliği, çok boyutlu ortam oluşturma ve çok yönlü kullanımı sayesinde verimliliği artırır, ders kaynaklarının geliştirilip planlamasına yardımcı olur. Teknoloji derslerde etkileşime ve katılıma fırsat vermesi sayesinde sınıf ortamını zenginleştiren, öğrencileri motive eden ve çoklu öğretim ortamı sunarak öğrenimi destekleyen bir araçtır (Smith, Higgins, Wall, Miller, 2005).

Yansıtıcı düşünme geleneksel öğrenmenin aksine öğrenciyi merkeze alan, öğrencinin bilgi üzerinde düşünmesi ve öğreneceği bilgiye ulaşmak için araştırma yapması gerektiği üzerinde durur (Ünver, 2003: 1). Bu çalışmanın, düşünme becerilerinin ilkokul basamağında kazanılmasının önemine dikkat çekmesi amaçlanmıştır. Ülkemizde uygulanmaya başlayan Fatih Projesi kapsamında dönem başında sınıflara yerleştirilen akıllı tahtalardan, okul bilişim sınıfından ve ders dışı verilen araştırmalarla internet gibi bilişim teknolojileriyle desteklenen

yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersinde öğrenci başarısına ve tutumuna olan etkileri bu tezde araştırılacaktır.

Alt Amaçlar

Araştırmanın alt amaçları;

1. İlkokul 3. sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ve bu uygulamalardan bağımsız tekniklerin uygulandığı kontrol grubu öğrencileri arasında hayat bilgisi dersinde ön test- son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek,

2. İlkokul 3. sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ve bu uygulamalardan bağımsız tekniklerin uygulandığı kontrol grubu öğrencileri arasında hayat bilgisi dersinde ön test- son test tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak,

3. Bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersinde uygulanmasına yönelik, yansıtıcı düşünme günlüklerindeki öğrencilerin görüşlerini tespit etmektir.

Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknoloji hızlı bir şekilde ilerleyerek her alanda önemli bir noktaya yerleşmiştir. Teknolojinin eğitim alanında kullanılmasıyla ilgili kapsamlı yenilikler yapılmıştır. Geçmiş yıllarda da eğitim alanında teknolojiye yer verilmiştir; fakat bu ilerleyen zamanlarda daha çok önem kazanmıştır.

Bilim ve teknolojinin hızla geliştiği bu dönemde bilginin aktarılması için geleneksel yöntemler yetersiz kalmaktadır. Bunun yerine bilişim teknolojilerinin eğitimin merkezinde olduğu ezberci eğitim yerine bilgiye öğrencinin kendisinin

ulaştığı, bilimi yakından takip eden, özgün düşünen, sorgulayan, yaratıcı bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Ülkemizde eğitim alanında etkin olarak kullanılan bilişim teknolojilerinin öğrenci başarısına etkisini inceleme ve bu başarıyı yansıtabilme becerisini ortaya çıkarma açısından önemli bir çalışma olacaktır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde yansıtıcı düşünme üzerine ilkökul öğrencileri yönünde yapılmış çalışmaların yetersizliği dikkat çekmiştir. Aynı zamanda yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile bilişim teknolojilerinin uygulama sürecinde birlikte kullanılıp ilkökul öğrencilerinin hayat bilgisi dersindeki başarısına ve tutumuna etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Çağımızın gereği ilerleyen bilişim teknolojilerinin ders sürecine dahil edilip çocukların bu sayede kendini yansıtabilecekleri, düşüncelerine yardımcı olabilecek şekilde kullanılıp faydalanmak hedeflenmiştir.

2009 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı incelendiğinde görülmektedir ki düşünme becerileri kapsamında “yaratıcı düşünme” ve “eleştirel düşünme”, öğrencilere kazandırılmak istenen beceriler olarak belirtilirken, yansıtıcı düşünme programda bulunmamaktadır. Erbil ve Kocabaş (2014, 2015) çalışmalarında, yaratıcı ve eleştirel düşünmenin yansıtıcı düşünceye bağlı bazı tanımlar ve bu düşünce kapsamında yerini bulan öğeler içerdiğini açıklamıştır. Bununla birlikte yansıtıcı düşünmenin programda doğrudan yer almadığını, bu durumun hayat bilgisi programında önemli bir eksiklik olduğunu belirtmektedir. Hayat bilgisi öğretiminde örnek uygulaması yapılan bu araştırmadaki tema ve konular gerçekten yansıtıcı düşünmenin özüne uygun bir şekilde işlenebilecek nitelikte yer almaktadır (Evimi, Okulumu ve Ülkemi Seviyorum, Değişen Duygular, Ülkem İçin Ne Yapmalıyım?, vb.).

Yansıtıcı düşünme için önemli bir referans gösterilen Pollard ve Tann (1993), Kuzu ve Demiralp (2012) çalışmalarında, ilkökulda yansıtıcı düşünmenin öğretimine dikkat çekmektedir.

Kısaca, bu çalışma son yıllarda önemi giderek artan yansıtıcı düşünmenin hayat bilgisine dönük olarak ülkemizde yürütülen tezlerden ikincisini oluşturmaktadır. Erbil ve Kocabaş (2014, 2015) tarafından ilkökullarda “ihmal edilen düşünce becerisi” olarak belirtilen yansıtıcı düşünme ile ilgili çalışmaların

literatüre kazandırılması son derece önemlidir. Diğer taraftan araştırmanın bilişim destekli olması özellikle akıllı tahtaların ilkokula da girmesi ile birlikte bu araştırmanın önemini daha da artırmaktadır.

Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları şu şekildedir:

1. Kontrol ve deney grubu öğrencileri başarı ve tutum ölçeklerini yanıtlarken sorulara içten ve samimi yanıtlar vermişlerdir.

2. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin bilişsel gelişimleri normal bir seviyede bulunmaktadır.

3. Araştırmada kullanılmak amacıyla geliştirilen ön ve son testlerin geçerliliği uzman görüşlerinin kanısıyla geçerlidir.

4. Araştırmada kullanılan ölçekler veri toplamak için yeterlidir.

5. Çalışmanın geçerli kuramsal ve yöntemsel temellere dayandırılmasında, ulaşılan literatür yeterlidir.

6. Tutum ve başarı için verilen eğitimin süresi araştırma için yeterlidir.

7. Araştırma problemini etkileyebilecek dış etkenler her iki grubu da aynı derecede etkilemiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma aşağıda verilen maddeler ile sınırlıdır.

1. Araştırma bulguları, 2015-2016 eğitim öğretim yılı, TOKİ İlkokulu'na devam eden 19'u deney (3-A), 19'u ü kontrol grubu (3-B) olmak üzere toplam 38 öğrenciden elde edilen verilerle sınırlıdır.

2. Araştırmanın bulguları “Benim Eşsiz Yuvam” ve “Dün Bugün Yarın” temalarında belirlenen kazanımların ölçüldüğü Akademik Başarı Testi, Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği, yansıtıcı günlükler ve uygulama sonunda deney grubu öğrencileriyle yapılan mülakatlardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

3. Araştırma, bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı, öğrencilerin başarı ve tutum düzeylerine etkisini araştırmaya yönelik etkinliklerin sürdürüldüğü toplamda 18 saat (6 hafta) ile sınırlıdır.

4. Araştırma, yurt içi ve yurt dışından ulaşılan bildiri, makale, kitap ve web siteleri kaynakları ile sınırlıdır.

5. Araştırma, uygulama süresince, ilköğretim ders programının 3. sınıf öğrencileri için öngördüğü kazanımlarla ve araştırmacının bu kazanımlara dayalı hazırlanmış olduğu bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinlikleri ve ders planları ile sınırlıdır.

6. Nitel veriler yansıtıcı düşünme günlüklerindeki öğrenci cevaplarıyla sınırlıdır.

Tanımlar

Hayat bilgisi dersi, hayat bilgisi dersi toplu öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış, çocukların hem kendini hem de yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımaları için oluşturulmuş bir derstir (MEB, 2009).

Yansıtıcı düşünme, kişinin öğretme ya da öğrenme yöntemi ve seviyesinin olumlu ve olumsuz durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme sürecidir (Ünver, 2003: 5).

Tutum, tutumlar insanlar, nesnelere veya olaylar hakkında olumlu ya da olumsuz değerlendirme ifadeleridir. Tutumlar, insanın herhangi bir şeye yönelik ne hissettiğini ifade eder (Robbins, 1994, akt. Üstüner, 2006).

Kavram karikatürleri, bir durum, olay ya da konu hakkında kişilerin fikirlerini ortaya çıkarmak için geliştirilen ve karikatürde yer alan karakterlerin bu farklı fikirleri ifade ettiği görsel araçlardır (Ören, Karatekin, Erdem, Ormancı, 2012).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde kuramsal çerçeve ile ilgili yapılan araştırmalar yer almaktadır.

1.1. Hayat Bilgisi Dersi

Eğitimin temel hedefinin; öğrencinin, çevresine başarılı ve aktif şekilde uyum göstermesine destek olmak olduğu düşünülürse, ilkökul seviyesinde hayat bilgisi dersi bunu sağlayan ilk derstir. Bu nedenle hayat bilgisi dersi sayesinde bir taraftan öğrencinin üst öğrenim kademesine hazırlanması, diğer taraftan toplumsal bir kimlik kazanması hedeflenmektedir (Aykaç, 2011).

Aile ortamından yaşamın önemli bir bölümünü oluşturan okuldan içeri giren çocuk, o ana kadar alışmış olduğu dünyadan çok farklı bir dünya ile karşılaşmaktadır. Doğduktan sonra öğrenmeye başladıklarını ve yeni öğrendiklerini artık sadece ailesiyle değil, öğretmeni ve arkadaşlarıyla paylaşmaya başlamaktadır. Aile eğitiminin yerini planlı, programlı örgün eğitim almaktadır. Bu eğitimin temel hedeflerinden biri, çocuğun yaşadığı toplumsal ve doğal çevresine uyum sağlamaktır (Özdemir, 1998: 1).

Öğrencinin kendisini ve çevresini tanımaya, kendisini geliştirip çevresine uyum sağlamasına, çok boyutlu ve yaratıcı düşünmesine, problem çözme gibi temel becerileri almasına hayat bilgisi dersi yardımcı olmaktadır. Bu sayede insanın çevresi ve hayatı ile ilgili ilk duygu, düşünce ve davranışlarını şekillendirir (Özden, 2005: 441).

Hayat bilgisi dersi çocuğun bir bütün olarak gelişmesine yardımcı olmaktadır. Okul öncesi döneminde çocuğun çevresiyle ilgili öğrendiği yanlış ve eksik bilgiler düzeltilip tamamlanır. Toplumsal normlar hayat bilgisi dersi ile kazandırılır. Hayat Bilgisi dersi, öğrencilere hayatı öğretmeyi amaçlar. İçinde bulunduğu durumların farkında olmasını, yaşamı için gerekli bilgi ve becerileri kazanmasını sağlar. Bu sayede öğrencilerin sosyal ve duygusal yönden gelişimlerine katkı sağlar. Sonraki yıllardaki öğrenim hayatı için temel beceri ve bilgi kazandırır. Bu nedenle Hayat bilgisi dersi diğer disiplinlerin bütünleştiği bir derstir (Gülaydın, 2002: 82-85).

1.1.1. Hayat Bilgisi Öğretiminin Amaçları

Hayat bilgisi dersiyle; öğrencilerin çevresini tanıyan, vatanını seven, ülke ve dünya olaylarını izleyen Türk milletinin fertleri olarak yetişmesi beklenmektedir. Öğrencilerin, aile yaşamının anlamını ve bunun toplumdaki önemini bilmeleri vurgulanmaktadır (Şimşek, 2014: 9).

Hayat bilgisi öğretiminin temel amaçları şu şekilde ifade edilmiştir (MEB, 2011):

Hayat bilgisi dersinin konuları, öğrencilerin toplumsal ve doğal çevrelerini tanıyarak, çevrelerine uyum sağlamaları için gerekli becerilerin kazandırılmasını amaçlayarak seçilmiştir. Birey, yaşamak için hem toplumsal, hem de doğal çevrenin bazı unsurlarını öğrenmek zorundadır.

Bu derste çocuğa yaşadığı toplumsal ve doğal çevre inceletilerek; kendini tanıması, çevreyi ve çevredeki olayları anlaması sağlanabilir. Çocuk daha iyi yaşama yollarını bulabilir, çevresindeki eşyaları ve bunların nasıl kullanılacağını öğrenebilir. Atatürk'ü tanıma, kişinin yakın çevresiyle ilgili günlük olaylara ilgi duyma, toplu yaşamın önemini anlama, toplumun istediği davranışları gösterme, düzenli ve sağlıklı yaşama alışkanlıkları kazandırılabilir. Kişinin yaşadığı çevreyi daha iyi tanıması, bu çevreyle uyumlu bir şekilde yaşayabilmesi için gerekli olan alışkanlıkların ve bilginin kazandırılmasına çalışılır.

Hayat bilgisi dersinin önemli bir bölümünde öğrencilerin kendi çabalarıyla gerçekleştirecekleri ve öğretmenlerin öğrencilere direk olarak bilgi aktarmak yerine sadece yol göstereceği etkinlikler vasıtasıyla;

- Yeni şeyler öğrenmekten mutluluk duyan,
- Kendisiyle, doğayla ve toplumsal çevresiyle barış içinde yaşayan,
- Kendini, vatanını, milletini ve doğayı tanıyıp, koruyup geliştiren,
- Günlük hayatta ihtiyaç duyduğu temel bilgilere,
- Çağın gerektirdiği donanım ve yaşam becerilerine sahip olan,
- Değişikliklere etkin şekilde uyum sağlayabilen,
- Mutlu bireyler yetiştirmeyi amaçlar (MEB, 2009).

1.1.2. Hayat Bilgisi Programının Temel Yaklaşımı Ve Yapısı

Öğrenciler okula çok farklı tecrübeler ve düşüncelerle gelirler. Her öğrenci okula kendi tecrübelerini, beğenilerini ve alışkanlıklarını birlikte getirir. Bu yüzden bütün öğrencilerin konuları aynı şekilde ve aynı seviyede öğrenmeleri beklenemez. Yani, her öğrenci kendisine sunulan uyarıcıları kendi tecrübelerine bağlı olarak anlamlandırır ve bilgiyi kendine göre yapılandırır. Bu nedenle her öğrenci kendi öğrenmesinden sorumludur (MEB, 2009).

Hayat bilgisi dersi çocuğun kendine, insanlara, olaylara kısaca çevresindeki her şeye karşı olan merakını karşılar (Özkan, 2009: 36). Acat, Anılan, Girmen, Anagün (2005), hayat bilgisi öğretim programının ezberci anlayışı reddederek, öğrenci ihtiyaçlarını dikkate alarak, öğrencinin deneyimlerinin, aktif katılımının önemli olduğu bir program olduğunu belirtmişlerdir. Bu program tam anlamıyla öğrenci merkezli olup etkinlik, bilgi ve beceri dengesi kuran, bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulduğu, iletişimi kuvvetlendiren bir program olduğu ele alınmıştır.

Hayat bilgisi öğretim programının etkinlik merkezli yapılandırmacı kurama göre hazırlandığı görülmüştür. Buradan da öğrenci merkezli bir eğitim öğretim ortamının oluşturulmak istendiği, bilginin yorumlanmasına, anlamlandırılmasına ve yapılandırılmasına önem verildiği sonucu çıkarılabilir (Özkan, 2009: 36).

Yapılandırmacı kuram, öğrenciyi odak noktası yapan kuramdır. Çünkü öğrenci yeni bir bilgiyi öğrenirken, önceki bilgi, beceri ve yaşantılarını göz önünde bulundurarak yeniden yorumlayıp bilgiyi kendine göre oluşturmaktadır. Bu kurama göre öğrenme, eski bilgilerimizin yeni deneyim ve yaşantılarla harmanlanıp yeniden yorumlanıp oluşturulmasıdır (MEB, 2009).

Öğrencileri öğrenme ortamına aktif bir şekilde katarak, onların yaparak yaşayarak öğrenmesine fırsat verecek yöntem ve tekniklerin kullanılması verimli bir öğrenme süreci için çok önemlidir. Bu doğrultuda hayat bilgisi öğretim programının çizgisi, öğrenci katılımını destekleyen ve öğrencinin bilgiyi yapılandırmasına fırsat veren bir yaklaşım olduğu söylenebilir (Aykaç, 2011).

Yapılandırmacı öğrenme kuramının genel özelliklerini belirtmek gerekirse;

- Bilginin öğrenci tarafından yeniden oluşturulduğu,
- Toplumsal etkileşimin sağlandığı,
- Öğrenme ortamının yaşamla bağlantılı etkinliklerle desteklenerek anlamlı öğrenmenin sağlandığı,
- Öğrenme ortamının durgun bir süreç değil, öğrencinin dersin her aşamasına katıldığı aktif bir süreç olduğu,
- Öğrenciler yaşadıkları dünyayı anlamlandırırken bilgileri kendi süzgeçlerinden geçirip kullandıkları,
- Hangi bilginin gerekli olduğu bilincinde olan bireyler yetiştirmeyi amaçlar (MEB, 2009).

Yukarıda belirtilen amaçlara uygun bir öğrenme ortamı oluşturarak öğrenciye kendi öğrenme ortamını oluşturmasına fırsat verilmeli, kendi teknolojisini üretme olanağı tanınmalıdır. Teknoloji; aktif öğrenme, amaçlı öğrenme, özgün öğrenme ve iş birliği öğrenme amacıyla kullanılmalıdır. Öğrencilere ön bilgilerinin farkına vardığı, yanlışlarını düzelterek yanlışları yerine yenilerini koyabileceği zengin öğrenme ortamı oluşturulmalıdır (MEB, 2015).

1.1.2.1 Temalar

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda ünite anlayışı yerine daha geniş içerikli öğrenme alanı olan temalar belirlenmiştir. Temalar oluşturulurken disiplinler arası ilişkiler oluşturulmuştur (Özkan, 2009: 40).

2009 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda insan, psikolojik, biyolojik, sosyal ve kültürel yönleriyle bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda “birey”, “toplum” ve “doğa” olmak üzere üç temel öğrenme alanı belirlenmiştir. Değişim ise bu öğrenme alanlarını bütün olarak içine alan daha genel bir aşama olarak düşünülmüştür. Günlük yaşamda öğrenme alanlarıyla değişim bir bütündür. Eğitim ortamında bu süreç ancak yapay bir şekilde ayrışabilir. Bu yüzden hayat bilgisi öğretim programında toplu öğretim yaklaşımı doğrultusunda, öğrenme alanlarının tümünü kapsayan üç tema kararlaştırılmıştır.

Hayat bilgisi öğretim programında yer alan tema adları “Okul Heyecanım”, “Benim Eşsiz Yuvam” ve “Dün, Bugün, Yarın” olarak belirlenmiştir.

1.1.2.2 Beceriler

2009 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’na göre; öğrenciler, becerileri ve becerilerle ilgili kazanımları olaylar, materyaller ve nesnelere ilgili bilgileri işlerken kullanırlar. Çocuklara ilköğretim basamağında kazandırılan beceri ve bilgiler kişinin kendisi ve vatani için üretken bir birey olmasını sağlar. Aynı zamanda ilerideki eğitim hayatının temellerini de sağlam atmış olur (Aykaç, 2011).

Çocuklarda, hayat bilgisi öğretim programında belirlenen becerileri geliştiremedikçe onların istenilen hedeflere ulaşması beklenemez. Bundan dolayı ilkokulda verilen hayat bilgisi dersinin ana vazifeleri çocukların belirlenen bu becerilere ulaşmalarına yardımcı olmaktır. Beceriler bazen kendiliğinden oluşabileceği gibi bazen de belli bir uğraş sonucu oluşur. Bu doğrultuda öğretmen öğrencilere bu becerileri kazandırabilmek için yönlendirmeleri iyi yapabilmeli ve gerekli şartları oluşturabilmelidir. Hayat bilgisi öğretim programında belirlenen beceriler aşağıda belirtildiği gibidir:

- Bilgi teknolojilerini kullanma
- Yaratıcı düşünme
- Eleştirel düşünme
- Araştırma
- İletişim
- Problem çözme
- Karar verme
- Kaynakları etkili kullanma
- Bilimin temel kavramlarını tanıma
- Güvenlik ve korunmayı sağlama
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma
- Öz yönetim
- Girişimcilik
- Temalarla ilgili temel kavramları tanıma.

1.1.2.3. Hayat Bilgisi Dersinin Kazandırmak İstedığı Kişisel Nitelikler

Hayat bilgisi dersi öğretim programı ile öğrencilerde aşağıda belirtilen kişisel özelliklerin ve değerlerin kazanılmasına yardımcı olmak amaçlanmaktadır (MEB, 2009). Programda belirtilen kişisel nitelikler aşağıda verilmiştir:

- Öz güven
- Öz saygı
- Toplumsallık
- Hoşgörü
- Sabır
- Sevgi
- Saygı
- Barış
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik
- Dürüstlük
- Doğruluk
- Adalet
- Yeniliğe açıklık
- Kültürel değerleri koruma ve geliştirme.

1.2. Düşünme

Düşünme, herhangi bir şeyi anlamlandırmaya çalışmadır. Düşünme; gözlem, tecrübe, akıl yürütme sayesinde ulaşılan bilgiyi kavramsallaştırma, uygulama, analiz ve değerlendirmenin disiplin edilmiş halidir (Özden, 1999: 89).

Düşünme, bilinenler sayesinde bilinmeyenlere ulaşma, bilinenleri ilişkilendirerek çoğaltma işidir. Bilgiyi kullanarak yeni bilgi üretmedir. Sorgulamayla oluşan zihinsel işlemdir. İki veya daha fazla bilinenin bağlantı kurularak yeni bilinen sonuçlar oluşturmadaki zihinsel süreçtir (Başar, 2013: 4).

Düşünme, bir olayla ilgili ihtimallerin daha fazlasını görmemize yardım eder. İnsanlar düşündükleri kadar vardırırlar, insandırlar ve medenidirler. Yaşadığımız alan düşünce alanımız kadardır ve düşünmenin de sınırı yoktur (Başar, 2013: 9).

Sorgulayarak öğrenen kişilerin, problemlere çözüm arama ve bulma yeteneği gelişir; zor durumlardan çıkabileceği inancına sahip olur. Bundan dolayı eğitim programları hazırlanırken eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yansıtıcı düşünme, problem çözme becerileri gibi üst düzey düşünme becerileri önem içermektedir (Pınar ve Yıldırım, 2015).

1.2.1. Düşünme Türleri

Alan yazın incelendiğinde düşünme becerilerinin genellikle yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, biliş ötesi ve yansıtıcı düşünme becerileri olduğu görülmektedir. Yansıtıcı düşünme eleştirel düşünmeyi, yaratıcı düşünmeyi, biliş ötesi düşünmeyi ve problem çözme becerilerini kapsadığı görülmektedir.

Yaratıcı Düşünme: Yaratıcılık, Türk Dil Kurumu'na göre “yaratma yeteneği” yani “zekâ, düşünce ve hayal gücünden faydalanarak o zamana kadar olmayan yeni bir ürün ortaya koymak, yapmak” yeteneğidir. Ayrıca, “her bireyde var olduğu kabul edilen, bir şeyi yaratmaya iten farazi yatkınlık” olarak belirtilmiştir.

Yaratıcı düşünme, önceleri aralarında ilişki kurulmamış fikirler veya nesnelere arasında ilişki kurulmasıdır (Üstündağ, 2003: 77).

Yaratıcı düşünme için merak önemli bir unsurdur, çünkü sorgulamaya iter. Bunun yanında şaşkınlık ve hayret duyguları da yaratıcı düşünmede önemlidir. İnsanlar dış dünyaya yönelik şaşkınlık, hayret ve merak içindedirler. Bu durum dış dünyadan insan doğasına doğru yöneldikçe yaratıcı düşünme gelişir. Çünkü aradaki ilişki düşünmeyle kurulur (MEB, 2009).

Eleştirel Düşünme: Eleştirel kelimesi, Türk Dil Kurumu'na göre “eleştiri niteliği taşıyan, tenkidi”, “Bir insanı, bir eseri, bir konuyu, doğru ve yanlış yönlerini bulup göstermek amacıyla inceleme” niteliği ve “özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama” şeklinde ifade edilmiştir.

Eleştirel düşünme, düşünmeyi daha doğru, açık, iyi ve tarafsız bir duruma getirmek için düşünürken, düşünme hakkında düşünme işlemidir (Şahinel, 2002: 18).

Genellikle günlük hayatta düşünme şeklimiz eleştirel değildir. Eleştirel düşünme kendi düşünmemizin üzerine düşünmemize yardımcı olur. Sorgulamanın en önemli özelliklerinden biri ise bireyin hatalarını kendi yöntemleriyle düzeltmesidir. Bu doğrultuda sınıf ortamının bir sorgulama topluluğu haline getirilmesi önemlidir. Sınıftaki her öğrenci, arkadaşlarının düşünme yöntemlerini görür ve hatalarını düzeltir. Kısaca her öğrenci eleştirel düşünme yoluyla bütünü içselleştirip düşünme hatalarını bulur ve düzeltir (MEB, 2014).

Problem Çözme: Kişiyi, düşünsel ya da fiziksel yönden rahatsızlık veren, birden çok çözüm yolu olan her olay problem olarak tanımlanabilir. Problem çözümü ise, olan durumdan istenilen duruma ulaşma işidir. Bu amaçla, birey var olan problemi yaratan nedenleri araştırır, durumu aydınlatır ve problemin ortadan kalkması için karar dayanakları sağlar (Karasar, 2012: 54).

Problem çözme, amaca ulaşmaya yönelik davranıştır. Davranış belirli bir amaca göre düzenlenir. Kişinin problem durumundaki açığı kapatmak için hazırlanmış önermeler arasından seçim yapma işlemi problem çözme olarak ifade edilebilir. Aynı zamanda, önermeler arasından öncelik sırası belirleme, bunları birleştirme veya başka yollarla kullanma çabalarının tümüne problem çözme denilmektedir. Problemi çözecek yollar denenir, işe yarayanlar alınır ve diğerleri bırakılır. Çözüm yolu bulunup kavrayışın ortaya çıkışına kadar devam eder (Şahin, 1999).

Biliş ötesi düşünme: Öğrenme, bir düşünme sürecidir ve öğrenme sürecinde düşünmenin katkısı arttıkça öğrenme de o derecede etkili ve kalıcı olur. Düşünme ve öğrenme birbirini kapsar ve bir döngü halinde devam eder. Bir bilgi hakkında derinlemesine düşünme öğrenmeye yol açar ve öğrenci ancak öğrenilen konu hakkında düşünerek öğrenebilir (Doğanay, 1997: 35).

Düşünme becerilerini etkili bir şekilde kullanmayı bilen kişiler, karşılaştıkları herhangi bir durum karşısında bir plan geliştirip, onu uygulayabilir

ve sonuçlarını değerlendirebilirler. Düşünme becerilerini kazanma, bu becerilerin farkında olma, yöntemler geliştirme ve bunları amaca yönelik kullanma, değerlendirme biliş ötesi aşamalarla ilgilidir. Biliş, herhangi bir olayın farkında olup ve bu olayı anlama; biliş ötesi ise, herhangi bir şeyi anlayıp öğrenmenin yanında onu nasıl öğrendiğini bilmedir (Senemoğlu, 2005: 336).

Biliş ötesi, Burner'a (2007: 37) göre bilişe ulaşma yolunda öz-değerlendirmeli yansıtmadır. Yansıtma, öz-değerlendirme ve bilginin düzenlenmesini içermektedir. "Yansıtma, bireylerin önceden aldıkları kararlarını ve davranışlarını gözden geçirdiği aşamadır. Aynı zamanda öğrenme ortamlarında verilen görevleri gerçekleştirmek için bilgiyi kullanma süreci hakkında düşündüğü ve görevi nasıl tamamladığı konusunda değerlendirme yaptığı süreçtir." şeklinde ifade edilebilir.

1.2.2. Yansıtıcı Düşünme

Kişi doğduktan itibaren sürekli öğrenen konumundadır. Kişinin karşısına çıkan değişim ve gelişimlere ayak uydurabilmesi aldığı eğitimle ilgilidir. Günümüz eğitim-öğretimin benimsediği öğrencinin her konuda sorgulayabileceği, detaylı düşünebileceği, düşündüklerini ve öğrendiklerini hayata yansıtılabileceği anlayıştır. Bu öğretimde öğrencinin bilgiyi ezberlemesi yerine, bilgiyi kullanması, yeni bilgi üretmesi kısaca düşünmesi beklenir (Özden, 2005).

Ünver (2003: 5) yansıtıcı düşünmeyi "Bireyin öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin olumlu ve olumsuz durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme süreci" olarak tanımlamıştır. Yansıtıcı düşünme, mantıklı ve bilinçli kararlar alıp bu kararların sonucunu değerlendirme sürecini kapsar (Taggart ve Wilson, 2005'ten akt., Bakioğlu ve Dalgıç, 2014: 14).

Yansıtıcı düşünme, üst düzey düşünme becerilerindedir. Üst düzey düşünme, ezberin yerine, kavrayarak öğrenmeyi, bilgiyi kullanabilmeyi amaçlar. Aynı zamanda karşılaşılan yeni durumlarla ilgili problemleri çözebilme, açıklama, sentez, genelleme yapabilme ve hipotezler geliştirme becerilerinin kullanılmasını gerektirmektedir. Üst düzey düşünme becerileri yerini yaratıcı düşünme, analitik düşünme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme ve problem çözme gibi becerilere

bırakmış ve tüm bu düşünme becerilerinin öğrenilip ve geliştirilmesi önemli bir hal almıştır (Üstünoğlu, 2006).

1933'te Dewey tarafından ifade edilen yansıtıcı düşünme, uygulayan kişilerin uygulamayla ilgili sorunlarla ilgilenen, bunlara gerçekçi ve uygun çözümler bulmaya çalışan amaçlı, etkin ve kararlı düşünme sürecidir. Yansıtıcı düşünme, yeni bilginin üretilmesine ve alternatif yolların geliştirilmesine yol gösterecek bilişsel sorgulama şeklinde de tanımlanmaktadır (Ekiz, 2006).

Yansıtıcı düşünme; öğrencilerin, öğretmenlerin ve öğrenme ortamının vazgeçilmez parçasıdır (Tok, 2008).

Rodgers (2002) Dewey'in yansıtma kavramını aşağıdaki ölçütlerle açıklamıştır:

1. Yansıtma öğrencinin kendi edindiği tecrübeyi diğer tecrübe ve fikirlerle ilişkilendirir, ilişkileri daha derinlemesine anlamasını sağlar. Bundan dolayı; öğrenciyi bir deneyimden diğerine aktaran bir anlam oluşturma süreci olarak belirtir.

2. Yansıtma topluluk içinde ve diğerleriyle etkileşimle meydana gelmelidir.

3. Yansıtma bireyin ve diğer bireylerin bireysel ve düşünsel gelişimini değerlendiren tutumları gerektirir.

4. Yansıtma temelini bilimsel araştırmadan alan sistemli, özenli, disiplinli bir düşüncedir.

Yansıtıcı düşünme öğrencilerin daha derin bir şekilde düşünmesini ve bunun sonucunda elde ettiklerini yorumlayıp değerlendirme yeteneğini ilerletir. Yansıtıcı öğretim, kişilere değer vermeyi ön plana getiren, yapılandırmacılığı temel alan sorgulama şekli ve sorun çözme etkinliklerini içerir (Henderson, 1996 akt. Yıldırım 2012: 2).

1.2.2.1. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştiren Etkinlikler

Yansıtıcı düşünmeyi geliştiren etkinlikler öğretmenin öğrenciye yol göstermesine ve öğretim programlarını hazırlama konusunda yardımcı olur. Öğretmen, öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarına, yeteneklerine, ilgilerine, tutumlarına

karşı bilgi edinebilir, öğrencinin kendi amaçlarını belirlemesine yardımcı olabilir, öğrenciye uygun öğrenim ortamı oluşturabilir. Öğrencinin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmek için aşağıda verilen etkinlikler kullanılabilir (Wilson ve Jan, 1993'ten akt. Ünver, 2003: 18).

- Yeni düşünceler oluşturma
- Sorun çözme
- Öncelikleri belirleme
- Yatay ve yaratıcı düşünceyi geliştirme
- Yansıtıcı ve biliş ötesi becerileri deneme ve geliştirme
- Kendine güven duygusu kazanma
- Görsel yolla öğrenme
- Hedefler belirleme
- Bilgi yanlışlıklarını ortaya çıkarma
- Kendini değerlendirme
- Gereksinimlerini değerlendirme
- Çalışma ve örgütlenme becerilerini kazanma
- Düşünceleri, tutumları ve duyguları inceleme/tanımlama/açıklama değerlendirme

Yansıtıcı düşünme becerilerinin diğer becerilerde olduğu gibi kazandırılma stratejileri vardır. Bunlar aşağıda sıralanmıştır; (Wilson ve Jan, 1993'ten akt. Ünver, 2003: 19).

- Öğrenme Günlükleri
- Soru Sorma
- Kendine Soru Sorma
- Anlaşmalı Öğrenme
- Kendini Değerlendirme
- Kavram Haritaları

1.2.2.1.1. Öğrenme Günlükleri

Günlük, öğretmen ya da öğrencilerin öğretme/öğrenme işine verdikleri yazılı cevaplardır. Günlük tutmak, daha sonraki yansıtmanın hedefleri için olay ve

düşünceleri kaydetmek, yazma sürecinin kendisinin, öğretimin/öğrenimin iç yüzünün anlaşılmasına yardımcı olmak amacına hizmet eder. Öğretim günlüğü sayesinde, sınıf tecrübelerinden pek çok değişik konu açıklanabilir. Bunlar öğretimde meydana gelen sorunlar hakkında gözlem ya da sorular, dersin bazı önemli yönlerinin ifade edilmesi, kazanılan davranışların gelecekteki değerlendirmesi için fikirler vermesidir (Bölükbaş, 2004b).

Öğrenme yazıları öğrencilerin öğrenme ortamına daha aktif bir şekilde katılımını sağlar. Aynı zamanda, öğretmenler öğrencilerin öğrenme yazılarından, uygulanan eğitimle ilgili dönütler alabilir. Bu sayede daha uygun öğrenme-öğretme etkinlikleri planlayabilir (Ünver, 2003: 19).

Yapılan araştırmalar doğrultusunda günlüklerin yansıtıcı düşünme gelişiminde kullanılma amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Tecrübeyi kaydetme,
- Yazma yoluyla kendi gözlemlerimize önem verme gibi diğer öğrenmeler geliştirme,
- Eleştirel düşünme ya da sorgulama alışkanlığı geliştirerek öğrenme sürecinin kalitesini arttırma,
- Öğrenen kişinin kendi öğrenme sürecini anlaması,
- Yansıtıcı düşünme becerisi geliştirme,
- Problem çözme becerisi geliştirme,
- Bireyin kendisini keşfetmesini, dünya görüşünü anlamasını sağlama,
- İyileştirici amaçla davranış değişikliği aracı olarak kullanma,
- Öğrenme sürecini yavaşlatıp sürecin farkındalığını arttırma,
- Sezgisel anlama yoluyla yaratıcılığı geliştirme,
- Kendini iyi ifade edemeyen bireyler için alternatif bir “ses” yaratma,
- Grup içinde yansıtıcı ve yaratıcı etkileşimi güçlendirme,
- Eğitimde değerlendirme aracı olarak kullanabilmeleri gibi amaçlara hizmet edebilmektedir (Moon, 1999’dan akt., Bakıoğlu ve Dalgıç, 2014: 114).

1.2.2.1.2. Soru Sorma

Öğrencilerde yansıtıcı düşünmeyi geliştirme sürecinde öğretmenin öğrencilerine sorduğu sorular aynı zamanda öğrencilerin de öğretmene ve birbirlerine sordukları sorular önemlidir. Bu sorular üst düzey düşünmeye yönelik olmalıdır. Değişik hedefler için değişik sorular kullanılmalıdır. Öğrencilere yalnızca hatırlamayı gerektiren sorular yerine tanımlayıcı ve çözümleyici cevaplar vermeye yönelten sorular sorulmalıdır. Öğrencilerin cevapları dikkatle dinlenmeli ve sonraki sorulara geçmeden önce soruya verilen cevaplar üzerinde yansıtılarda bulunulmalıdır. Ayrıca, öğrencilere bu yansıtmanın neden ve nasıl yapılacağı açıklanmalıdır (Ünver, 2003: 23). Soru sormayı etkili kullanmak için yararlanılabilecek özellikler şunlardır (Ünver, 2003: 24):

- Değişik amaçlar için değişik sorular kullanılmalıdır.
- Her sorunun bir amaca yönelik olduğundan emin olunmalıdır. Sorular zaman geçirmek için ya da yalnızca etkinlik olsun diye sorulmamalıdır.
- Önemli sorular, dersten önce belirlenmelidir.
- Bir ders, gün ya da yarıyıl içinde değişik soru türlerini kullanmaya özen gösterilmelidir.
- Öğrencilere yalnızca anımsamayı gerektiren sorular yerine tanımlayıcı ve çözümleyici yanıtlar vermeye yönelten sorular sorulmalıdır.
- Öğrencilerin yanıtları dikkatle dinlenmeli ve sonraki sorulara geçmeden önce soruya verilen yanıtlar üzerinde yansıtılarda bulunulmalıdır. Ayrıca, öğrencilere bu yansıtmanın neden ve nasıl yapılacağı açıklanmalıdır.
- Öğrencilerden dinlemeleri, düşünmeleri ve sonra yanıt vermeleri istenmelidir.
- Öğrencilerin değişik düşünme biçimlerini kullanmalarını sağlayacak sorular sorulmalıdır.
- Öğrencilerin yanıt vermeden önce düşünmelerini sağlamak için, soruyu sorduktan sonra bir süre beklenmelidir.

- Öğrencilerden de üst-düzeyde düşünmeyi sağlayan sorular sormaları istenmeli ve onlara bu noktada gerekli fırsatlar tanınmalıdır.

1.2.2.1.3. Kendine Soru Sorma

Yansıtıcı düşünmenin başlıca etkinliklerinden biridir. Öğrenci, kendi kendine konuşarak davranış amaçlarını belirler. Öğreneceği konuları kendi kapasitesine göre parçalara bölerek oluşturur. Böylece, konuya olan ilgisi artar ve yansıtıcı düşünmeyi kullanma becerisi gelişir. Öğrencinin bu anlayışla kendi kendine soru sorması ve içsel diyalogları sağlanmış olur. Yansıtıcı düşünerek gelecekteki öğrenmeleri için plan yapar (Kırnık, 2010: 20).

Öğrenciler öğrenme sürecinde kendilerine sorular sorarak öğrenme etkinlikleriyle ilgili yansıtılarda bulunur. Öğrencilerin kendilerine sordukları sorular neyi, ne zaman, neden ve nasıl öğrenebileceklerinin farkına varmalarını sağlar. Ayrıca neyi, ne kadar, nasıl öğrendiklerine ve hangi konularda öğrenme eksiklerinin olduğunun bilincine varmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, öğrencilerin öğrenme esnasında sordukları yansıtıcı sorular kendilerini değerlendirmelerine de fayda sağlar (Ünver, 2003: 25).

Öğrencilerin kendilerine sorabilecekleri sorular aşağıda verilmiştir (Wilson ve Jan, 1993'ten akt. Ünver, 2003: 25):

- Bu konuda ne biliyorum?
- Neleri öğrenmeye ihtiyacım var?
- Bu konuyu öğrenmem ne kadar zaman alacak?
- Hangi kaynakları kullanacağım?
- Bundan sonra ne yapmalıyım?
- İhtiyacım olan bütün bilgileri edinebildim mi?
- Ne yaptığımı anlıyor muyum?
- Hedeflerime ulaşabildim mi?
- Hangi yöntemleri kullandım?
- Ne öğrendim?

Öğretmen de aşağıdakilere benzeyen sorular sorarak öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini sağlayabilir (Wilson ve Jan, 1993'ten akt. Ünver, 2003: 25-26):

- Bunu nasıl yaptın?
- Bunu yaptığın zaman ne düşünüyordun?
- Bu yaklaşımı/yöntemi vb. nasıl seçtin?
- Bu görevde izlediğin bütün adımları açıklayabilir misin?
- Bunu yeniden yapsan, ne değişiklik yaparsın? Neden?

1.2.2.1.4. Anlaşmalı Öğrenme

Öğrenme konusunda karar alma etkinliğine katılan öğrenciler, öğrenme etkinliklerine de aktif olarak katılabilirler. Örneğin, öğretmen ve bir sınıftaki bütün öğrenciler öğretim dönemi başında o dönem boyunca neler yapacakları konusunda bir anlaşma yapabilirler. Öğrenme problemleri yaşayan bir öğrenci ile öğretmen arasında öğrencinin ilerideki öğrenme çalışmalarına konusunda bir anlaşma yapılabilir. Küçük kümeler, kendi hedeflerine ve rollerine ilişkin anlaşma yapabilirler. Öğretmenler meslektaşları ve aynı zamanda aileleriyle bile eğitim programı, öğrencilerin çalışmaları gibi konularda konuşup anlaşma yapmaya ihtiyaç duyarlar (Ünver, 2003: 28).

Anlaşmalı öğrenme öğrencilerin, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarını, kendilerini değerlendirmelerini sağladığı gibi grupta çalışma, işbirliği yapma, aktif dinleme, sorgulama, eleştirel düşünme gibi bazı becerileri de kazandırır.

1.2.2.1.5. Kendini Değerlendirme

Kendini değerlendirme, yansıtıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi noktasında önemli etmenlerdendir. Kişi kendini değerlendirirken kendine sorular sormakta, kendisinin ve arkadaşlarının nasıl öğrendiklerini anlamaya çalışmaktadır. Aynı zamanda sorduğu sorularla kendisinin güçlü ve zayıf taraflarının farkında olarak bir işi nasıl yapabileceğine karar verebilmektedir. Kendini değerlendirebilen öğrenciler, amaç oluşturabilir ve bu amaçlara nasıl ulaştığını izleyebilmektedir. Öğrenciler, değerlendirme sonucunda eksik yönlerini görebilir ve uygun çözüm yolları arayabilirler (Ersözlü, 2008: 65). Öğrenciler

kendilerini değerlendirirken şu ilkelere uymalıdır (Hancock ve Settle, 1990'dan akt., Ünver, 2003: 30).

- Kendi gelişimi ve öğrenmesinden sorumluluk duyma.
- Kendi değerlendirmesini yaparken dürüst ve gerçekçi olma. Zaman zaman öğretmeniyle, aile veya arkadaşlarıyla kendisine yönelik fikirleri üzerinde konuşma.
- Kendi davranışlarını iyi öğrenci özellikleri ile karşılaştırma.
- Kendini değerlendirmeye başlamadan önce, kendini değerlendirme aşamasına hazırlama ve uygun bir değerlendirme ortamı (değerlendirme araçları, zaman çizelgesi, değerlendirmeyi kaydetme biçimi vb.) oluşturma.

1.2.2.1.6. Kavram Haritaları

Kavram haritaları, “Öğrencilerin anlayışını keşfetmek için, konuda verilmek isteneni anlayıp anlamadığını, kendi temel kavramlarını öğrenmeye uygun olup olmadığını, kavramlar arasında algıladıkları ilişkilerin farklarını belirten bir araç” şeklinde ifade edilmektedir (Yorulmaz, 2006: 34).

Zihin haritaları da, kavram haritalarına benzer özellikler taşımaktadır. Bu yüzden zihin haritalarının da, öğrencilerin yansıtıcı düşünmesinde etkisi olabilir (Ünver, 2003: 23).

Yansıtıcı düşünme etkinliklerinde, kavram haritalarının yanında kavram karikatürleri de kullanılabilir (Gedikoğlu, 2015).

1.2.2.2. Yansıtıcı Düşünmede Öğretmen

Öğretmen, öğrenme sürecini bilginin sorgulanmadan ezberlenmesi yerine, öğrencinin aktif bir şekilde bilgiyi aradığı, anlamlandırdığı ve zihninde yapılandırdığı bir süreç haline getirmelidir (Doğanay, 2005: 17-52). Günümüz eğitimi öğrencilerden, okulu öğrenme merkezlerinden biri olarak kabul etmesini beklemek buna ek olarak öğrencilerin okulda bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama, zihinde yapılandırma, problem çözme, arkadaşlarıyla işbirliği yapma, iletişim kurma, tartışma, karar verme ve girişimcilik gibi çeşitli beceriler kazanmalarını hedeflemektedir (Saban, 2004).

Yansıtıcı düşünmeyi amaçlayan öğretmen, öğrencinin düşünmesini sağlamak için uygun ortamı hazırlamalıdır. Öğrenciler öğrenme amaçlarını belirleyip amaçlarına ulaşmada sorumluluk duyarlar. Fikirlerini istedikleri gibi ifade ederek özgüven kazanır, işbirlikçi çalışmalara katılabilir. Bu sayede öğrencilerin bilgilerini günlük hayatta da kullanma yeteneği gelişmiş olur (Ünver, 2003).

Bilgi çağı toplumlarında öğretmenlik, mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve alan bilgisine sahip olmanın yanı sıra olay ve olgulara çok yönlü yaklaşabilmeyi gerektiren bir meslektir (Çuhadar, 2011). Öğretmenlerden beklenenler; sınıf yönetimini etkili olarak kullanmaları, kısa, orta ve uzun sürede planlama yapabilmeleri, içeriği geliştirebilmeleri ve aktarabilmeleri, öğrenci çalışmalarını kayıt etmeleri ve raporlaştırmaları, başarıya ulaşmaları için öğrencilerine rehber olmalarıdır (Moore, 2000, akt. Çiğdem, 2012: 27).

Yansıtıcı düşünme öğretmenin mesleki gelişim sürecinin bir adımı olarak görülmekte, bu kapsamda öğretmenin aşağıdaki davranışları yapması beklenmektedir (Ovens, 2000'den akt., Ünver, 2003: 15):

- Kendini başkalarının gördüğü gibi görmeye ve onların yerine koymaya çalışma,
- Kendi algıları ve başkalarının görüşlerinden çıkardığı duygular, düşünceler, korkular, iç görüler, kuşkular, üzüntüler ve sevinçleri not etmek için bir defter tutma,
- Uygulamasına yönelik kendi değerleri ve hedefleri doğrultusunda eleştirel düşünme,
- Fikirlerinin ve uygulamalarının nasıl değiştiğini görebilme, gelişiminin nasıl oluştuğuna ve kendini geliştirme kapasitesini nasıl kazandığına yönelik farkındalığa varmak için kaydettiklerini yeniden inceleyebilmelidir.

Özetlemek gerekirse, yansıtıcı öğretmen kime, neyi, niçin ve nasıl öğrettiğini bilir ve öğretiminin etkililiğini değerlendirir.

1.2.2.2.1. Geleneksel Ve Yansıtıcı Öğrenmenin Özellikleri

Geleneksel ve yansıtıcı öğrenmenin özellikleri Tablo 1’de karşılaştırılmalı bir şekilde düzenlenmiştir. (Wilson, 1993, akt., Ünver, 2003: 1):

Tablo 1. *Geleneksel ve Yansıtıcı Öğrenmenin Özellikleri*

	Geleneksel	Özgür-Yansıtıcı
Başlangıç noktası	Bilgi aktarımı	Öğrencilerin yeterlilik ve yetersizlikleri
Hedef	Değişim	Gelişme-sorumluluk duyan öğrenciler
Öğrencinin rolü	Edilgen alıcı	Etkin karar alıcı
Öğretmenin rolü	Bilgi verici	Kolaylaştırıcı
Başarı göstergeleri	Test puanlarındaki değişim	Görüşlerini özgürce açıklama becerisi Kendi hedeflerini planlayabilme
Öğrenme	Sıkı kurallar koyar	Risk almayı destekler
Ortam	Öğretmençe yönetilir	İşbirlikçi kümeler
Öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişim	Öğretmen hataları düzeltir	İki yönlü, olumlu, tutarlı, açık
Soru sorma yaklaşımları	Kapalı sorular	Açık sorular
Dönüt	Yanıtın doğru olup olmadığını belirtir	Yürekendirir Över
Yapı	Süreye ve rutinelere bağlıdır	Esnek öğrenci katılımı

Tablo 1’de belirtildiği gibi, geleneksel öğrenmede öğretmen, yansıtıcı öğrenmede öğrenci merkezdedir. Böylece yansıtıcı öğrenmede, öğrencinin öğreneceği bilgi üzerine düşünmesi ve bu bilgiye ulaşmak için araştırma yapması üzerinde durulmuştur.

1.3. Hayat Bilgisi Dersi Ve Yansıtıcı Düşünme

Hayat bilgisi dersi birden fazla disiplini bir arada tutan temel bir derstir. Bu dersteki temel hedef, öğrencinin içinde bulunduğu toplumla uyumlu bir şekilde yaşamasına yardımcı olan bilgi, beceri, ve tutumları kazandırmaktır. Öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları sorunları çözen ve topluma uyum

sağlayan kişiler olarak yetişmeleri yönünden “Hayat bilgisi dersi bir yaşam dersidir.” denebilir (Arıbaş ve Yılmaz, 2004).

Hayat bilgisi dersinin temel amacına göre, temel yaşama becerileri çocuğun kendi başına yaşama, temel vatandaşlık becerilerini yerine getirme, alışverişini yapabilme, insanlarla iletişim kurma gibi değişik unsurları kapsamaktadır. Çocukların kişisel olarak bedenlen, zihnen ve duygusal yönden sağlıklı olmaları hedeflenmektedir. Bunun için bu derste çocukların temel yaşam gereksinimleri hakkında bilgi, beceri, tutum ve değerler edinmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır (Şimşek, 2014: 11).

Hayat bilgisi dersinde öğrencilerin aktif bir şekilde öğrenme ortamına katılmaları sağlanmalıdır. Bu yüzden kullanılacak etkinliklerin öğrencilerin etkin katılımlarını sağlayacak özellikleri taşıması daha uygun olacaktır (Özdemir, 1998: 93).

Altunay (2003)’e göre yansıtıcı öğretimin öğrenme-öğretme sürecine yararları şu şekilde sıralanabilir.

- Öğretimin genel seviyesini artırır.
- Bilişsel gelişmenin yanı sıra, duyuşsal ve devinişsel gelişime de katkı sağlar.
- Öğrenci ile öğretmen etkileşimini artırır.
- Sorunların çözümünü kolaylaştırır.
- Bireylerin kendi yetenek ve ilgilerini keşfetmelerine yardımcı olur.
- Öğretmenlerin öğrencilerini daha iyi tanımalarına olanak sağlar.
- Öğretmenlerin ve öğrencilerin güdülenmesini artırır.
- Öğretmenin ders sürecini, kendi yeteneklerine ve öğrencilerin yeteneklerine göre planlanıp geliştirilmesini sağlar.
- Öğretmenler, sadece kendi deneyimlerine dayanarak değil başkalarından edinmiş oldukları fikir ve deneyimlerle de öğrenme ve öğretme ortamını zenginleştirirler.

Hayat bilgisi dersi genel olarak ele alındığında; öğrencilerin çeşitli yönlerden gelişmesine imkan sağlayan, öğrencilerde düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunan derslerin başında gelmektedir. Bireylerin gözlem yapan,

çevresindeki olaylardan haberdar olan, soru sorabilen, tartışan, araştıran, girişimci bir şekilde yetiştirilmesinde bu ders önemli görev üstlenmektedir (Akınoğlu, 2003).

1.4. Hayat Bilgisi Dersinde Bilişim Teknolojileri

Bilimsel düşüncenin kazandırılmasında, geliştirilmesinde ve uygulanmasında bilişim teknolojileri önemli yer tutar. Bu yüzden öğrenme ve öğretme ortamını mümkün olduğu kadar bilişim teknolojileriyle zenginleştirmek gerekir. Okul ortamı, özellikle ilk sınıflar günümüz teknolojilerinden yararlanarak, ‘öğrenmeyi keyifli olmaktan çıkarmamak ilkesi’ kabul edilerek düzenlenirse, çocuk okula gitmekten keyif alacaktır (Şimşek, 2014: 104).

Türk eğitim sisteminde yer alan müfredat içerikleri dikkat yönünden orta düzeydeki öğrencilere göre düzenlenmiştir. Bu durum dikkat sorunu yaşayan çocukların kendini grubun dışında hissetmesine sebep olmaktadır. Dikkat eğilimlerini iyileştirme amacıyla yapılan çalışmalar, bilgisayar destekli çalışmaların dikkat toplamayı desteklediğini ortaya çıkarmıştır (Balta, 2004’ten akt., Şimşek, 2014: 111).

Bilgisayarlar ders sürecinde öğrencilere bir konunun ya da kavramın öğretilmesi, kazanılan davranışların pekiştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır (Yalın, 2008: 165).

Yapılan araştırmalar bilgisayar destekli öğretimin özellikle ilkökul öğrencilerinin başarısını arttırdığını göstermektedir. Bilgisayarın oyun ortamı sunan, ilgi çekici bir araç olması bu etkinin olumlu nedenleri arasında gösterilmektedir (Senemoğlu, 1997: 438).

Hayat bilgisi dersi soru sorma ve bütünsel algı çağındaki çocuğa hayatı, yani içinde bulunduğu çevreyi tanıtmaya, toplumsal ve fiziksel ortama ayak uydurmayı amaçlayan bir derstir. Bir şehirde yaşıyorsa o şehir, köyde yaşıyorsa köy ortamı verilir; fakat dersin içeriği çocuğun yaşadığı hayatla sınırlı kalmayacağından verilmek istenen diğer bilgiler bilişim teknolojileri sayesinde verilebilir. Bunlar internet ve bilişim destekli video gösterileri olarak belirtilebilir. Üç boyutlu canlandırmalar, öğrencinin hayal dünyasına ve algı düzeyine hitap edecektir (Şimşek, 2014: 115).

Hayat bilgisi dersinde öğretim, dil ile sözlü ya da yazılı ileti aktarmadan daha farklı olarak çeşitli ve etkileyici öğretim yöntemlerinin kullanıldığı bir ders olmalıdır. Bu yöntemler, deney, gözlem, deneme-yanılma, keşfetme gibi yöntemler olabileceği gibi izleme de olabilir. Görsel algının öğrenmede ne kadar önemli olduğu biliniyor. Bu noktada çizgi film çağında olan çocuklara hayat bilgisi dersinde animasyon izleterek verilecek eğitim, diğer yöntemlerle verilen bilgi ve becerileri destekleyip onlara temel oluşturacaktır (Şimşek, 2014: 119).

1.5. Ulusal Çalışmalar

Bu başlık altında ülkemizde yapılan yansıtıcı düşünme ve bilişim teknolojileriyle ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

1.5.1.Yansıtıcı Düşünme Üzerine Yapılmış Çalışmalar

Ersözlü (2008), yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye Odalar ve Borsalar İlköğretim Okulu beşinci sınıftaki altı şubeden akademik başarı ve kişisel özellikler bakımından birbirine en yakın özellikler gösteren iki şube denkleştirilerek oluşturulmuştur. Bu gruplardan tesadüfi yöntemle 5A sınıfı (36 öğrenci) deney, 5D sınıfı (40 öğrenci) ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Araştırma deneysel desende öntest-sontest kontrol gruplu modele göre tasarlanmıştır. Sonuç olarak deney grubundaki yansıtıcı düşünme becerileri geliştirilen öğrencilerin kontrol grubuna göre akademik başarı testinden bilgi düzeyinde bir farklılığa sahip olmadığı görülmüştür. Fakat deney grubunun kavrama, uygulama, analiz düzeylerinde ve tüm başarı testinden aldıkları puanların kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kırnık (2010), ilköğretim 5.sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerinin öğrenci başarısına etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesi için Malatya Merkez Hacı İbrahim Işık İlköğretim

Okulu 5. sınıftaki altı şubeden akademik başarı ve kişisel özellikleri bakımından birbirine yakın iki sınıf seçilmiştir. Araştırma, deneysel desende öntest-sontest kontrol gruplu modele göre tasarlanmıştır. Deneysel işlemler öncesinde ve sonrasında hazırlanan kişisel bilgi formu ve akademik başarı testi uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda deney grubundaki yansıtıcı düşünme becerileri geliştirilen öğrencilerin kontrol grubuna göre akademik başarı testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark çıkmıştır.

Çiğdem (2012), çalışmasında bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde blog aracılığı ile tuttukları günlüklerin yansıtıcı düşünme düzeylerine etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2010-2011 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümü dördüncü sınıfına devam eden ve Öğretmenlik Uygulaması dersini alan öğrencilerden oluşmuştur. Araştırma verilerinin çözümlenmesi sonucunda, deney ile kontrol grubunun son test eleştirel yansıtma puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmış; ancak deney ve kontrol gruplarının son test alışkanlık, anlama ve yansıtma puanları arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Blogların betimsel analizinin sonucuna göre, öğretmen adaylarının gittikleri okullarda uygulama öğretmenlerinin ve diğer öğretmen adayları hakkında görüşlerini ifade ettikleri bloglarında daha çok anlama noktasında yazılar yazdıkları görülmüştür. Kendi etkinlikleriyle ilgili yazdıkları bloglarda ise yansıtma ve eleştirel yansıtma doğrultusunda yazılar yazdıkları belirlenmiştir.

Uygun (2012), sosyal bilgiler öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarının akademik başarı ve tutuma etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Uşak Halit Ziya Uşaklıgil İlköğretim Okulu 7A sınıfı (kontrol grubu) ve 7B sınıfı (deney grubu) öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma, öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Uygulamanın sonunda, yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretimin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu, kontrol grubu öğrencilerine göre daha olumlu bulunmuştur. Yansıtıcı düşünme yaklaşımı,

öğrencilerin başarılarının artmasında, programda önerilen öğretimden daha fazla etkili olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda, yansıtıcı öğretimin başarının ve tutumların kalıcı olması noktasında daha faydalı olduğu görülmüştür.

Sünkür Öner, Arıbaş, İlhan, Sünkür (2013), tahmin et-gözle-açıkla stratejisi ile desteklenmiş yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersine yönelik tutumlarına etkisini araştırmıştır. Bu doğrultuda çalışmasını, ön test-son test kontrol gruplu deneysel desene göre yürütmüştür. Araştırma öncesinde tutum ölçeği uygulanmış ve bu tutum ölçeğinden aldıkları puanları birbirine denk olan iki 7. sınıf üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, deney grubundaki öğrencilerin ön tutum-son tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında son tutum puanları lehine anlamlı fark bulunmuştur. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön tutum-son tutum ölçeğinden aldığı puanlar arasında son tutum puanları lehine bir fark olduğu belirlenmiştir. Fakat bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Çalışmada aynı zamanda deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deney öncesi ölçümlere göre düzeltilmiş son tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farkın olduğu belirlenmiştir.

Erbil ve Kocabaş (2014), çalışmalarında ilkokul 3. Sınıf hayat bilgisi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına, demokratik tutumlarına ve yansıtıcı düşünme becerilerine etkisini incelemiştir. Araştırmada yarı deneysel modellerden ön test son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Çalışma 2013-2014 eğitim- öğretim yılının bahar döneminde İzmir ili Buca ilçesinde iki ilkokulda gerçekleşmiştir. Deney grubu 34, kontrol grubu 31 olmak üzere 65 öğrenci ile yürütülmüştür. Deneysel araştırma sonucuna göre, işbirlikli öğrenme yöntemiyle birlikte öğrenme tekniğinin uygulandığı deney grubu ve 2009 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunun son test akademik başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Deney ve kontrol grubunun demokratik tutum ölçeği son test puanları arasında, deney grubu lehine olumlu yönde ve anlamlı düzeyde bir fark bulunmuştur. Deney grubunda bulunan öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerinin olumlu anlamda bir gelişim

gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre, işbirlikli öğrenme yöntemine, hayat bilgisi dersi öğretim programında akademik başarı, demokratik tutum düzeyi ve yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirici bir öğretim yöntemi olarak daha fazla yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Pınar ve Yıldırım (2015)'in yapmış olduğu çalışmada coğrafya öğretiminde yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin; öğrencilerin akademik başarıları ve öğrenmenin kalıcılığı üzerine etkisini incelemektedir. Çalışmasını ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen olarak uygulamıştır. Çalışma deney (30 öğrenci) ve kontrol (30 öğrenci) grubu üzerinde yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin coğrafya öğretiminde öğrencilerin akademik başarılarını ve öğrenmenin kalıcılığını olumlu yönde etkilediği ifade edilmiştir.

1.5.2. Bilişim Teknoloji İle İlgili Araştırmalar

Kahraman (2007), ilköğretim 7. Sınıf fen bilgisi dersi fizik konularının öğretilmesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenci tutum ve başarısına etkisini incelemiştir. Bu araştırma için Fen Bilgisi dersinde “Kuvvet” ve “Basınç” konularını kapsayan bir konu testi ve öğrencilerin Fen Bilgisi dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla bir tutum anketi geliştirilmiş ve bu anketler kontrollü ön test ve son test modeli olarak deney ve kontrol grubuna ayrılan öğrencilere uygulanmıştır. Bu araştırmanın evreni Denizli Merkez 2. Bölge ilköğretim okullarında eğitim görmekte olan 7. Sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini, 2006-2007 Öğretim yılında Atatürk İlköğretim okulunda okumakta olan 213tane 7. Sınıf öğrencileridir. Araştırma gerçek deneme modelinin kontrollü ön test ve son test modellenmiş deneysel bir çalışmadır. Bu çalışmada, deney ve kontrol grubu olan iki grup, gruplar arası ve grup içi başarı durumu, tutumunu ve gelişim düzeylerini karşılaştırmak ve öğrenme düzeylerini belirlemek amacıyla kendi içinde ve aralarında ön test ve son test sonuçlarına göre karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçları, Fen Bilgisi ders başarısında deney grubunun kontrol grubuna göre daha başarılı olduğunu göstermiştir. Fakat Fen Bilgisi dersine karşı Tutum geliştirmede ise aralarında her hangi bir fark olmadığı gözlemlenmiştir.

Teyfur (2010), yapılandırmacı teoriye göre hazırlanmış bilgisayar destekli öğretimin 9. sınıf coğrafya dersinde öğrenci başarısı ve tutumuna etkisini araştırmıştır. Araştırmacı çalışmasını deneysel, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı karma model ile yürütmüştür.. Araştırmanın deneysel bölümüne 30 deney grubunda, 30 kontrol grubunda olmak üzere toplam 60 öğrenci katılmıştır. Araştırmada betimsel istatistik yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha Güvenirlik Derecesi 0,94 olarak bulunmuştur. Çalışmada 53 soruluk akademik başarı testi kullanılmıştır. Ön test ve son test başarı ile tutum puanları arasında anlamlı fark ($P < .05$) tespit edilmiştir. Bu nedenle bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin coğrafya dersindeki başarısını %95 güven seviyesinde arttırdığı ifade edilebilir.

Yorgancı ve Terzioğlu (2013), matematik öğretiminde akıllı tahta kullanımının başarıya ve matematiğe karşı tutuma etkisini araştırmışlardır. Bilişim teknolojisi ürünleri matematik dersinde önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Bu deneysel çalışmada, Erzurum Meslek Yüksekokulunda bilişim teknolojisi ürünlerinden akıllı tahtanın matematik öğretiminde kullanımının, öğrencilerin akademik başarılarına ve matematiğe karşı tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Çalışmada kontrol gruplu ön test-son test deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler, matematik dersinde akıllı tahta kullanımının matematik dersindeki başarıyı ve matematik dersine karşı tutumu artırdığını göstermektedir.

Demir ve Yıldırım (2015), “ Teknoloji Destekli Matematik Öğretimi Sürecinde Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi” isimli çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmanın amacı; matematik öğretimi sürecinde, etkili teknoloji kullanımının nasıl olması gerektiğini belirlemektir. Nitel bir araştırma olan çalışmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. İncelemeler doğrultusunda, teknolojinin öğretim sürecine ne şekilde dahil edilmesi gerektiğiyle ilgili çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırma sonucuna göre, uygun bir planlama yapıldığında ve doğru araçlar kullanıldığında teknolojinin öğretim sürecine etkili bir şekilde katılabileceği edilebileceği ifadesine varılmıştır.

1.6. Uluslararası Çalışmalar

Lee (2005), “Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşüncelerini Anlamak ve Değerlendirmek” isimli araştırma yapmıştır. Bu çalışma, yansıtıcı düşünceyi değerlendirmeye yönelik ölçütleri gözden geçirmekte ve öğretmen adaylarında düşünme sürecinin nasıl geliştiğini araştırmaktadır. Öğretmen adaylarının yansımaları içerik ve derinlik olmak üzere iki açıdan değerlendirilmiştir. Bulgular, içeriğin çeşitliliğini ve yansıtıcı düşüncenin derinleştiği temponun kişisel geçmişine, saha deneyiminin bağlamlarına ve iletişim biçimine bağlı olduğuna işaret etmiştir. Çalışma, bir öğretmen eğitim programına dahil edilebilecek deneyimler çeşitliliği de dahil olmak üzere yansıtıcı düşüncenin kalitesini ölçmek ve yansıtıcı düşünceleri artırmak ve yansıtıcı uygulayıcıları nasıl yetiştirmek gerektiğine dair bilgiler içermektedir. Araştırmanın bulgularına göre, öğrenci merkezli sorunlarda öz yönelim yansıtıcı düşünmeyi artırmaktadır. Alan bilgisinin ve deneyimin gerekli olduğu belirtilmiş, öğretmenlerin gelişmelerine fırsat verilmesi üzerinde durulmuştur.

Burner (2007), öğrencilerin kendi öğrenmeleri ve akademik performansları üzerinde yansıtıcı ve dönüşlü yazma isteklerini araştırmıştır. Katılımcılara gelecek odaklı, kariyer hedefleri hakkında düşünerek kendi kendini düzenleyen öğrenme ortamı oluşturulmuş ve akademik performanslarına bakılarak süreç yürütülmüştür. Akademik performans iki beceri testi ve dersin final notu olarak belirlenmiştir. 79 lisans öğrencisi, hizmet öncesi öğretmenleri eğitim teknolojileri kursuna katılmıştır. Yansıtıcı günlüklerin kullandığı grup puanının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yansıtıcı günlüklerin öğrenci performansı üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Çalışmanın bulguları, yansıtıcı etkinliklerin olumlu etkileri üzerine literatürü desteklemiştir. Özellikle yansıtıcı günlüğe kaydetmenin, olumlu sonuçlara sahip olduğu görülmüştür. Yansımının rolünün bu çalışmada olumlu bir etkisi olduğu gösterilmiştir. Daha sonra yapılacak araştırmaların da bunu dikkate alması gerektiğini, öğrenme ve öğretmede yansıtıcı düşüncenin önemli rolü olduğu belirtilmiştir.

Lepp ve Fierke (2007), “Yüksek Öğretimde Niyet/Yansıma Uygulamaları” isimli çalışma yapmışlardır. Eğitimciler, öğrencilerin ortaya çıkmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmak için kendi kendini yansıma aktivitelerini kullanmışlardır. Son zamanlarda, yeni bir uygulama geliştirilmiş ve bu ikili öğretim yöntemini birleştiren uygulamayı test etmişlerdir. Niyet / Yansıma adı verilen bu uygulama, öğrencileri öğrenme kazançlarını belirlemeye ve izlemeye teşvik ederek öğrenme boyunca kesintisiz bir yol sağlar. Yapılandırmacı ve öğrenci merkezli eğitim teorileri ve uygulamaları olarak belirtilen Niyet / Yansıma gelişimini tanıtmak için tasarlanmış eğitimsel bir süreçtir. Önceden planlanmış bir eğitim deneyiminden önce ve sonra öğrencilerin kendi eğitim çıktılarını eleştirel bir şekilde ele almalarını sağlamıştır. Bu yöntem ders hedeflerini geliştirmek için tasarlanmıştır. Öğrenciler için en genel olumlu öğrenme deneyimi sağlayacak yapılar olduğu belirtilmiştir.

Phan (2009), öğrencilerin yansıtıcı düşünme pratiğini, çalışma stratejileri, çaba ve başarı hedef yönelimlerini keşfetmek adlı çalışma yapmıştır. Çalışmanın amacı, yapılan araştırmalar incelendiğinde, çalışma stratejileri, çaba, yansıtıcı düşünme pratiği ve başarı hedeflerinin, öğrencilerin akademik başarısının tahmini için önemli faktörler olduğunu göstermektedir. Çok az çalışma bu teorik yönlendirmeleri tek bir kavramsal model içerisinde birleştirmiştir. Bu çalışma, özellikle çalışma stratejileri, çaba, ustalık ve performans-yaklaşım hedefleri, yansıma ve eleştirel düşünme içeren kavramsal bir modeli test etmiştir. Bu teorik yönlendirmelerin öğrencilerin akademik başarısı ve öğrenimi üzerindeki doğrudan ve arabulucu etkilerini keşfetmek için nedensel modelleme yöntemlerini kullanılmıştır. Çalışma bulgularına göre, yansıtıcı ve eleştirel düşünmenin akademik başarı ve öğrenmede doğrudan etkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Performansa yaklaşım hedefleri akademik başarı üzerinde olumsuz bir etki yarattığı görülmüştür.

Denton (2010), yansıtıcı düşüncenin ortaokul öğrencilerinin başarısına etkisi ve ilgili öğretim uygulamalarına yönelik algılamaları çalışmasını 126 kız öğrenci, 133 erkek öğrenci olmak üzere 259 yedinci sınıf öğrencisiyle gerçekleştirmiştir. İlk olarak öğrencilere akademik başarı testi uygulanmıştır.

İkinci aşamada öğrenciler açık uçlu görüşme sorularının olduğu mülakatlara katılmışlardır. Araştırmanın amacı, yansıtıcı düşünmeyi eğitim-öğretim ortamıyla birleştirmektir. Araştırmanın bulgularına göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu da yansıtıcı düşünmenin başarı üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Fritson vd. (2016), “Yansıtıcı Günlüklerin İçerik Kapsamına Etkisi” isimli çalışma yapmışlardır. Günlüğe kaydetme, hız kazanmaya ve araştırmayı destekleyen pedagojik bir stratejidir. Günlük tutmak, üniversite öğrencilerinin ders katılımını artırarak sınıf ortamına teşvik eder, eğitim sürecinin daha iyi anlaşılmasını sağlar. Bu çalışma, öğrencilerin içerik anlama üzerine yansıtıcı günlüklerin etkilerini araştırmıştır. Sınıfta yansıtıcı günlük kullanımının öğrencinin derse olan ilgisini artıracığı öne sürülmüştür. Araştırma bulgularına göre, yansıtıcı günlüklerin içerik kapsamına olumlu etkisi olduğu görülmüştür.

Porntaweekul vd. (2016), “Öğrencilerin ders başarılarını arttırmak için yansıtıcı düşünme öğretim modelinin geliştirilmesi” isimli çalışma yapmışlardır. Bu çalışma, yansıtıcı düşünce öğretim modelini araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın amaçları 3 aşamada analiz edilmiş ve düzenlenmiştir:

Birincisi: Yansıtıcı düşünmeyi geliştirmeye yönelik daha önceki araştırmaları sentezlemek ve öğretmen adayı öğrencilere yansıtıcı düşünce yöntemlerini önermektir.

İkincisi: Öğretmen adaylarını yetiştiren eğitimcilere yansıtıcı düşünme biçimleri öğretmektir.

Üçüncüsü: Okullarda staj yapan öğrencileri desteklemek için yansıtıcı düşünme modelini geliştirmektir. Yansıtıcı düşünme modeli, stajer öğrencilerin öğretme konusundaki tutumlarını ve öğrencilerin okuldaki sorumluluklarını iyileştirmek için kullanılmıştır. Stresli öğrencilerin süreç içindeki gelişimi, yansıtıcı düşünce modelini kullanarak değerlendirilmiştir.

Araştırma, nitel yöntemler, gözlem, mülakat, kısa not ve grup tartışması şeklinde yürütülmüştür. Uygulama sonucunda, yapılan çalışmanın yansıtıcı düşünmeyi geliştirdiği görülmüştür.

Roth ve Butler (2016),” İyi Tasarlanmış Öğrenci Çıktılarını İyileştirmek İçin Üniversite İşletme Sınıflarında Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımı” isimli çalışmalarında, öğrencilerin öğrenme çıktılarını iyileştirmek için ders süresince teknoloji kullanımına ağırlık verilmiştir. Öncelikle dizüstü bilgisayarlar aktif olarak iki sınıfına entegre etmek için geliştirildi, öğrenci becerilerini geliştirmek için sayısız yazılım uygulaması tanıtıldı. Süreç sonunda, normal bir donanıma sahip bir öğretim ortamı sonuçları ve analizleriyle karşılaştırma yapıldığında öğrencilerin kendi dizüstü bilgisayarlarını getirdiği, çeşitli yazılımları kullandığı ders işleme sürecinin öğrenci çıktılarında olumlu olduğu görülmüştür. Çalışma bulguları doğrultusunda, teknolojinin beceri gelişiminde önemli olduğu belirlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, bağımlı ve bağımsız değişkenler, çalışmanın kapsamı, veri toplama araçları, uygulama süreci ve veri analizi başlıklarına yer verilecektir.

Çalışmada hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin bu dersteki öğrenci başarısına etkisini incelemek amacıyla deneysel yöntem kullanılmıştır.

Bir araştırmada; değişkenleri ölçebilmek, değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerini ortaya çıkarabilmek için genel anlamda deneysel yöntem kullanılır(Çepni, 2010: 112). Deneysel araştırma, açıklamanın ötesine geçilerek nedenlerin tahmin edilmesine olanak sağlar. Deneysel çalışmalar, neden değiştiğinde sonucun da değişebileceğini ortaya koyar (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012: 196).

Nitel veri analizlerini yapmak için kullanılan öğrenci günlükleri doküman inceleme yöntemiyle yapılmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, deneysel modellerden ön test-son test kontrol gruplu yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Bu yöntemde kontrol ve deney grubu seçilir. Gruplar oluşturulurken rastgele dağılım kullanılmaz, önceden oluşturulmuş gruplardan rastgele bir şekilde deney ve kontrol grubu seçilir. Fakat gruptakilerin mümkün olduğunca benzer özellikte olmalarına özen gösterilir (Çepni, 2010: 115).

Bu yöntemin aşamaları şu şekildedir:

1. Önceden rastgele atamadan farklı bir yolla oluşturulmuş gruplar rastgele deney ve kontrol grubu olarak seçilir.
2. Uygulamadan önce gruplara ön test uygulanır.
3. Deney grubu deneysel çalışmalara katılıp farklı bir süreçten geçerken, kontrol grubuna bir müdahalede bulunulmaz.

4. Uygulamanın sonunda deney ve kontrol gruplarına son-test uygulanır (Çepni, 2010: 115). Tablo 2’de uygulamalar ifade edilmiştir.

Tablo 2. *Deneysel Süreçte Kullanılan Testler*

GRUPLAR	ÖN TEST	SÜREÇ	SON TEST
DENEY GRUBU	T1-T2	Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme etkinliklerinin Uygulandığı Hayat Bilgisi Öğretimi	T1-T2
KONTROL GRUBU	T1-T2	Hayat Bilgisi Öğretim Programı Doğrultusunda Yapılan Hayat Bilgisi Öğretimi	T1-T2

T1: Uygulama Konularına İlişkin Akademik Başarı Testi

T2: Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği

Çalışmada ilk olarak kazanımlar belirlenmiş, bu kazanımlara yönelik akademik başarı testi hazırlanmıştır. Hazırlanan akademik başarı ön testi ve tutum ölçeği ön testi deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Deneysel süreç sonunda başarı son test ve tutum ölçeği son test deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır.

2.2.Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan TOKİ İlkokulu 3. sınıf öğrencileridir.

Araştırmada uygulama yapılacak okulun belirlenmesinde tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi, araştırma problemiyle ilgili evrende bulunan çok sayıdaki durumdan tipik olan bir durumun belirlenerek bu örnek üzerinden bilgi toplamayı amaçlar. Burada önemli olan sıra dışı olmayan ortalama, tipik bir durumun seçilmesidir. Araştırmacı tipik örnekleme seçebilmek için konuyla ilgisi olan kişilerle işbirliği yapar, ön bilgi toplar ve örnekleme karar verir (Büyüköztürk vd., 2012: 91).

Deney ve kontrol gruplarının seçildiği okulun belirlenmesinde, okulun başarı seviyesinin orta düzeyde olması, aynı bölgede oturan öğrencilerin geldiği bu okuldaki öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının birbirine yakın olması,

deneysel uygulama için seçilen sınıf düzeyinde birden fazla şubeye sahip olmalarına dikkat edilmiştir. Okulun bilişim teknolojilerini destekler donanımlara sahip olması da önemli bir etken olmuştur. Akıllı tahta, internet ulaşımı, bilişim teknolojileri sınıfının bulunmasına dikkat edilmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin bilimsel çalışmalara destek verip işbirliği yapmaları gibi özellikler göz önünde bulundurulmuştur. Okul seçiminde diğer etkenlerden biri de araştırmacının aynı okulda görev yapıyor olması nedeniyle öğrencileri tanınması ve okul yönetimince kolaylık sağlanacağına düşünülmesidir. Bu doğrultuda, bağımsız değişken olan bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin bağımlı değişken olan öğrencilerin akademik başarıları ve tutumları üzerindeki etkisi araştırılmaya çalışılmıştır. Araştırmada, ilköğretim 3. sınıf hayat bilgisi dersinde, bilişim teknolojileriyle destekleyerek yansıtıcı düşünmeyi geliştiren etkinlikler uygulanmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları geliştirilmeye çalışılmıştır. Çalışma grubu için ilçede bulunan okulların istatistikî bilgileri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma Grubu İçin İlçede Bulunan Okulların İstatistikî Bilgileri

Kurum	Öğretim Şekli	Sınıf Türü- Şube Sayısı -Öğrenci Sayısı			
		1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf
Ahmet Mesut Yılmaz İlkokulu	Normal	7 şube 124	8 şube 128	8 şube 142	7 şube 138
Veysel Vardal İlkokulu	Normal	4 şube 77	4 şube 56	3 şube 52	4 şube 78
Vali Erdal Ata İlkokulu	Normal	1 şube 13	1 şube 13	2 şube 12	1 şube 19
TOKİ İlkokulu	Normal	2 şube 26	3 şube 32	2 şube 38	2 şube 39
Hamidiye İlkokulu	Normal	1 şube 11	1 şube 7	1 şube 4	1 şube 8
Fuat Ergenç İlkokulu	Normal	1 şube 17	1 şube 13	1 şube 12	1 şube 14
Aktepe İlkokulu	Normal	1 şube 4	1 şube 5	1 şube 8	-
Hüseyin Sarıoğlu İlkokulu	Normal	1 şube 24	2 şube 40	2 şube 37	1 şube 29
Özel Çözüm İlkokulu	Normal	3 şube 36	2 şube 25	2 şube 41	1 şube 17

Araştırmanın çalışma grubu olarak yukarıdaki özellikler doğrultusunda, 2015-2016 yılında Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan TOKİ İlkokulu 3/A ve 3/B sınıfı olarak belirlenmiştir. Araştırma 3/A sınıf mevcudu 19, 3/B sınıf mevcudu 19 olmak üzere toplam 38 öğrenciyle yürütülmüştür.

TOKİ İlkokulu'nda üçüncü sınıf düzeyinde bulunan 2 şubeye akademik başarı testi ön test olarak uygulanmış, şubelerin birbirine göre seviyeleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ön test sonucunda 3/A ve 3/B şubelerinin birbirine denk oldukları görülmüş random yöntemiyle 3/A sınıfı deney 3/B sınıfı kontrol grubu olarak seçilmiştir.

Deney grubunun % 47,4'ü kız, kontrol grubunun % 52,6'sı kız öğrencilerden oluşmaktadır. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilere ait demografik özellikler Tablo 4'teki gibidir.

Tablo 4. *Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri*

Değişkenler		Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	9	47,4	10	52,6
	Erkek	10	52,6	9	47,4
Anne Öğrenim Durumu	İlkokul	10	52,6	8	42,1
	Ortaokul	3	15,8	5	26,3
	Lise	5	26,3	3	15,8
	Üniversite	1	5,3	3	15,8
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul	7	36,8	5	26,3
	Ortaokul	5	26,3	6	31,6
	Lise	6	31,6	4	21,1
	Üniversite	1	5,3	4	21,1
Anne Meslek	Ev Hanımı	18	94,7	17	89,5
	Öğretmen	1	5,3	2	10,5
Baba Meslek	Aşçı			3	15,8
	Şoför	6	31,6	2	10,5
	Öğretmen	1	5,3	3	15,8
	İşçi	4	21,1	5	26,3
	Serbest Meslek	5	26,3	4	21,1
	Memur	1	5,3	1	5,3
	Emekli	2	10,5	1	5,3
Bilgisayar Mevcudiyeti	Var	19	100	17	89,5
	Yok	-		2	10,5
Okul Dışı İnternete Ulaşma Durumu	Ev	12	63,2	11	57,9
	Komşu	7	36,8	4	21,1
	Yok	-	-	4	21,1

2.2.1. Çalışmanın 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Yapılma Nedenleri

Hayat bilgisi dersinin seçilme amacı ise ders yükünün çok ağır olmaması, günlük hayatla bağlantılı olması, öğrenciler tarafından ilgi çekici olmasıdır. Aynı zamanda hayat bilgisi dersinin takım çalışmasını, araştırma yapmayı, iletişim kurmayı, kendini ifade etmeyi, günlük hayat problemlerine çözüm üretmeye ve sorunlar üzerinde daha derin düşünmeye izin verecek bir içeriğe sahip olması ve seçilen ünitelerin bilgi yoğunluğunun yanında düşünmeye yönlendirecek unsurların olması etkili olmuştur.

2.3. Bağımlı Ve Bağımsız Değişkenler

Değişkenler neden-sonuç ilişkisi içindeyse, bağımlı ve bağımsız değişkenler olmak üzere ikiye ayrılmaktadırlar. Bağımlı değişken, bağımsız değişkene bağlı olarak ortaya çıkan, araştırmanın sonucu durumunda olan değişkendir. Bağımsız değişken ise araştırmacının üzerine yoğunlaştığı nicel ya da nitel olabilen değişkendir (Büyüköztürk, 2002: 3).

Bu çalışmanın bağımsız değişkeni bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinlikleri, bağımlı değişkeni ise öğrencilerin akademik başarıları ve hayat bilgisi dersine karşı tutumları olarak belirlenmiştir.

2.4. Çalışmanın Kapsamı

Çalışma 3.sınıf hayat bilgisi dersinde yürütülmüştür. Ders olarak hayat bilgisi dersinin seçilmesinin amacı bu konuda yapılmış araştırma sayısının az olmasıdır. Bu doğrultuda ‘Benim Eşsiz Yuvam’ ve ‘Dün-Bugün-Yarın’ temalarında belirlenen kazanımlarla 6 haftalık bir uygulama süreci olmuştur. Konu başlıkları ve kazanım süreleri Tablo 5’te belirtilmiştir.

Tablo 5. Konu Başlıkları ve Kazanım Süreleri

Ders Süresi	Konu Başlığı	Kazanımlar
40 dakika	Ödünç Eşyalar	B.3.37. Kişisel eşyalarını ve başkalarının eşyalarını özenli kullanmadığında ortaya çıkan sorunları çözer.
40 dakika	Ev Kazalarına Dikkat!	B.3.38. Evde meydana gelebilecek tehlikeli ya da acil durumlarda ne yapması gerektiğini uygulayarak gösterir.
40+40 dakika	Doğal Afetlerle Yaşamayı Öğreniyorum	B.3.39. Doğal afetler sırasında evinde yapılması gerekenleri, yetişkinler eşliğinde uygulayarak gösterir.
40 dakika	Evimi, Okulumu ve Ülkemi Seviyorum	B.3.41. Ülkesini, tıpkı evi ve okulu gibi bir “yuva” olarak kabul eder.
40 dakika	Evimi, Okulumu ve Ülkemi Seviyorum	B.3.42. Bir evin farklı işlevlere sahip bölümleri ile ülkenin farklı özelliklere sahip yerleri arasında bir benzerlik görür; evin bütünlüğü ile Türkiye'nin bütünlüğü arasında bağlantı kurar.
40 dakika	Ülkem İçin Ne Yapmalıyım?	B.3.43. İnsanların mutluluğunun, bireylerin aile içerisinde ve ülke genelinde üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmelerine bağlı olduğunu kavrar.
40 dakika	Bizim Gezegenimiz	B.3.44. Aralarındaki benzerliklere ve farklılıklara karşın bütün insanların aynı gezegeni paylaştıklarını fark ederek, daha iyi bir dünya yaratmak için her bireyin üzerine düşen görevler olduğunu kavrar.
40 dakika	Geçen Yıl, Bu Yıl	C.3.1. Önceki yıllarda tek başına yapamadığı hâlde şimdi yapabildiği davranışları ayırt eder ve zaman içinde ortaya çıkan bu değişimin nedenlerini açıklar.
40 dakika	Değişen Duygular	C.3.2. Kendisinin ve arkadaşlarının duygularındaki değişimin yüzlerine ve bedenlerine nasıl yansıdığını fark eder.
40 dakika	Ailece Değişiyoruz	C.3.3. Kendisinin veya anne babasının hayatında zaman içinde oluşan değişiklikleri fark eder ve bunları sözlü ya da yazılı olarak sunar.
40 dakika	Hayalimdeki Meslek	C.3.4. Gelecekte, mesleğini seçerken göz önünde bulundurması gereken noktalar hakkında sorular sorar.
40+40dakika	Hava Tahminleri	C.3.5. Takvimi kullanarak hava durumundaki değişiklikleri günlük, haftalık, aylık olarak gözlemler ve gözlem sonuçlarını grafiklerle gösterir, meteorolojinin tahminleriyle karşılaştırır.
40 dakika	Atatürk'ün Hayatı	C.3.6. Atatürk'ün hayatıyla ilgili olgu ve olayları sanat yoluyla ifade eder.
40+40dakika	Önderimiz	C.3.7. Atatürk'ün kişilik özellikleri ile ulusal bir lider olması arasında bağlantı kurar.
40 dakika	Atatürk'ün Türk Milletine Yaptığı Hizmetler	C.3.8. Atatürk'ün ulusal bir lider olarak Türk milletine yaptığı hizmetleri açıklar.

2.5. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde çalışma kapsamında kullanılan kişisel bilgi formu, başarı testi, tutum ölçeği, yansıtıcı düşünme günlükleri tanıtılmıştır.

2.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma kapsamında çalışma grubuna katılacak denk grupları belirlemek için kişisel bilgi formu geliştirilmiştir. Bu formda; öğrencilerin cinsiyetleri, annelerin ve babaların öğrenim durumu, anne meslek-baba meslek, bilgisayar mevcudiyeti, internete ulaşma durumları gibi maddeler yer almıştır. Bu maddeleri hazırlarken öğrencilerin düşüncelerini, başarılarını ve tutumlarını nelerin etkileyebileceği göz önünde bulundurulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu değerlendirilmesinde cevapların frekans, yüzde ve dağılımları ayrı ayrı hesaplanmıştır. Değerlendirme sonucunda grupların aldıkları yüzdelere göre deney ve kontrol gruplarının denk olduğu görülmüştür.

2.5.2. Hayat Bilgisi Dersi Akademik Başarı Testi

Eğitimde testler bir üniteye ya da konuya başlamadan önce, eğitim-öğretim süresinde ve ünite ya da konu sonunda öğrencilerin seviyelerini ölçmek için kullanılır (Metin, 2016: 190).

Başarı testini geliştirmede farklı görüşler bulunmakla birlikte hazırladığımız başarı testinde şu aşamalara dikkat edilmiştir:

- Testin geliştirilme aşamasında ilk olarak, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılının 2. Döneminde araştırma için belirlenen kazanımları içermesine dikkat edilmiştir.

- Test hazırlayanlar tarafından hedef-davranış ve davranış arasındaki ilişkiyi gösteren belirtke tablosunun oluşturulması gerekir. Belirtke tablosunun oluşturulmasıyla testte sorulacak soruların hangi hedef davranışa yönelik olduğu ve Bloom taksonomisinin bilişsel alan sınıflandırılmasında hangi seviyede olduğu anlaşılabilir (Metin, 2016: 193). Bu doğrultuda, belirlenen kazanımlar ve kazanımlara yönelik belirtke tablosu, Tablo 6'daki gibi hazırlanmıştır.

Tablo 6. Kazanımlara Yönelik Belirtke Tablosu

KAZANIM NO	KONULAR	KAVRAMLAR	MADDE NO	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI						
				HATIRLAMA	ANLAMA	UYGULAMA	ÇÖZÜMLEME	DEĞERLENDİRME	OLUŞTURMA	
Doğal afetler sırasında evinde yapılması gerekenleri, yetişkinler eşliğinde uygulayarak gösterir.	Deprem	Deprem	1		X					
			14			X				
			15		X					
Ülkesini, tıpkı evi ve okulu gibi bir "yuva" olarak kabul eder.	Ana Vatan	Sevgi	2		X					
			3		X					
			16						X	
Bir evin farklı işlevlere sahip bölümleri ile ülkenin farklı özelliklere sahip yerleri arasında bir benzerlik görür; evin bütünlüğü ile Türkiye'nin bütünlüğü arasında bağlantı kurar.	Ana Vatan	Vatanseverlik	17					X		
			42			X				
			43		X					
İnsanların mutluluğunun, bireylerin aile içerisinde ve ülke genelinde üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmelerine bağlı olduğunu kavrar.	Vatandaşlık Görevlerimiz	Sorumluluk	6				X			
			18				X			
			19				X			
			46						X	
Aralarındaki benzerliklere ve farklılıklara karşın bütün insanların aynı gezegeni paylaştıklarını fark ederek, daha iyi bir dünyayaratmak için her bireyin üzerine düşen görevler olduğunu kavrar.	Aynı Dünya'nın İnsanlarıyız	Gezegen	20	X						
			21					X		
			44				X			
			47						X	

Tablo 6 (Devam). Kazanımlara Yönelik Belirtke Tablosu

KAZANIM NO	KONULAR	KAVRAMLAR	MADDE NO	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI					
				HATIRLAMA	ANLAMA	UYGULAMA	ÇÖZÜMLEME	DEĞERLENDİRME	OLUŞTURMA
Önceki yıllarda tek başına yapamadığı hâlde şimdi yapabildiği davranışları ayırt eder ve zaman içinde ortaya çıkan bu değişimin nedenlerini açıklar.	Büyüdükçe		5				X		
			12					X	
Kendisinin ve arkadaşlarının duygularındaki değişimin yüzlerine ve bedenlerine nasıl yansıtıldığını fark eder.	Üzgün Görünüyor		4				X		
			22		X				
			23		X				
Kendisinin veya anne babasının hayatında zaman içinde oluşan değişiklikleri fark eder ve bunları sözlü ya da yazılı olarak sunar.	Benim Hayatım		24						X
			25				X		
Gelecekte, mesleğini seçerken göz önünde bulundurması gereken noktalar hakkında sorular sorar.	Bana Göre Meslek		7		X				
			8		X				
			10				X		
			26				X		
Takvimi kullanarak hava durumundaki değişiklikleri günlük, haftalık, aylık olarak gözlemler ve gözlem sonuçlarını grafiklerle gösterir, meteorolojinin tahminleriyle karşılaştırır.	Oralarda Hava Nasıl?	Grafik, Meteoroloji, Tahmin	6		X				
			13				X		
			27				X		

Tablo 6 (Devam). Kazanımlara Yönelik Belirtke Tablosu

KAZANIM NO	KONULAR	KAVRAMLAR	MADDE NO	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI					
				HATIRLAMA	ANLAMA	UYGULAMA	ÇÖZÜMLEME	DEĞERLENDİRME	OLUŞTURMA
Atatürk'ün hayatıyla ilgili olgu ve olayları sanat yoluyla ifade eder.	Atatürk'ün Hayatı		28	X					
			29		X				
			45		X				
Atatürk'ün kişilik özellikleri ile ulusal bir lider olması arasında bağlantı kurar.	Ulusal Lider		31					X	
			32			X			
			34				X		
			35			X			
Atatürk'ün ulusal bir lider olarak Türk milletine yaptığı hizmetleri açıklar.	Atatürk'ün Hizmetleri		11					X	
			30					X	
			33				X		
			36				X		
Diğer ülkelerin bayraklarını inceleyerek bayrağımızla olan benzerliklerini ve farklılıklarını belirtir.	Bayrağım		41				X		
Bayram kutlamalarına katılarak, milli bayram günlerimizle geçmişte yaşanan tarihi olaylar arasında bağ kurar	Cumhuriyeti Yaşamak	Cumhuriyet	48					X	
			40	X					
			37	X					
			38	X					
			39		X				

- Belirtke tablosunun hazırlanmasından sonra, kazanımlar dikkate alınarak 3. sınıf hayat bilgisi seviyesine uygun farklı yayınevleri kitaplarından seçilen ve araştırmacı tarafından hazırlanan 48 soruluk test maddesi, hangi bilişsel alana ve hangi kazanıma ait olduğu öncelikle araştırmacı tarafından belirlenmiştir.

- Başarı testi için hazırlanan bu maddeler deney ve kontrol grubu dışındaki başka okullarda öğrenim gören 4. Sınıf öğrencilerine çözdürülmüştür. Pilot uygulamanın, 3. Sınıf öğrencileri yerine 4. Sınıf öğrencilerine çözdürülmesinin nedeni belirlenen kazanımların eğitim-öğretim süreci içinde henüz verilmemiş olmasıdır. Bu uygulamadaki amaç, öğrencilerin cevaplamalarına göre soruların ayırt edicilik gücü belirlenerek başarı testinin en son halini belirlemektir.

- Test maddelerinin dil bakımından anlaşılır olup olmadığı, dil bilgisi ve yazım kurallarına uygunluğu üç dil uzmanı tarafından yapılmıştır.

- Hazırlanan test maddelerinin kontrolü, öğrencilerin seviyesine uygunluğu, belirlenen kazanımı ölçüp ölçmediği TOKİ İlkokulu'nda ve Ahmet Mesut Yılmaz İlkokulu'nda bulunan 5 sınıf öğretmeni ve 3 akademisyen tarafından yapılmıştır. Bu uzmanlar aynı zamanda, hazırlanan sınavın maddelerinin bilişsel alan basamaklarına göre dağılımını, soruların bilimsel yönden doğruluğunu, teknik açıdan eksikliğini de incelemişlerdir. Öğretmen görüşleri Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Uygunluk Açısından Maddelerle İlgili Görüşleri

Soru No	U. (f)	U.D (f)	Görüş	Soru No	U. (f)	U.D (f)	Görüş
1	7	1	UYGUN	25	6	2	UYGUN
2	5	3	KULLANILABİLİR	26	5	3	KULLANILABİLİR
3	6	2	UYGUN	27	5	3	KULLANILABİLİR
4	6	2	UYGUN	28	7	1	UYGUN
5	5	3	KULLANILABİLİR	29	8	-	UYGUN
6	3	5	UYGUN DEĞİL	30	6	2	UYGUN
7	6	2	UYGUN	31	7	1	UYGUN
8	5	3	KULLANILABİLİR	32	6	2	UYGUN
9	8	-	UYGUN	33	7	1	UYGUN
10	7	1	UYGUN	34	6	2	UYGUN
11	5	3	KULLANILABİLİR	35	8	-	UYGUN
12	7	1	UYGUN	36	6	2	UYGUN
13	5	3	KULLANILABİLİR	37	7	1	UYGUN
14	6	2	UYGUN	38	5	3	KULLANILABİLİR
15	7	1	UYGUN	39	6	2	UYGUN
16	8	-	UYGUN	40	8	-	UYGUN
17	6	2	UYGUN	41	7	1	UYGUN
18	7	1	UYGUN	42	8	-	UYGUN
19	5	3	KULLANILABİLİR	43	7	1	UYGUN
20	5	3	KULLANILABİLİR	44	6	2	UYGUN
21	6	2	UYGUN	45	5	3	KULLANILABİLİR
22	6	2	UYGUN	46	8	-	UYGUN
23	6	2	UYGUN	47	5	3	KULLANILABİLİR
24	5	3	KULLANILABİLİR	48	7	1	UYGUN

• Soruların kazanımlara aynı oranda dağıtılmasına dikkat edilmiş, cevabı kesin ve tek olan sorular seçilmiştir.

• Testin ilk sayfasında öğrencilerin testi cevaplarırken dikkat etmesi gerekenler şeklinde bir yönerge hazırlanmıştır. Bu yönergenin içeriği testin amacı, yanlış soruların doğrulara etkisi olup olmadığı, testin süresi ve soru sayısı olarak belirlenmiştir.

• Test maddeler, yazı karakterine ve büyüklüğüne, satır aralıklarına ve uzunluklarına dikkat edilerek yazılmıştır. Test maddelerinin yazımında Times New Roman yazı stilinde, 12 punto ile 16 cm satır genişliğinde düzenlenmiştir. Soru kökleri kalın, soru cümleleri normal yazı stilinde yazılmış olmakla birlikte olumsuz ifadelerin altı çizilmiştir.

•Başarı testi hazırlarken standart bir başarı testi geliştirmek ve sonuçlar üzerinde istatistiksel işlemler yapmak için çoktan seçmeli soruların kullanılması daha uygundur (Metin, 2016: 195).

•Doğru seçeneklerin birbirine yakın sayıda olmasına dikkat edilmiştir. Doğru seçeneklerin dağılımı Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. *Doğru Cevapların Şıklara Dağılımı*

Seçenekler	A	B	C	Toplam
Denemelik Test	16	16	16	48
Nihai Test	10	10	10	30

•Uzman görüşleri doğrultusunda yapılan değişikliklerden sonra deneme formu oluşturulmuştur. Pilot (deneme) uygulaması için başarı testi 114 adet çoğaltılarak; Milli Eğitimin, okul yönetiminin ve öğretmenlerin izni doğrultusunda Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan Ahmet Mesut Yılmaz İlkokulu’ndaki tüm 4. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.

•Deneme grubunun her bir maddeye verdikleri cevaplar puanlandırılmıştır. Puanlama yapılırken sorulara verilen her doğru cevap için “1”, her yanlış ya da boş cevaplar için “0” puan verilmiştir. Toplam puanı hesaplanan kağıtlar, en yüksekten en düşük puana doğru sıralanmıştır. Sıralamada yüksek puandan başlanarak yukarıdan aşağıya doğru kağıtların %27’si ayrılarak üst grup olarak, en düşük puanlı %27’lik öğrenci grubu ise alt grup olarak belirlenmiştir. Pilot uygulama sonucunda elde edilen madde güçlük indeksi ve ayırtıcılık gücü indeksi Tablo 9’da belirtilmiştir:

Tablo 9. Madde Güçlük İndeksi ve Ayıricılık Gücü İndeksi

MADDE NO	GÜÇLÜK	AYIRICILIK	MADDE NO	GÜÇLÜK	AYIRICILIK
1	0,895	0,237	25	0,842	0,421
2	0,939	0,105	26	0,825	0,263
3	0,789	0,342	27	0,614	0,237
4	0,825	0,211	28	0,342	0,316
5	0,807	0,368	29	0,833	0,474
6	0,86	0,105	30	0,675	0,605
7	0,833	0,211	31	0,816	0,316
8	0,974	0,079	32	0,64	0,447
9	0,807	0,447	33	0,737	0,553
10	0,623	0,553	34	0,737	0,553
11	0,851	0,289	35	0,816	0,553
12	0,851	0,368	36	0,482	0,5
13	0,921	0,158	37	0,456	0,684
14	0,833	0,368	38	0,719	0,289
15	0,649	0,368	39	0,798	0,395
16	0,842	0,368	40	0,789	0,421
17	0,149	-0,211	41	0,763	0,605
18	0,86	0,342	42	0,693	0,368
19	0,877	0,211	43	0,728	0,553
20	0,684	0,289	44	0,667	0,316
21	0,851	0,184	45	0,281	0,079
22	0,86	0,289	46	0,421	0,5
23	0,789	0,447	47	0,298	0,105
24	0,86	0,316	48	0,649	0,553

- Madde ayırıcılık güçlüğü soru maddelerin ölçülmek istenilen özelliği ölçüp ölçmediğini gösterir (Metin, 2016: 198). Denemelik testten asıl testin seçilmesi için, madde güçlük indeksi, madde ayırıcılık indeksi hesaplanmıştır. Madde ayırt edicilik indeks değerlerinin yorumlanmasında Tablo 10’da belirtilen ölçütler kullanılır (Büyüköztürk, 2012: 123):

Tablo 10. *Madde Ayırt Edicilik İndeksine Göre Madde Seçme Ölçütleri*

Madde Ayırıcılık Gücü İndeksi	Madde Değerlendirmesi
0,40 eşit ya da büyükse	Madde çok iyi
0,30 ve 0,39 arası ise	Madde düzeltme yapmadan ölçekte tutulabilir. Fakat küçük geliştirmeler yapılabilir. İyi madde.
0,20 ve 0,29 arası ise	Maddelerin düzeltilerek geliştirilmesi önerilir.
0,20’den küçük ise	Madde ölçekten çıkarılmalıdır.

Yapılan pilot uygulama sonucunda hesaplanan madde ayırt edicilik gücü ve uzman görüşleri değerlendirmeleri sonucunda 1, 4, 2, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 38, 45, 47 numaralı sorular testten çıkarılarak 30 maddelik çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır.

- Başarı testi hazırlanmadan önce kazanım sayıları belirlenip bu doğrultuda sorular hazırlanmıştır. Her kazanıma ders saatiyle bağlantılı olacak şekilde soru yazılmıştır. Kapsam geçerliliğini etkilememek için madde ayırt edicilik indeksine göre çıkarılan soruların kazanımlarını içeren ayırt edicilik gücü daha yüksek olan sorular test içerisinde bırakılmıştır. Örneğin; çıkarılan 2. soruyla aynı kazanımı kapsayan ayırt edicilik gücü daha yüksek olan 3. soru test nihai test içinde kalmıştır.

2.5.3. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği

Öğrencilerin hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarını ölçmek için Öztürk Zayimoğlu ve Çoşkun (2015) tarafından hazırlanmış Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Tutum ölçeği 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki tutum ifadeleri “Evet, Kısmen, Hayır” şeklinde üçlü likert tipinde oluşturulmuştur.

Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği süreç boyunca her hayat bilgisi dersinden sonra öğrencilere uygulanmıştır.

2.5.3.1. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlik

Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği (HBTÖ)’nün kapsam geçerliği Öztürk Zayimoğlu ve Çoşkun (2015) tarafından, bir form ile uzman görüşüne sunulmuş olarak belirlenmiştir. Uzman görüşü formu ile uzmanlardan her bir maddeyi kapsam geçerliği açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda ölçek için görüşüne başvurulmuş tüm uzmanlar ölçeğin kapsam geçerliği ile ilgili fikirlerini belirtmeleri sonucunda ölçeğin kapsam geçerliğini sağladığı kabul edilmiştir.

HBTÖ’nün faktörler açısından Cronbach Alfa (α) güvenirlilik katsayıları incelendiği zaman, bütün faktörlerin yüksek güvenirlilik seviyesinde olduğu görülmektedir. Faktörlere göre alfa katsayısının dağılımı Tablo 11’de gösterilmiştir:

Tablo 11. HBTÖ’nin Cronbach Alfa (α) Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Faktör	Madde Sayısı	Madde Numaraları	Cronbach Alfa (α)
Faktör 1	12	1,2,3,4,5,7,8,9,11,12,14,15	,811
Faktör 2	3	6,10,13	,637
Toplam	15		,747

Güvenirlilik analizinde maddelerin bulunduğu faktör grubundaki diğer maddelerle olan ilişkisi de belirlenmiştir. Her bir maddenin kendi faktör grubundaki madde-faktör toplam korelasyon değerlerinin 0,811 ile 0,637 arasında değiştiği görülmüştür. HBTÖ’nün iç tutarlık katsayısı 0,747 olarak bulunmuştur.

Elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilen ölçme aracının güvenilirliğinin yüksek olduğu ifade edilebilir (Öztürk ve Çoşkun, 2015).

Ölçeğin güvenilirliğini sağlamak için yapılan test-tekrar test güvenilirlik çalışması ile HBTÖ'nün aynı öğrenci grubuna 3 hafta aralıkla iki defa uygulanmıştır. HBTÖ'nün toplam puan ortalaması, test uygulamasında 1.3610, tekrar test uygulamasında 1.4210 ve test-tekrar test korelasyon katsayısı 0.63 ($p < 0.001$) olarak belirlenmiştir. Bu değerler ölçeğin güvenilirliğini yükseltmektedir (Öztürk ve Çoşkun, 2015).

Bu sonuçlar doğrultusunda değerlendirme yapılırsa, hayat bilgisi dersine yönelik tutum ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliliğinin belirlenmesine yönelik bulgular ışığında, ölçeğin eğitimciler tarafından kullanabilmesi açısından geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirtilebilir (Öztürk ve Çoşkun, 2015).

Üzerinde çalışılan bu çalışmada HBTÖ'nün güvenilirlik çalışması araştırmacı tarafından yapılmış olup Cronbach Alpha Güvenirlik Değeri .78 olarak bulunmuştur.

2.5.4. Yansıtıcı Düşünme Günlükleri

Yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirirken öğrenciler günlük tutmaya özendirilir. Bu sayede öğrencilerin kendilerinin ve düşüncelerinin farkına varması sağlanmış olur. Öğrenme günlükleri bu süreçte bir araç görevi görür. Wilson ve Jan'a göre (1993: 86), öğrenciler öğrendiklerini yansıtır ve bunu kendi öğrenme logolarına kaydederken öğrenme yaşantısında kullandıkları süreçleri tanımlayabilirler. Sordukları sorularda aktif öğrenenler olarak gelişebilirler. Örneğin; neyi anlayıp neyi anlamadıkları, aktivitelerinin amaçları, öğrenmelerinin etkililiği ve kullandıkları yöntemler gibi.

Öğrenme günlükleri, öğrencilerin derste işlenen konuyu anlayıp anlamadıkları, kazanımlara ne düzeyde ulaştıkları, zayıf ve güçlü yanlarının neler olduğu gibi konularda kendini sorgulama yöntemi kullanılarak, öğrencilerin yansıtıcı düşünmelerini destekleyecek şekilde oluşturulmuştur. Bu sayede öğrencilerin kendilerini yazılı bir şekilde yansıtma amaçlanmıştır.

Hazırlanan öğrenme günlükleri 3. sınıf düzeyinde bir grup öğrenciye uygulanarak ne derece anlayıp cevapladıkları gözlemlenmiştir. Daha sonra bu günlükler uygulama boyunca her hayat bilgisi dersinden sonra öğrencilere dağıtılarak cevaplamaları istenmiştir. Uygulama sonunda isteyen öğrenciler sınıf ortamında bireysel günlüklerini paylaşmışlardır. Buradaki amaç öğrencilerin birbirlerinin öğrenme süreçlerini ve düşünme becerilerini görüp kendi öğrenme süreçlerinin ve düşünme becerilerinin farkına varmalarını sağlamaktır. Aynı zamanda bu günlükler sınıfta oluşturulan yansıtıcı panolarda sergilenmiştir.

Yansıtıcı düşünme günlüklerindeki sorular 2 sınıf öğretmeni ve 2 akademisyen tarafından belirlenmiştir. Araştırma boyunca 19×6 (hafta) = 114 günlük incelenmiştir. Bu günlükler sıralanarak, sınıflandırılarak ve kategorilere ayrılarak doküman incelemesi yapılmıştır.

2.6. Ders Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması

Çalışma kapsamında bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersi başarısı ve tutumuna yönelik öncelikle konu başlıkları, konu başlıklarında kazandırılacak programdaki kazanımlar belirlenmiştir. Kazanım süreleri de göz önünde bulundurularak bilişim teknolojileri destekli 5E öğrenme modeline dayalı ders planları oluşturulmuştur. Ders planları hazırlanırken öğretim programında ve ders kitaplarında yer alan etkinlikler uygulanmıştır. Ayrıca yansıtıcı düşünme becerilerin geliştirilmesini sağlayacak yöntemler de uygulanmıştır. Bunlar; günlük tutma, yansıtıcı panolar, sorgulama, kendini sorgulamadır. Ders içeriği akıllı tahta ve internet kullanımıyla, EBA eğitim ağıyla, Milli Eğitim tarafından desteklenen örnek eğitim siteleriyle zenginleştirilmiştir. Aynı zamanda öğrencileri teknolojiyi yerinde kullanmaları amacıyla ödevler araştırmaya dayalı verilmiştir. Araştırılan ödevler sınıf ortamında yansıtılarak sorgulanmıştır. Ayrıca ödevler sınıfta hazırlanan yansıtıcı panolarda sergilenmiştir. Ders süreci sorgulayıcı sorularla desteklenerek öğrenciler her fırsatta düşünmeye ve düşündüklerini ifade etmeye yönlendirilmiştir.

Ders kazanımları, konu başlıkları ve süreleri programda belirtildiği gibi işlenmiştir. Uygulama için 6 hafta, haftalık 3 ders saati ve toplamında 18 ders saati ayrılmıştır.

2.7. Deney ve Kontrol Grubunda Yürütülen Uygulama Süreci

Bu başlık altında deney ve kontrol grubunda yürütülen uygulama sürecine yer verilmiştir.

2.7.1. Anlaşmalı Öğrenme Ortak Bildirgesi

Yansıtıcı öğrenme kriterlerine uygun olarak anlaşmalı öğrenme ortak bildirgesi hazırlanmış, öğretmen ve öğrenciler tarafından imzalanarak uygulama başlamadan önce sınıfta uygun bir yere asılmıştır (Ek. 13).

2.7.2. Ders İşleme Süreci

Çalışmanın uygulama sürecinde, deney grubundaki öğrencilere yansıtıcı düşünme etkinlikleri aracılığıyla kendi düşünme süreçlerinin farkına varmak, sorgulayıcı sorular sormak, bilişim teknolojilerini kullanarak bunu ders sürecine yansıtmak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda veri toplama amaçları belirlenmiş ve geliştirilmiştir. Uygulama süresince, kontrol grubuna herhangi bir müdahale de bulunulmamış, kendi sınıf öğretmenleriyle eğitim-öğretime devam etmişlerdir.

Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılı 2. Döneminde, TOKİ İlkokulu 3/A (deney grubu), 3/B (kontrol grubu) sınıflarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersinde öğrenci başarısı ve tutumlarına olan etkisi araştırılmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak belirlenen deney ve kontrol gruplarına hayat bilgisi dersi akademik başarı testi ve hayat bilgisi dersi tutum ölçeği uygulanmıştır. Hayat bilgisi akademik başarı testi sonuçlarına göre deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, iki grubun birbirine denk olduğu görülmüştür.

Hazırlanan ders planları doğrultusunda ders işlenişi sırasında bilişim teknolojilerine sıklıkla yer verilmiştir. Özellikle uygulama yapılan sınıfta bulunan

Fatih projesi kapsamında sınıflara yerleştirilen akıllı tahtalar bu konuda en büyük destekçi olmuştur. Milli eğitim bünyesindeki eğitim siteleri ders süresince sürekli kullanılmıştır. Bu sitelerde yer alan yansıtıcı etkinlikler, sorgulayıcı sorular yansıtıcı etkinlikleri destekler nitelikte olmuştur. Süreç sonunda öğrencilere yansıtıcı günlükler dağıtılarak derste öğrendiklerini kendi açılarından değerlendirilmeleri istenmiştir. Bunlar istek doğrultusunda sınıfta oluşturulan yansıtıcı panolarda sergilenmiştir.

Yansıtıcı günlükler öğrenciler açısından alışılmışın dışında olduğu için öğrenciler tarafından ilgiyle karşılanmıştır. Araştırmacı yansıtıcı günlükler doldurulurken hiçbir şekilde müdahale etmemiştir. Öğrencilere ders süresince öğrendikleri konularla ilgili bilişim teknolojilerini kullanarak araştırma yapmaları istenerek bu araştırmaları aynı şekilde yansıtıcı panolarda sergilenmiştir.

Uygulama süreci bittikten sonra yani 6 haftalık süreç tamamlandıktan sonra deney - kontrol grubuna hayat bilgisi dersi akademik başarı testi ve hayat bilgisi tutum ölçeği son test olarak uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğretmenleri kazanım verme sürelerini beraber yürüttükleri için deneysel uygulama iki grupta da aynı anda tamamlanmıştır.

2.8. Verilerin Analizi

2.8.1. Nicel Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında nicel verilerin çözümlenmesinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Hayat bilgisi dersi akademik başarı testi ve tutum ölçeği analizinde Mann-Whitney U testi ile Paired-Samples T testi kullanılmıştır. Elde edilen veriler .05 anlamlılık düzeyine göre test edilmiştir. Hipotezlere yönelik analizler yapılırken, deney ve kontrol gruplarının veri toplama araçlarından aldıkları puanların karşılaştırılmasında, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma teknikleri ile parametrik varsayımlar karşılandığı için bağımsız ve bağımlı örneklem t testi kullanılmıştır.

2.8.2. Nitel Verilerin Analizi

Araştırma süresince deney grubu öğrencilerine uygulanan yansıtıcı günlüklerden elde edilen veriler, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla analiz edilmiştir. Doküman incelemeleri nitel araştırmalarda kullanılabilmekte olup (Deveci ve Ay 2009, Töman ve Çimer 2014); hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren materyalleri kapsamaktadır (Yıldırım ve şimşek, 2005: 187).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilen nicel ve nitel verilerin bulgularına yer verilmiştir.

3.1.Nicel Verilere İlişkin Bulgular

Bu başlık altında Akademik Başarı Testi ve Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği'nden elde edilen veriler belirtilmiştir.

3.1.1. Akademik Başarı Testine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında 3. sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test-son test puanları incelenmiştir.

3.1.1.1. Deney Grubunun Akademik Başarı Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Deney grubunun ön test ve son test akademik başarı puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımlı örneklem t testi paired-samples kullanılmıştır. Buradaki amaç, deneysel uygulama öncesi ve sonrası deney grubunun akademik başarı puanları arasındaki değişikliği belirlemektir. Deney grubu öğrencilerine uygulamadan önce ve sonra akademik başarı testi uygulanmış daha sonra ulaşılan veriler arasında bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Bulgular Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12. *Deney Grubu Akademik Başarı Ön Test- Son Test Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları*

Deney Grubu	N	X	Ss	Sd	t	p
Ön test başarı	19	19,31	5,87	18	-10,15	0,00
Son test başarı	19	26,36	3,30			

Tablo 12 incelendiğinde $p=0,05>0,00$ deney grubunun başarı ön test- son test puanları arasında anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Deney grubu öğrencilerinin ön test başarı puan ortalaması 19,31 bulunmuşken son test başarı puan ortalaması 26,36 bulunmuştur. Elde edilen farklılık, deney grubunun son test başarı puan ortalamaları lehine anlamlı olduğu ifade edilmiştir.

3.1.1.2. Kontrol Grubunun Akademik Başarı Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Kontrol grubunun ön test ve son test akademik başarı puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımlı örneklem t testi paired-samples kullanılmıştır. Buradaki amaç, deneysel uygulama öncesi ve sonrası kontrol grubunun akademik başarı puanları arasındaki değişikliğini belirlemektir. Kontrol grubu öğrencilerine uygulamadan önce ve sonra akademik başarı testi uygulanmış daha sonra ulaşılan veriler arasında bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Bulgular Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. *Kontrol Grubu Akademik Başarı Ön Test- Son Test Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları*

Kontrol Grubu	N	X	Ss	Sd	t	p
Ön test başarı	19	18,57	5,00	18	-0,26	0,79
Son test başarı	19	18,94	5,59			

Tablo 13 incelendiğinde $p=0,79>0,05$ kontrol grubunun başarı ön test- son test puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test başarı puan ortalaması 18,57 bulunmuşken son test başarı puan ortalaması 18,94 bulunmuştur.

3.1.1.3. Deney ve Kontrol Grubunun Akademik Başarı Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması

Deneysel uygulamaya başlamadan önce deney ve kontrol grupların birbirine denk olup olmadığını belirlemek amacıyla ön başarı testi uygulanmıştır. Bu başarı testi puanları non-parametrik istatistiksel tekniklerden olan Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Ön teste ait bulgular Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarı Ön Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Deney	19	19,31	5,87	20,39	387,50	163,50	-498	0,61
Kontrol	19	18,57	5,00	18,61	353,50			

Tablo 14’e bakıldığında $p=0,61>0,05$ olduğu için deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön akademik başarı testi puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Deney grubunda yer alan öğrencilerin ön test puanların sıra ortalaması 20,39, kontrol grubundaki öğrencilerin ön test başarı puanları ise 18,61 olduğu görülmüştür. Deney grubundaki öğrencilerin ön test puan ortalamaları 19,31, kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puan ortalamaları 18,57 olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlara bakıldığında uygulamaya başlamadan önce grupların akademik yönden benzer olduğu söylenebilir. Deney ve kontrol grubunun akademik yönden yakın olması araştırma sonucunu etkileyecek bir farkın bulunmadığı anlamını taşımaktadır.

3.1.1.4. Deney ve Kontrol Grubunun Akademik Başarı Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Deney ve kontrol grubu öğrencilerin süreç sonunda uygulanan akademik başarı son testi sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmek için kullanılan Mann Whitney U testi analiz sonuçları Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. *Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarı Son Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Gruplar	N	X	Ss	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Deney	19	26,36	3,30	27,03	513,50	37,50	-4,195	0,00
Kontrol	19	18,94	5,59	11,97	227,50			

Tablo 15 incelendiğinde son test analizlerine göre, $p=0,05>0,00$ deney ve kontrol grubu arasında başarı açısından anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin son test puanlarının sıra ortalaması 27,03 kontrol grubundaki öğrencilerin ortalamaları ise 11,97 olduğu görülmüştür. Aynı zamanda deney grubundaki öğrencilerin son testten aldıkları puan ortalamaları 26,36, kontrol grubundaki öğrencilerin aldıkları puan ortalaması ise 18,94 olduğu tespit edilmiştir.

3.1.2. Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeğine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında 3. sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney ve kontrol grubu öğrencilerinin hayat bilgisi dersine karşı ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

3.1.2.1. Deney ve Kontrol Grubunun Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması

Uygulamaya başlamadan önce deney ve kontrol grubuna öğrencilerin hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla uygulanan Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği puanları non-parametrik istatistiksel tekniklerden olan Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Ön tutum testine ait bulgular Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. *Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Deney	19	20,18	383,50	167,50	-381	0,703
Kontrol	19	18,82	357,50			

Tablo 16 incelendiğinde hayat bilgisi ön tutum p puanı $p=0,70>0,05$ deney ve kontrol grubu arasında ön tutum açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Deney grubu sıralar toplamı 383,50, kontrol grubunun 357,50 olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda deney grubu sıra ortalamasının 20,18, kontrol grubunun ise 18,82 olduğu görülmektedir.

3.1.2.2. Deney ve Kontrol Grubunun Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

DeneySEL çalışma sonunda, deney ve kontrol gurubuna öğrencilerin hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla uygulanan Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği puanları non-parametrik istatistiksel tekniklerden olan Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Buna göre deney ve kontrol grubu öğrencilerin son tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Son tutum testine ait bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. *Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Son Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Deney	19	25,29	480,50	70,50	-3,253	0,01
Kontrol	19	13,71	260,50			

Tablo 17 incelendiğinde hayat bilgisi son tutum p puanı $p=0,05>0,01$ deney ve kontrol grubu arasında son tutum açısından anlamlı farklılık olduğu

görülmüştür. Deney grubu sıralar toplamı 480,50, kontrol grubunun 260,50 olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda deney grubu sıra ortalamasının 25,29, kontrol grubunun ise 13,71 olduğu görülmektedir.

3.1.2.3. Deney Grubunun Ön Test Tutum Puanı ile Son Test Tutum Puanının Karşılaştırılması

Deney grubunun ön test ve son test tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımlı örneklem t testi paired-samples kullanılmıştır. Buradaki amaç, deneysel uygulama öncesi ve sonrası deney grubunun hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarındaki değişikliği belirlemektir. Deney grubu öğrencilerine uygulamadan önce ve sonra hayat bilgisi tutum ölçeği uygulanmış daha sonra ulaşılan veriler arasında bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Bulgular Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. *Deney Grubu Ön Test Tutum Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları*

Deney Grubu	N	X	Ss	Sd	t	p
Ön test tutum	19	2,11	0,28	18	10,82	0.00
Son test tutum	19	2,84	0,23			

Tablo 18 incelendiğinde deney grubu ön tutum ve son tutum puanları incelendiğinde $p=0,05>0,00$ deney grubunun ön tutum ve son tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Deney grubu ön tutum ortalamasının 2,11, son tutum ortalamasının 2,84 olduğu görülmüştür.

3.1.2.4. Kontrol Grubunun Ön Test Tutum Puanı ile Son Test Tutum Puanının Karşılaştırılması

Kontrol grubunun ön test ve son test tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımlı örneklem t testi paired-samples

kullanılmıştır. Buradaki amaç, herhangi bir müdahalede bulunulmayan kontrol grubunun belirlenen konular işlendikten ve kazanımlar verildikten sonra hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarındaki değişikliği belirlemektir. Kontrol grubu öğrencilerine uygulamadan önce ve sonra hayat bilgisi tutum ölçeği uygulanmış daha sonra ulaşılan veriler arasında bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Bulgular Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. *Kontrol Grubu Ön Test Tutum Puanlarının Paired-Samples T Testi Sonuçları*

Kontrol Grubu	N	X	Ss	Sd	t	p
Ön test tutum	19	2,09	0,28	18	10,82	0.00
Son test tutum	19	2,62	0,23			

Tablo 19 incelendiğinde kontrol grubu ön tutum ve son tutum puanları incelendiğinde $p=0,05>0,00$ kontrol grubunun ön tutum ve son tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Kontrol grubu ön tutum ortalamasının 2,09 son tutum ortalamasının 2,62 olduğu görülmüştür.

3.2. Nitel Verilere İlişkin Bulgular

Bu araştırmadaki nitel veriler günlük yoluyla elde edilmiştir. Günlüklerin analizi sonucu elde edilen bulgular Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. *Yansıtıcı Düşünme Günlükleri Öğrenci Görüşleri*

GÜNLÜK SORULARI	KATEGORİLER	1. hafta	f	2. hafta	f	3. hafta	f
1.Bu hafta Öğrendiklerimiz nelerdir?	Öğrendiklerini ifade edebilen	Vatandaşlık Görevleri 1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	16	Aynı Dünya'nın İnsanlarıyız 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 15, 16, 18, 19	13	Büyüdükçe, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19	17
	Eksik ifade eden	12	1	12	1		
	Yanlış ifade eden	8	1	8	1	2	1
	Cevap vermeyen	11	1	11,13,14,17	4	14	1
2. Fayda durumu	Evet	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18, 19	15	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15,	16	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14,	17

2. Fayda durumu				16,17,18,19		15, 16, 17, 18, 19	
	Hayır	13	1	13	1		
	Kararsız	11	1	11	1		
3.Ders eğlenceli miydi?	Cevap vermeyen	4, 16	2	4,	1	4, 13	2
	Evet	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19	16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19	17	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19	18
	Hayır	17	1	17	1	17	1
4.Dersin eğlenceli yönleri nelerdir?	Konular			5, 6	2	1, 6, 11, 13	4
	Akıllı tahta	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19	14	2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 17, 18	9	2, 3, 4, 9, 12, 14, 17, 18	8
	Etkinlikler	1, 15, 16, 17	4	1, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 19	8	5, 7, 8, 10, 15, 16, 19	7
	Cevap vermeyen	12	1				
5.Dersin sıkıcı yönleri nelerdir?	Dikkat dağınıklığı	4, 5, 7, 8, 12, 16, 19	7	5, 7, 8, 12, 16, 19	6	5, 7, 8, 12, 16	5
	Soruların güçlüğü	1, 9, 10, 11, 17, 18	6	2, 3, 9, 17, 18	5	2, 9, 17, 18	4
	Ezber yapmak			1, 10, 11, 13	4		
	Sıkıcı yön yok	2, 6, 14, 15	4	4, 6, 14, 15	4	1, 3, 4, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 19	10
	Cevap vermeyen	3, 13	2				
6.Kullanılan eğitim araçlarının yeterliliği	Evet	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2,3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	
7. Bu materyaller olmasaydı	Dersi anlayamazdım	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	
8.Hayat bilgisi dersinde öğrencinin güçlü yönleri	Konuyu hemen anlamam	1, 6, 7, 13	4	1, 7	2	7	1
	Başarılı olmam	10	1	6, 10	2	1, 6, 10,	3
	Yaratıcı olmam			2,	1	2,	1
	Dayanışma	3, 11, 12	3	3, 11, 12	3	3	1
	Dersi çok sevmem	2, 4, 5, 8, 9, 14, 15, 16, 19	9	4, 5, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 19	9	4, 5, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 19	9
	Cevap vermeyen	17, 18	2	17, 18	2	12, 13, 17, 18	4
9. Hayat bilgisi dersinde öğrencinin zayıf yönleri	Soru çözmek	12, 3, 11, 16, 17	5	3, 9, 11, 16, 17	5	3, 9, 11, 12, 17	5
	Ezber yapmak	5	1	1, 5	2	5	1
	Araç gerecimi unutmam	7, 9, 12	3	12, 13	2	13	1
	Zayıf yönlerim yok	2, 4, 6, 8, 10, 14, 15, 19	8	2, 4, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 19	9	2, 4, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 19	9
	Cevap vermeyen	13, 18	2	18	1	16, 18	2

10. Öğrenci günlüklerini günlük hayatta kullanma	Her türlü kullanım	1,9*,10,15,16*,17	7	12,13,17,18	4	4,7*,10*,11,12*,16,18	7
	Sağlıkta kullanım	8,18	2	3,14	2	9*,12*	2
	Ara sıra kullanım	12	1	9	1		
	Yaşam için	5,9*	2	5,15,16,19	4	5*,8, 13, 15,19	5
	Bilgi için	3, 6,13*,16*	4	2*,	1	3, 5*,6,9*, 14, 17	6
	Ezber yaparken			11	1		
	Toplum için	2*,5,13*,14*,19,	5	2*,4*	2	7*	1
	Seyahat	14*	1	8	1		
	Plan yaparken	1*	1				
	Oy verirken			6	1	2	1
	Doğal afetler (deprem, yangın)	4,11	1	4*	1		
	Özgeçmiş yazarken	2*	1				
	Tarihimi anlamada			7	1		
Sınavlar için	1*	1	1,10	2	1,10*	2	
Toplam		25		21		24	

GÜNLÜK SORULARI	KATEGORİLER	4. hafta	f	5. hafta	f	6. hafta	f
1.Bu hafta Öğrendikleri miz nelerdir?	Öğrendiklerini ifade edebilen	Atatürk'ün Hayatı, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19	17	Benim Hayatım, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19	16	Oralarda Hava Nasıl?, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19	18
	Eksik ifade eden			18	1	15	1
	Yanlış ifade eden			2	1		
	Cevap vermeyen	13, 14	2	13	1		
2. Fayda durumu	Evet	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19	17	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19	16	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	17
	Hayır						
	Kararsız			11	1	11	1
	Cevap vermeyen	4, 13	2	4, 13	2	4	1
3.Ders eğlenceli miydi?	Evet	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19	18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	17	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	19
	Hayır	17	1				
	Kararsız			10, 11	2		
4.Dersin eğlenceli yönleri nelerdir?	Etkinlikler	3, 4, 13, 14, 15, 16, 17, 19	8	1, 3, 4, 10, 14, 15, 16, 17, 19	9	5, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 19	8
	Konular	6, 7, 8, 9	4	8, 9	2	7, 10	2
	Akıllı tahta	1, 2, 5, 10, 11, 12, 18	7	2, 5, 6, 7, 12, 13, 18	7	1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 18	8
	Cevap vermeyen			11	1	13	1

5.Dersin sıkıcı yönleri nelerdir?	Dikkat dağınıklığı	2, 5, 12, 16	4	2, 5, 11, 16, 19	5	5, 7, 11	3
	Soruların güçlüğü	3, 9, 17, 18	4	3, 9, 10, 17, 18	5	3, 9, 17, 18	4
	Sıkıcı yön yok	1, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 19	10	1, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15	9	1,2, 4, 6, 8, 10, 12, 13, 14, 16, 19	1 1
	Cevap vermeyen					15	1
6.Kullanılan eğitim araçlarının yeterliliği	Evet	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	
7. Bu materyaller olmasaydı	Dersi anlayamazdım	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,17,18, 19		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	
8.Hayat bilgisi dersinde öğrencinin güçlü yönleri	Konuyu hemen anlamam	1, 7, 13	3	7, 13	2	1, 6, 7, 13	4
	Başarılı olmam	6, 10	2	1, 10	2	10	1
	Yaratıcı olmam	2,	1	2,	1	2,	1
	Dayanışma	12	1	3, 12	2	12	1
	Dersi çok sevmem	3, 4, 5, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 19	10	4, 5, 6, 8, 9, 14, 15, 16, 19	9	3, 4, 5, 8, 9, 14, 15, 16, 19	9
	Cevap vermeyen	17, 18	2	11, 17, 18	3	11, 17, 18	3
9. Hayat bilgisi dersinde öğrencinin zayıf yönleri	Soru çözmek	1, 3, 11, 12, 17	5	3, 11, 17	3	3, 11, 17	3
	Ezber yapmak	5	1	5	1	5	1
	Araç gerecimi unutmam	7, 16	2	7	1		
	Zayıf yönlerim yok	2, 4, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 19	9	1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 12,14, 15, 16,19	12	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 19	1 3
	Cevap vermeyen	13, 18	2	13, 18	2	13, 18	2
10. Öğrenci günlüklerini günlük hayatta kullanma	Her türlü kullanırım	1,9*,10,15,16*,17	7	12,13,17,18	4	4,7*,10*,11,12*, 16,18	7
	Sağlıkta kullanırım	8,18	2	3,14	2	9*,12*	2
	Ara sıra kullanırım	12	1	9	1		
	Yaşam için	5,9*	2	5,15,16,19	4	5*,8, 13, 15,19	5
	Bilgi için	3, 6,13*,16*	4	2*,	1	3, 5*,6,9*, 14,17	6
	Ezber yaparken			11	1		
	Toplum için	2*,5,13*,14*,19,	5	2*,4*	2	7*	1
	Seyahat	14*	1	8	1		
	Plan yaparken	1*	1				
	Oy verirken			6	1	2	1
	Doğal afetler (deprem,yangın)	4,11	1	4*	1		
	Özgeçmiş yazarken	2*	1				
	Tarihim anlamada			7	1		
	Sınavlar için	1*	1	1,10	2	1,10*	2
Toplam		25		21		2 4	

(*) Soruya birden fazla cevap veren öğrenci kodlarını nitelemektedir.

Öğrencilerin günlüklere vermiş oldukları yanıtlar nicele dönüştürülerek tablolar oluşturulmuştur. Bu tablolar 6 haftalık bir süreç için 6 konu üzerinden 10 sorudan oluşturulmuştur (Günlüklerde 7 soru tablolarda analiz aşamasında 10 soruya dönüştürülmüştür).

1. Günlüklerde ilk olarak öğrencilerin neler öğrendikleri günlüklere yazmaları istenmiştir. “Bugünkü derste neler öğrendim?” sorusuna verilen yanıtlar Tablo 20 incelendiğinde, öğrencilerin verdikleri cevaplara göre ders içeriğinin farkında oldukları görülmüştür. Öğrencilerin 6 haftalık süreçte önemli bir bölümünün öğrendiklerini ifade edebildikleri görüşünde oldukları anlaşılmıştır. Bu bağlamda en fazla 18 frekansla öğrenciler “Oralarda Hava Nasıl?” konusunu öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte en az öğrenme 13 frekansla “Aynı Dünya’nın İnsanlarıyız” konusunda gerçekleşmiştir.

Öğrencilerin bu konuyla ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Vatandaşlık Görevlerimizi öğrendim.” (Ö5), “Hava Durumunu öğrendim.” (Ö8), Atatürk’ün Hayatını öğrendim. (Ö15).

2. “Bugünkü ders senin için faydalı oldu mu? Bütün konuları öğrendin mi yoksa eksik kalan bazı noktalar var mı?” sorusuna verilen yanıtlar tabloya dönüştürülürken “Fayda durumu” göz önüne alınmıştır. Bu kapsamda en fazla “Büyüdükçe” ve “Atatürk’ün Hayatı” konularında 17 frekansla, en az “Vatandaşlık Görevleri” konusunda 15 frekansla öğrenciler tarafından dersin faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dersin onlar için faydalı olup olmadığı konusunda fikir yürütebildikleri görülmüştür.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Hayır eksik noktalar yok.” (Ö9), “Bu ders benim için çok etkili oldu.” (Ö11), “Bütün konuları öğrendim.”(Ö2), “Faydalı oldu tarihimi daha iyi tanıdım .”(Ö3).

3. “Derste seni eğlendiren ya da sıkı ne gibi durumlar vardı?” sorusuna verilen yanıtlar tabloda üç başlık altında ele alınmıştır. Bunlardan birincisi “Ders

eğlenceli miydi” başlığına verilen cevaplarda frekans değeri oldukça yüksek olup 16 (Vatandaşlık Görevleri) ve 19 (Oralarda Hava Nasıl?) öğrenci arasında değişmektedir. “Dersin eğlenceli yönleri nelerdir?” başlığına verilen cevaplar incelendiğinde ise akıllı tahtanın öğrenciler tarafından ilgi çektiği görülmüştür. Örneğin bu başlık altında “Vatandaşlık Görevleri” konusunda 14 frekans değerine sahip olduğu görülmüştür. Bu oranın konulara göre değiştiği, bununla birlikte akıllı tahtadan daha fazla eğlendikleri ortaya çıkmıştır. “Dersin sıkıcı yönleri nelerdir?” başlığına verilen yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin farklı cevaplar verdiği görülmüştür. Örneğin, “Oralarda Hava Nasıl?” konusuna 11 öğrenci sıkıcı yön yok demişken, “Vatandaşlık görevleri” konusunda 7 öğrencinin dikkat dağınıklığını, 6 öğrencinin soru gücünü, 4 öğrencinin sıkıcı yön yoktur dediği gözlenmiştir. Yanıtlara bakıldığında öğrencilerin ders süreci hakkında rahatlıkla yorum yapabildiği, kendisini eğlendiren ve sıkıcı olayların farkında oldukları gözlemlenmiştir.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Akıllı tahta kullanmamız beni çok eğlendiriyor.” (Ö16), “Öğretmenimin değişik sorular sorması eğlendiriyor.” (Ö18), Bazı etkinlikler uzun olunca sıkılıyorum (Ö5), “Araştırma yapınca eğleniyorum”(Ö7), “Sıkıcı bir olay yok.” (Ö13), “Ders hep eğlenceli geçiyor.” (Ö6)

4. “Bu derste hangi eğitim araçlarını kullandık. Bunlar öğrenmene yardım etti mi? Bize değerlendirir misin?” sorusuna verilen yanıtlar öğrenci cevaplarına göre “Kullanılan eğitim araçlarının yeterliliği” başlığı altında incelenmiştir. Günlüklerden, bütün öğrenciler için tüm haftalar boyunca kullanılan eğitim araçlarının yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Akıllı tahta kullandık ve çok güzel şeyler öğrendik.”(Ö18), “İnternet kullandık araştırma yaptık (Ö9), Kitap ve akıllı tahta kullandık (Ö13), Pano kullandık (Ö8).”

5. “Biz bu eğitim araçlarını kullanmadan işleseydik dersi anlayabilir miydik?” sorusuna verilen yanıtlar “Bu materyaller olmasaydı?” başlığı altında incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde tüm öğrenciler için kullanılan materyallerin dersi anlamalarına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Hayır çünkü göremezdik.”(Ö9). “Hayır anlayamazdık ve ders sıkıcı olurdu” (Ö19)”. “Anlayamazdık (Ö10).”

6. “Kendini değerlendirdiğinde bugünkü hayat bilgisi dersiyle ilgili olarak güçlü ve zayıf yönlerin nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar “Hayat bilgisi dersinde öğrencinin güçlü yönleri” ve “Hayat bilgisi dersinde öğrencinin zayıf yönleri” başlığı altında incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde “Hayat bilgisi dersinde öğrencinin güçlü yönleri” başlığında frekans değeri en yüksek kategorinin dersi çok sevmem olduğu görülmüştür. Ayrıca bu kategoride 10 frekans değeri ile en fazla değeri “Atatürk’ün Hayatı” konusu almıştır. Bu başlık altında frekans değeri en yüksek olan diğer kategori ise konuyu hemen anlamam bölümü olmuştur. “Hayat bilgisi dersinde öğrencinin zayıf yönleri” kategorisinde zayıf yönlerim yok diyen öğrenciler çok olmasına karşı “Vatandaşlık Görevleri, Gezegenler, Büyüdükçe” konularında 5’er öğrencilerin olması dikkat çekmiştir.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Dersleri öğrenemem diye korkardım ama artık korkmuyorum.”(Ö5). Dersi daha iyi dinliyorum sınavlarda yapamam diye korkmuyorum (Ö10). Sorulara cevap verirken acaba yanlış olur mu diye düşünüyorum öğretmenim aferin deyince çok mutlu oluyorum (Ö11). Öğretmenimle konuyla ilgili konuşmayı çok seviyorum (Ö15). Öğretmenim cümlelerimi çok beğendi (Ö17).”

7. “Bugün öğrendiğiniz konuları günlük hayatta nasıl kullanırsınız?” sorusuna verilen yanıtlar “Öğrenci günlüklerini günlük hayatta kullanma” başlığı altında incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde öğrencilerin çok değişik cevaplar verdiği görülmüştür. “Vatandaşlık Görevleri” ve “Büyüdükçe” konularını her türlü

kullanırım diyen öğrencilerin frekans değerinin 7 olduğu ve bu başlık altında en fazla değeri sahip kategori olduğu görülmüştür. İkinci sırada en fazla belirtilen kategorinin ise toplum için olduğu, bunun dışında bilgi için, yaşam için ve sağlıkta kullanırım diyen öğrencilerin frekans değerlerinin birbirlerine yakın olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte bazı konularda öğrencilerin (Vatandaşlık Görevleri 1, Gezegenler 2, Büyüdükçe 2, Atatürk'ün Hayatı 2) frekans değerleri düşük de olsa sınav kaygısı taşıdıkları görülmektedir.

Bu kapsamda günlükte yer alan öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Deprem olunca depremden korunmak için neler yapacağımı uygulamam (Ö18). Bize bir sürü faydası olur ve işimize yarar (Ö19). Bugün öğrendiğim konu çok fazla karşımıza çıkıyor (Ö18). Kendimi daha iyi tanırım ve ona göre meslek seçerim(Ö1). Sorumluluk olarak kullanırım (Ö1). Yapabileceklerimi denerim (Ö4). Başkalarına da öğretirim (Ö13). Geçmişimden ders çıkararak (Ö18). Hava durumuna göre giyinirim (Ö5).”

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmada elde edilen bulgular ve bulgulara göre yapılan yorumlar doğrultusunda araştırmmanın sonuçları ve tartışmalar yer almaktadır. Aynı zamanda bu bulgular doğrultusunda bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin kullanımına ve yapılacak araştırmalara önerilerde bulunulmuştur.

Tartışma

Düşünme, klasik tabiriyle insanları diğer canlılardan ayıran en önemli unsurdur. Düşünme, bilinenleri kullanarak, bilinmeyenleri üretme, bilinenleri ilişkilendirip bütünleştirerek çoğaltma çabasıdır. Bilgiyi kullanarak yeni bilgi, bilinç üretme işidir (Başar, 2013: 4). Birey ne kadar düşünürse kendine, topluma o kadar faydası olur. Değişen dünya şartlarına daha kolay uyum sağlar. Yansıtıcı düşünme ise bireyin kendinin farkında olması, öğrenme yollarını bilmesi, neyi ne ölçüde öğrenip öğrenemediğinin bilincini taşıması, öğrendiklerini günlük hayata aktarabilmesi şeklinde ifade edilebilir.

Aynı zamanda hızlı değişen dünya ve beraberinde getirdiği çağın teknolojilerini olumlu ölçüde kullanmak da önemlidir. Bilişim teknolojilerini eğitimde istediğimiz etkinlikte, istediğimiz süreçte kullanabilmemiz de önemlidir. Bu doğrultuda çalışmamızda eğitimde istenilen iki faktörü birleştirerek uygulama sürecine dâhil edilmiştir. Bilişim teknolojileriyle desteklediğimiz yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi ders başarı ve tutumuna ilişkin etkisi incelenmiştir.

Çalışmanın birinci alt amacının 3. Sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test-son test puanları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu kapsamda öncelikle deney ve kontrol grubuna akademik başarı testi ön test olarak uygulanmış ve sonuçlar karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonunda deney ve kontrol grubunun aldığı ön test

puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüş ve grupların denk olduğu düşünülmüştür.

Deneysel uygulama sonunda akademik başarı testi son test olarak deney ve kontrol grubuna tekrar uygulanmıştır. Elde edilen veriler karşılaştırılmış ve iki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum bilişim teknoloji destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi ders başarısını artırdığı şeklinde yorumlanmıştır. Ersözlü'nün (2008) yansıtıcı düşünme etkinliklerinin 5.sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarısı ve tutumuna etkisini incelediği çalışmada başarı yönünden benzerlik göstermektedir. Belirtilen çalışmada da başarı yönünden anlamlı farklılık gözlemlendiği görülmüştür. Bir diğer çalışma ise Keskinlik'in (2010) ilköğretim 7. sınıf fen ve teknoloji dersinde uygulanan yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin bilimsel süreç becerilerinin gelişimine ve başarısına etkisi adlı araştırmasında yansıtıcı düşünme etkinliklerinin süreç sonunda başarıyı artırdığı belirlenmiştir. Yansıtıcı düşünmenin başarı üzerindeki etkisini destekleyen bir diğer çalışma ise Kırnık'ın (2010) ilköğretim 5.sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi adlı çalışmasıdır. Uygun'un (2012) sosyal bilgiler öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarının akademik başarı ve tutuma etkisi çalışması da başarı yönünden olumlu sonuçlar alındığını göstermektedir. Yıldırım'ın (2012) yansıtıcı düşünmenin ders başarısına etkisi çalışmasında da deneysel uygulama sonrasında deney grubunun başarısının arttığı belirlenmiştir. Gedikoğlu'nun (2015) yapmış olduğu yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi adlı çalışma sonuçlarına göre ders başarısının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar doğrultusunda yansıtıcı düşünme etkinliklerinin ders başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Kahraman'ın (2007) İlköğretim 7. sınıf fen bilgisi dersi fizik konularının öğretilmesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenci tutum ve başarısına etkisi isimli çalışmada da bilgisayar destekli öğretimin başarıyı olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Çalışmanın ikinci alt amacının 3. sınıf hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin uygulandığı deney ve

kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu doğrultuda deney ve kontrol grubuna uygulama öncesi hayat bilgisi dersi ön tutum uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda uygulama öncesi iki grup tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Deney ve kontrol grubunun ön test tutum puan ortalamaları arasında farklılığın olmaması, çalışma gruplarının yansızlığı açısından beklenen ve olumlu bulgudur. Ulaşılan bulgu, Bölükbaş (2004a), Uygun(2012) ve Ersözlü'nün (2008) yaptığı çalışmalarla da benzerlik göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerine son test olarak uygulanan hayat bilgisi tutum ölçeği sonuçlarına bakıldığında $p=0,05>0,00$ deney grubunun ön tutum ve son tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Deney grubu ön tutum ortalamasının 2,11, son tutum ortalamasının 2,84 olduğu görülmüştür. Aynı şekilde Uygun'un (2012) yansıtıcı düşünme etkinliklerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında olumlu değişim belirlemiştir. Bir diğer çalışmada (Ersözlü, 2008), yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin tutumu anlamlı düzeyde artırmadığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanında, Bölükbaş (2004a) yaptığı çalışmada ise yansıtıcı öğretimin Türkçe dersine yönelik tutumu artırmada programdaki öğretime göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Baş ve Beyhan'nın (2012) İngilizce dersinde yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi isimli makaleleri sonuçlarına bakıldığında yansıtıcı düşünme etkinliklerinin İngilizce dersinde olumlu algı oluşturduğu görülmüştür. Sünkür Öner vd. (2013) tahmin et-gözle-açıkla stratejisi ile desteklenmiş yansıtıcı düşünme etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersine yönelik tutumlarına etkisi isimli çalışmasında ulaşılan sonuç tutum konusunda olumlu yönde olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda Çokadar ve Demirtel'in (2012) doğrudan yansıtıcı etkinliklerle öğretimin öğrencilerin bilimin doğası anlayışlarına ve fene yönelik tutumlarına etkisi adlı çalışma sonuçlarına göre fene yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Kontrol grubu öğrencilerine son test olarak uygulanan hayat bilgisi tutum ölçeği sonuçlarına bakıldığında $p=0,05>0,00$ kontrol grubunun ön tutum ve son tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Kontrol grubu ön

tutum ortalamasının 2,09, son tutum ortalamasının 2,62 olduğu görülmüştür. Kontrol grubunun da tutum puanlarının yükselmesi öğretmen görüşlerine göre ilgi çekici konuların olması şeklinde yorumlanabilir.

Deneysel çalışma sonunda, deney ve kontrol gurubuna öğrencilerin hayat bilgisi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla uygulanan Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği puanları non-parametrik istatistiksel tekniklerden olan Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Buna göre deney ve kontrol grubu öğrencilerin son tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Hayat bilgisi son tutum p puanı $p=0,05 > 0,01$ deney ve kontrol grubu arasında son tutum açısından anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu bulgu yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretiminin farklı alanlarda uygulandığı çalışmalarla, Türkçe öğretiminde Bölükbaş (2004a), Sosyal Bilgiler öğretiminde Ersözlü (2008), Fen Bilgisi öğretiminde Tok (2008), benzerlik göstermektedir. Bulduğumuz sonucunun aksine Uygun'un (2012) çalışmasında programda önerilen öğretimin öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını etkilemediği görülmektedir. Yıldırım'ın (2012) çalışmasında da deney ve kontrol grubu öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik son test tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda Sünkür vd. (2013) yapmış olduğu çalışmada deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deney öncesi ölçümlere göre düzeltilmiş son tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farkın olduğu saptanmıştır.

Sonuç

İlkokul hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin ders başarısına ve tutumuna etkisini belirlemek için yapılan çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda araştırma sonuçları şunlardır:

1. Akademik başarı son test sonuçlarından elde edilen verilerin analizlerine göre, deney grubu ile kontrol grubunun başarı açısından anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu doğrultuda bilişim teknolojileriyle

desteklenen yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

2. Hayat bilgisi dersi tutum ölçeği son test sonuçlarından elde edilen verilere bakıldığında deney grubunun ön tutum-son tutum testleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu ölçüde uygulanan yöntemin deney grubu üzerinde olumlu tutum oluşturduğu söylenebilir.

3. Aynı zamanda hayat bilgisi tutum ölçeği verilerine göre kontrol grubunun da ön tutum-son tutum puanları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buradaki farkın neden kaynaklandığı doğrultusunda kontrol grubunda süreci yürüten öğretmen görüşü alınmıştır. Öğretmenin görüşü, konuların ilgi çekici olması öğrencilerin tutumlarında farklılık yaratmış olabileceği yönünde olmuştur.

4. Deney ve kontrol grubu son tutum puanlarına bakıldığında iki grup arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Deney grubunun son tutum puan ortalamasının kontrol grubundan yüksek olduğu belirlenmiştir.

5. Bilişim teknolojileri deneysel uygulama sürecinde destekleyici konumda olmuştur. Yansıtıcı düşünme etkinliklerinde öğrencinin kendi öğrenmesi üzerinde düşünme, kendini değerlendirme-sorgulama, dersi değerlendirme ve öğrendiklerini yansıtma sürecinde bilişim teknolojilerinden yararlanılmıştır.

6. Süreçte kullanılan bir diğer yansıtıcı etkinliklerden olan yansıtıcı panolar öğrencilerin ilgisini çekmiştir. Sınıfta öğrencilerle birlikte ismine karar verilen “Düşün, Araştır, Sorgula, Yansıt” panosu oluşturulmuştur. Bu panoya öğrencilerin isteği doğrultusunda yansıtıcı günlükleri, dersle ilgili yapmış oldukları çalışmalar ve araştırmalar asılmıştır. Öğrencilerin yaptıkları çalışmaları panoda görmesi onları motive etmiştir.

7. Elde edilen sonuçlara bakıldığında bilişim teknoloji destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrenci başarısı ve tutumuna olan etkisini araştırdığımız bu çalışmada deney grubunun ders başarısı ve derse yönelik tutumlarında olumlu yönde bir farklılık görüldüğü belirlenmiştir.

8. Öğrencilerin deneysel uygulamanın başında yansıtıcı öğrenme günlüklerini doldururken alışık olmadıkları için zorlandıkları ve öğretmenden

daha çok açıklama beledikleri gözlemlenmiştir. Fakat süreç ilerledikçe büyük bir istekle yazdıkları ve içeriği yoğunlaştırdıkları görülmüştür.

9. Yansıtıcı uygulama etkinliklerinden olan soru sorma ve sorgulama süreç boyunca öğretmen öğrenci etkileşimi içinde sürekli gerçekleşmiştir. Yansıtıcı düşünmede öğrenci öğretmen görüş alışverişi çok önemli olduğu için bu konuda öğretmen öğrenciyi teşvik edici olmuştur.

10. Yansıtıcı düşünme uygulamalarındaki öğrenci görüşleri ve yansıtıcıları incelendiğinde öğrencilerin karar verdikleri, sorguladıkları, kendilerini değerlendirdiklerini, dersle ilgili eleştirilerini belirttikleri görülmektedir. Yansıtıcı düşünme uygulamalarının öğrencilerin öğrenme ortamına aktif bir şekilde katılımı, başarı ve tutumuna etki ederek hayat bilgisi öğretimine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Öneriler

Bu başlık altında çalışmamız kapsamında öğretmenlere ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Öğretmenlere Öneriler

1. Araştırma sonuçlarına göre yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersinde kullanılmasının başarıyı artırdığı görülmüştür. Bu doğrultuda öğretmenlerin yansıtıcı düşünme etkinliklerine sınıf içinde yer vermeleri önerilebilir.

2. Elde edilen verilere göre yansıtıcı düşünme etkinliklerinin hayat bilgisi dersinde olumlu tutum oluşturduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin derse olan ilgisini çekmek için yansıtıcı düşünme etkinlikleri süreç içinde sıklıkla kullanılabilir.

3. Bireysel farklılıklardan dolayı her öğrenciyi derse katmak, öğrencinin ilgisini çekmek zaman zaman zor olabiliyor. Fakat süreç boyunca yapılan gözlemlere göre yansıtıcı etkinlikler öğrencilerin ilgisini çekmiş ve tüm sınıfın derse katıldığı gözlemlenmiştir.

4. Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme etkinliklerini iyi kullanabilmeleri için öncelikle bu konuda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. İlk başta yansıtıcı düşünme kavramı alışılmışın dışında gelebilir. “Yansıtıcı düşünme nedir, yansıtıcı düşünme etkinlikleri nelerdir ve süreçte nasıl kullanılır?” şeklinde soruları iyi cevaplandırabilmelidir.

5. Yansıtıcı düşünme uygulamalarında öğrencinin öğrendiğini yansıtması, sorgulaması, soru sorup tartışması, kendini değerlendirmesi açısından öğretmen öğrenci iletişimi çok önemlidir. Bu yüzden öğretmen öğrencileriyle iletişimini iyi ayarlamalıdır.

6. Etkinliklerin bilişim teknolojileriyle desteklenmesi, bilişim teknolojileri gerektiği yerde gerektiği ölçüde kullanıldığında öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri görülebileceği yorumunu yapmamızı destekler niteliktedir. Bu yüzden öğretmenler ders süreçlerini teknolojiyle desteklemelidirler.

7. Öğrencilerin yansıtıcı günlük doldurmaları bir farkındalık oluşturmuştur. Farklı bir uygulama olduğu için süreç başında bunu neden yapıyoruz soruları onlarda sorgulama algısı oluşturmuş olmakla birlikte daha sonraları zevkle doldurmaya başlamışlardır. Kendilerini yazılı olarak rahat ifade etmeye başladıkları görülmüştür. Bu nedenle öğretmenler, öğrencilere günlük tutturmaya yönelik çalışmalarda bulunabilirler.

8. Öğretmenler tarafından her öğrencinin kendi yansıtma yollarının farkına varması sağlanmalıdır.

Araştırmacılara Öneriler

1. Bu çalışmada hayat bilgisi dersinde bilişim teknolojileri destekli yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrenci başarısı ve tutumuna etkisi incelenmiştir. Bu yaklaşımın farklı derslerde de etkisi araştırılabilir.

2. Yansıtıcı düşünme ile ilgili yapılan çalışmalar çok fazla değildir. Özellikle öğretmenler açısından yansıtıcı düşünme konusu ele alınıp araştırılabilir.

3. Her yaşta öğrencinin teknolojiye karşı ilgisi bilinmektedir. “Özellikle ilkokul öğrencileri bilişim teknolojilerini olumlu ölçüde nasıl kullanabilir?” bunun incelenmesi önerilebilir.

4. Yansıtıcı düşünme konusunda çok fazla etkinlik örneklerine rastlanmamıştır. Bu konuda etkinlikler çeşitlendirilebilir.

Bu kapsamda yetkili kişilere yapılabilecek bir öneri ise yansıtıcı düşünmenin hayat bilgisi programında yer almasıdır. Araştırmacıların bu yönde çalışmasını teşvik edecek, öğretmenleri yansıtıcı düşünme ile ilgili daha fazla etkinliğe yönlendirecek böylece öğrenciler dersleri daha etkili ve eğlenceli bir şekilde öğreneceklerdir.

KAYNAKLAR

- Acat, B., Anılan, H., Girmen, P., & Anagün, S. (2005). *Öğretmen adaylarının ilköğretim hayat bilgisi programında yer alan becerilere sahip olma düzeylerine ilişkin görüşleri (Eskişehir ili örneği)*. Eğitimde Yansımalar VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Sitesi, Kayseri, 394, 405.
- Akar, Ü. (2007). *Öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerileri ve eleştirel düşünme beceri düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Akinoğlu, O. (2003). Hayat Bilgisi Öğretimi. C. Öztürk ve D. Dilek (Ed.). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi İçinde* (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Altunay, U. (2003). Yansıtıcı Öğretim Nedir? Çoluk Çocuk Dergisi. 31 (6), 21-22.
- Arıbaş, S. ve Yılmaz, M. (2004). "Hayat Bilgisi Dersinin Öğretimine İlişkin Bir Araştırma ve Bazı Öneriler," *Milli Eğitim Dergisi*, 161:132-136.
- Aykaç, N. (2011). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Sinop İli Örneği)*. Kastamonu Eğitim Dergisi. C. 19, S. 1, s. 113-126.
- Bakioğlu, A. ve Dalgıç, G. (2014). *Eğitimcilerde Yansıtıcı Düşünme*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları.
- Baş G. ve Beyhan Ö. (2012). *İngilizce Dersinde Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1(2), 128-142.
- Başar, H. (2013). *Nasıl Düşünelim*. Ankara: Pegem A Akademi.
- Bozdoğan, A. E. ve Yalcın N. (2005) *İlköğretim 6., 7., ve 8. Sınıf öğrencilerinin Fen Bilgisi derslerindeki Fizik konularına karşı tutumları*. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 6: (1) 241-247.

- Bölükbaş, F. (2004a). *Yansıtıcı Öğretimin (Reflective Teaching) İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Tutum ve Başarıları Üzerindeki Etkililiği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı.
- Bölükbaş, F. (2004b). *Yansıtıcı Öğretim İle Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu. 15-16 Nisan 2004. Ankara.
- Burner, K. J. (2007). *The Effects of Reflective and Reflexive Writing Prompts on Students' Self-Regulation and Academic Performance*. Unpublished Doctoral Thesis. The Florida State University College of Education, Florida.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. (2. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (12. Baskı) Ankara: Pegem A Akademi.
- Can, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. (3. Baskı) Ankara: Pegem A Akademi.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (5. Baskı) Trabzon.
- Çepni, S., Tas, E. ve Kose, S. (2006) *The effects of Computer Assisted Materials on Students' cognitive levels, misconceptions and attitude toward science*. *Computers and Education*, 2006: (46) 192-205.
- Çepni, S., Ayvacı, H. Ş., & Bacanak, A. (2004). Fen Eğitimine Yeni Bir Bakış, Fen Teknoloji-Toplum. *Top-Kar Matbaacılık, Trabzon*, 234s.
- Çiğdem H. (2012). *Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Blog Aracılığı İle Tuttukları Günlüklerin Yansıtıcı Düşünme Düzeylerine Etkisi* (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- Çokadar H. ve Demirtel Ş. (2012). *Doğrudan Yansıtıcı Etkinliklerle Öğretimin Öğrencilerin Bilimin Doğası Anlayışlarına ve Fene Yönelik Tutumlarına Etkisi*.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 31 (Ocak 2012/I), ss. 67-79.

Çuhadar, C. (2011). *Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve öğretmen öz-yeterlik algılarının incelenmesi*. 11.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, İstanbul.

Denton, D. W. (2010). *The effects of reflective thinking on middle school students' academic achievement and perceptions of related instructional practices: A mixed methods study*. Seattle Pacific University.

Deveci, H., & Ay, S. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Günlüklerine Göre Günlük Yaşamda Değerler. *Journal of International Social Research*, 1(6).

Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston, MA: D.C., Heath and Company.

Doğanay, A.(1997). *Ders Dinleme Sırasında Bilişsel Farkındalıkla İlgili Stratejilerin Kullanımı*. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 15 (2), 34-42.

Doğanay, A. (2005). Sosyal Bilgiler Öğretimi. (Ed. C. Öztürk ve D. Dilek). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi* (s. 17-52). Ankara: PegemA Yayıncılık.

Dolapçioğlu, S. D. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

Ekiz, D. (2006). *Kendini ve başkalarını izleme: Sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlükleri* [Elektronik Versiyon]. *İlköğretim Online*, 5(1), 45-57.

Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Erbil, D. G., & Kocabaş, A. (2014). *İlkokul 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Tutumlarına ve*

Yansıtıcı Düşünme Becerilerine Etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Erbil, D. G., & Kocabaş, A. (2015). *İşbirlikli Öğrenme Yoluyla Yansıtıcı Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi*. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi / 2015 Cilt: 5, Sayı: 9

Ersözlü, Z. N. (2008). *Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Fritson, K. K., Forrest, K. D., & Boon, M. The Effects of Reflective Journaling on Content Comprehension.

Gedikoğlu, E. (2015). *Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Modüler Öğretimin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bartın.

Gülaydın, G. (2002). *1998 İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Gültekin, M. (2012). Reflections to future in primary education programs in Turkey [Elektronik Versiyon]. *Journal of Education and Future*, 1, 1-20.

Kahraman Ö. (2007). *İlköğretim 7. Sınıf Fen Bilgisi Dersi Fizik Konularının Öğretilmesinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Tutum ve Başarısına Etkisi*.(Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. Denizli.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (23. Basım) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Kazu, H., & Demiralp, D. (2012). İlköğretim Birinci Kademe Programlarında Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştiren Yöntemlerin Kullanılma Durumu (Elazığ İli Örneği). *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1).
- Keskinkılıç, G. (2010). *İlköğretim 7. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinde Uygulanan Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerilerinin Gelişimine Ve Başarıya Etkisi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Kırnık, D. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Köksal, N. ve Demirel, Ö. (2008). *Yansıtıcı düşünmenin öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarına katkıları* [Elektronik Versiyon]. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34, 189-203
- Kurumu, T. D. (1983). *Türkçe sözlük*. Türk Dil Kurumu.
- Kuş, E. (2003). *Nitel Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Lee, H. J. (2005). Understanding and assessing preservice teachers' reflective thinking. *Teaching and teacher education*, 21(6), 699-715.
- Lepp, A. G. & Fierke, K. (2007). *Intention/Reflection Practice In Higher Education*.
- MEB (2009). İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu. *Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları*.
- MEB (2009). İlköğretim 1, 2 ve 3. Sınıflar Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara.(Erişim Tarihi: 10 Ocak 2011).
- MEB (2014). *Düşünme Eğitimi Öğretmen Kılavuz Kitabı*. (7. Baskı) Ankara: Başak Matbaacılık.
- MEB (2015). *Hayat Bilgisi Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara : Açılım

- Metin, M. (2016). Nicel Veri Toplama Araçları, Mustafa Metin, (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya: Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (s.161-214). (3.Baskı) Ankara: Pegem A Akademi.
- Moore, K. D. (2000). *Öğretim becerileri*. (Ed: Ersin ALTINTAŞ) (Çev. Nizamettin Kaya). Ankara: Nobel Yayıncılık (Tarihsiz).
- Ören, F. Ş., Karatekin, P., Erdem, Ş., ve Ormancı, Ü. (2012). Öğretmen Adaylarının Bitkilerde Solunum-Fotosentez Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Kavram Karikatürleriyle Belirlenmesi ve Farklı Değişkenlere Göre Analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 155-174.
- Özdemir, M. (1998). *Hayat Bilgisi Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri* (1. Basım). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özden, Y. (1999). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Özden, Y. (2005). *2004 Yeni Hayat Bilgisi Programının Öğretmen Görüşleri Esas Alınarak Değerlendirilmesi (Samsun İli Örneği)*, Eğitimde Yansımalar VII, Yeni İlköğretim Programının Değerlendirilmesi Sempozyumu, 14-16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri, ss 440-445, Tekışık Eğitim Araştırma Vakfı Yayınları: Ankara.
- Özkan, H. (2009). *2005 Hayat Bilgisi 3. sınıf program içeriği hakkındaki öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Balıkesir ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Öztürk, S. (2003). *Developing a reflective reading model*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Öztürk Zayimoğlu, F. ve Coşkun, M. *Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Nisan 2015.

- Phan, H. P. (2009). Exploring students' reflective thinking practice, deep processing strategies, effort, and achievement goal orientations. *Educational Psychology*, 29(3), 297-313.
- Pınar, A. ve Yıldırım, T. (2015). *Coğrafya Öğretiminde Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Öğretimin Öğrenci Başarısına Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi*. Marmara Coğrafya Dergisi Sayı: 31, Ocak - 2015, S.281-299.
- Pollard A & Tann Sarah C. (1993), *Reflective Teaching in the Primary School: A Handbook for the Classroom*. Cassell, Erişim 10 Haziran 2017. https://books.google.com.tr/books/about/Reflective_Teaching_in_the_Primary_School.html?id=ueRKAAAAYAAJ&redir_esc=y
- Porntaweekul, S., Raksasataya, S., & Nethanomsak, T. (2016). Developing reflective thinking instructional model for enhancing students desirable learning outcomes. *Educational Research and Reviews*, 11(6), 238-251.
- Rodgers, C. (2002). Defining reflection: Another look at John Dewey and reflective thinking. *Teachers College Record*, 104(4), 842-866.
- Roth, W. S., & Butler, D. S. (2016). Improving student outcomes through the well designed use of computer technology in university business classes 1. *Economics and Business Review*, 2(2), 144.
- Saban, A. (2004). *Öğrenme Öğretme Süreci: Yeni Teori ve Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Schön, D. (1987). *Educating the reflective practitioner: Toward a new design for teaching and learning in the professions*. San Francisco: Jossey Bass.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Ertem Matbaacılık.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim Öğrenme Ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*.

- Smith, H. J., Higgins, S., Wall, K. & Miller, J. (2005). Interactive Whiteboards: boon or bandwagon a critical review of the literature. *Journal of Computer Assisted Learning*, 21, 91-101.
- Stenberg, J. R. (2009). *Düşünme Stilleri*. (Çev. E. Güngör) İstanbul: SEV Matbaacılık ve Yayıncılık.
- Sünkür Öner M., Arıbaş S., İlhan M. ve Sünkür M. (2013). *Tahmin Et–Gözle–Açıkla Stratejisi İle Desteklenmiş Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Fen Ve Teknoloji Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi 36.
- Şahin, Z. (1999). *Çocukların Psiko-Sosyal Temelli Problem Çözme Becerisinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şahinel, S. (2002), *Eleştirel Düşünme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Şimşek, S. (2014). Geçmişten Günümüze Hayat Bilgisi Selçuk Şimşek, (Ed.), *Sınıf Öğretmenleri ve Adayları İçin: Hayat Bilgisi Öğretimi*. (s.3-26). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Teyfur E. (2010). *Yapılandırmacı Teoriye Göre Hazırlanmış Bilgisayar Destekli Öğretimin 9. Sınıf Coğrafya Dersinde Öğrenci Başarısı ve Tutumuna Etkisi*. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 3, Aralık 2010, Sayfa 85-106.
- Tok, Ş. (2008). *Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına, Performanslarına ve Yansıtımalarına Etkisi*. Eğitim ve Bilim Dergisi. C. 33, S. 149.
- Tok, Ş. (2008b). *Fen Bilgisi Dersinde Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*, İlköğretim Online, 7 (3), 557-568.

- Töman, U., ve Çimer, S. O. (2014). Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Günlüklerinin Yansıtıcı Düşünme Yeteneklerine Göre İncelenmesi. *Journal of Computer and Education Research (ISSN: 2148-2896)*, 2(4), 166-190.
- Uygun K. ve Çetin T. *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yansıtıcı Düşünme Uygulamalarının Akademik Başarı Ve Tutuma Etkisi*. Researcher: Social Science Studies Year: 2, Issue: 3.
- Uygun, K. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yansıtıcı Düşünme Uygulamalarının Akademik Başarı Ve Tutuma Etkisi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Ünver, G. (2003). *Yansıtıcı Düşünme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2003). *Yaratıcılığa Yolculuk*. (2. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45(45), 109-127
- Üstünoğlu, E. (2006). Üst düzey düşünme becerilerini geliştirmede bilişsel soruların rolü. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 331, 17-24.
- Yalın, H. (2008). *Öğretim Teknolojileri Materyal Geliştirme*. Nobel Yayıncılık, Ankara, ss.165, 176, 202.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C. (2014). *Bilimsel Düşünme Yöntemi*. (3. Baskı) Ankara: İmge Kitabevi.
- Yıldırım, T. (2012). *Coğrafya Öğretiminde Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Öğretimin Öğrenci Başarısına, Tutum Ve Kalıcılığa Etkisi* (Doktora Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Yorgancı S. ve Terzioğlu Ö. (2013). *Matematik Öğretiminde Akıllı Tahta Kullanımının Başarıya Ve Matematiğe Karşı Tutuma Etkisi*. Eylül 2013 Cilt:21 No:3 Kastamonu Eğitim Dergisi 919-930.

Yorulmaz, M. (2006). *İlköğretim I. Kademesinde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünmeye İlişkin Görüş ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi (Diyarbakır Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Yorulmaz, M. (2006). *İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüş ve uygulamalarının değerlendirilmesi (Diyarbakır ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Wilson, J. ve Wing Jan, L. (1993). *Thinking for themselves*. Australia: Impact Printing.

Wood, D. (2003). *Çocuklarda Düşünme ve Öğrenme*. (Çev. M. Özünlü) İstanbul: Doruk Yayıncılık.

EKLER

EK. 1. Rize İl Milli Eğitim Müdürlüğünün İzin Yazısı

EK.2. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği İzni

EK.3. Uzman Görüşüne Sunulan Pilot Başarı Testi

EK.4. Öğretmen Görüşüne Sunulan Pilot Başarı Testi

EK. 5. Pilot Başarı Testi Uygulaması

EK.6. Nihai Başarı Testi Soru ve Cevapları

EK. 7. Deney Grubu Öğrencileri Akademik Başarı Testi Puanları

EK.8. Kontrol Grubu Öğrencileri Akademik Başarı Testi Puanları

EK.9. Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Uygulama Formu

EK.10. Deney Grubu Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

EK.11. Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

EK.12. Yansıtıcı Düşünme Öğrenme Günlükleri

EK.13. Anlaşmalı Öğrenme Ortak Bildirgesi

EK.14. Kendini Değerlendirme Formu

EK.15. Öğrenci Bilgi Formu

EK.16. Örnek Ders Planları

EK.17. Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri

EK. 1. Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğünün İzin Yazısı

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 40856339-604-E.3767977
Konu: Tez Çalışma İzni

04.04.2016

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 25/03/2016 tarih ve 87374136-302.08.01-E.792 sayılı yazısı.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının ilgi yazısında, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı öğrencilerinden Ayşegül YAVUZ'un "Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Hayat Bilgisi Öğretiminde Öğrencilerin Derse Yönelik Tutum, Başarılarına Etkileri" isimli tez çalışması kapsamında ilimiz Pazar ilçesi TOKİ ilkokulu ile Ahmet Mesut Yılmaz İlkokulunda bulunan 3. Sınıf öğrencilerine ölçek uygulamaları yapmasına yönelik izin verilmesi istenmektedir.

Söz konusu tez için yapılacak olan anket çalışması dersleri aksatmamak kaydıyla okul müdürlüklerince planlanarak yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Zafer HAŞİMOĞLU
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
04.04.2016

Mustafa KALENDER
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü Vekili

Güvenli Elektronik İmza:
ASLI İLE AYNI DİR
04.04.2016
HARUN AKSOY
Bilgisayar İşletmeni

Eminestin Mah. Valilik Binası Kat:3
rize.meb.gov.tr
ortaogretim33@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Zafer HAŞİMOĞLU Şube Müd.
Serdar KATAL VHKİ
Tel: (464) 2130434
Fax: (464) 0130441

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksogcu.meb.gov.tr> adresinden 4228-6559-3486-8dd2-7716 kodu ile teyit edilebilir.

EK.2. Hayat Bilgisi Tutum Ölçeği İzni

Filiz ZAYIMOĞLU ÖZTÜRK <filizzayimogluozturk@odu.ec

Yanıtla | v

3.5.2016 (Sal) 20:02

Kime: aysegulyavuz08@hotmail.com ↗

Bu iletiyi 7.4.2017 19:28 tarihinde ilettiniz

Sevgili Ayşegül, ölçek alanla ilgili bilimsel araştırma yapan herkesin kullanımı için hazırlandı. Tabiki kullanabilirsiniz. Ayrıca bu tür bir mail aracılığıyla çalışmadan haberdar olmak benim için ayrıcalık. Teşekkür ederim...Başarılar dilerim.

----- İletilen Mesaj -----

Kimden: "Aysegul Yavuz" <aysegulyavuz08@hotmail.com>

Kime: filizzayimogluozturk@odu.edu.tr

Gönderilenler: 2 Mayıs Pazartesi 2016 19:44:01

Konu: TUTUM ÖLÇEĞİ İZİN İSTEĞİ

Merhaba Hocam, Ben Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim. Aynı zamanda Milli Eğitim bünyesinde çalışan 5 yıllık sınıf öğretmeniyim. Danışman Hocam Doç. Dr. İlhan TURAN ile birlikte "Bilişim

Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Hayat Bilgisi Öğretiminde Öğrencilerin Derse Yönelik Tutum, Başarılarına Etkileri" konulu tez çalışmasını yürütmekteyiz. Bu aşamada 38 öğrenciyle sınırlı araştırma grubuna sizin geliştirmiş olduğunuz "Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" ni çalışmamızda kullanabilir miyiz?

EK.3. Uzman Görüşüne Sunulan Pilot Başarı Testi

3.SINIF BENİM EŞSİZ YUVAM-DÜN BUGÜN YARIN TEMASI BAŞARI TESTİ

1. Aşağıdakilerden hangisi depremde önce yapılmaz?

- a) Devrilebilecek eşyalar sabitlenir.
- b) Deprem planı hazırlanır.
- c) Evin bahçesine çadır kurulur.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

2. "Yaşadığımız yer yuvamızdır." Buna göre Türk halkının yuvası neresidir?

- a) Türkiye
- b) İstanbul
- c) Ankara

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

3. "Hepimizin ailemize ve ülkemize karşı" cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa daha anlamlı olarak tamamlanır?

- a) İstekleri vardır.
- b) Haklara sahiptir.
- c) Sorumlulukları vardır.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

"Serpil 9 yaşındadır."

4. Yıllar geçtikçe Serpil'de aşağıda verilenlerden hangisi değişmez?

- a) Göz rengi
- b) Boyu

c) Yetenekleri

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

5. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz'un geçen yıl yapamadığı bir hareketi bu yıl boyunca uzaması sonucu yapabilmesine örnektir?

- Geçen yıl mutfak dolabının üst rafındaki tabakları uzanıp alamıyordum. Bu yıl alabiliyorum.
- Geçen yıl yüzmeyi bilmiyordum. Bu yıl yüzebiliyorum.
- Geçen yıl bakkala yalnız gidemiyordum. Bu yıl gidebiliyorum.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

6. Hava durumu ile ilgili aşağıdaki verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- Hava tahmini yaparken uzmanlar, uydudan aldıkları fotoğraflardan yararlanırlar.
- Hava durumunu meteorolojinin yaptığı tahminlerden öğreniriz.
- Meteoroloji uzmanlarının tahminleri çoğunlukla yanlış çıkar.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

7. Mesleklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- İnsanlar, mutlu olacakları meslekleri seçmelidirler.
- Bütün meslekler çok önemlidir.
- Seçeceğimiz mesleğin özelliklerini bilmemize gerek yoktur.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Hayvanları çok seviyorum. Hayvanlar ile ilgilenebileceğim bir meslek seçeceğim.

Gizem

8. Buna göre Gizem'in seçeceği meslek aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kasap
- b) Veteriner
- c) Polis

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

9. Aşağıdakilerden hangisi aile bireyleri arasında iş bölümü yapılmasının amacı olamaz?

- a) Evdeki bireylere yapabilecekleri görevler verilmesi
- b) Evin annesinin daha çok yorulması
- c) Evdeki çocukların sorumluluk almaları

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

“ Hakan, büyüdüğünde bilgisayar mühendisi olmayı kendine amaç edinmiştir.”

10. Hakan bu amacına ulaşabilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

- a) Amacına ulaşmak için planlama yapmalıdır.
- b) Amacına ulaşmak için çevresindeki insanlardan yardım almamalıdır.
- c) Amacına ulaşma çalışması sırasında eleştirilere önem vermelidir.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

“Yurdumuzun işgal edilmesi sonrası Atatürk halkımıza liderlik ederek Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasını sağlamıştır.”

11. Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Güçlükler karşısında yılmamıştır.
- b) Her zaman kendisine güvenmiştir.
- c) İşgal karşısında çaresiz kalmıştır.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

”Tolga birinci sınıftayken okula yalnız gidip gelemiyordu. Yanında mutlaka birinin olmasını istiyordu. Üçüncü sınıfta ise okuluna tek başına gidip gelebiliyor.”

12. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) İki yıl içinde büyümüş olması
- b) Evlerini daha uzağa taşımaları
- c) Çantasını kendisi taşıyabilmesi

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Pelin bir haftalık hava durumunu gözlemleyerek günlük gözlemlerini işaretlerle gösterir. Pelin salı gününün hava durumunu yandaki işaretle göstermiştir.

13. Buna göre salı gününün hava durumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenbilir?

- a) Çok bulutlu
- b) Güneşli
- c) Parçalı bulutlu

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Merdivenlerden koşarak dışarı çıkmak

Asansöre binip aşağı inmek

Sağlam ve devrilmeyecek bir eşyanın yanında uygun pozisyonda durmak.

Paniğe kapılmamak

Pencere kenarına yakın durmak.

14. Yukarıda verilen davranışlardan kaç tanesi deprem sırasında yapılması gereken doğru davranışlardandır?

- a) 2 b) 3 c) 4

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

15. Bir yangın anında aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmak doğrudur?

- a) Dumandan etkilenmemek için ağzımızı ve burnumuzu açık bırakmak
b) Üzerindeki elbiseleri kuru tutmak
c) Yangın yerini terk ederken imkan varsa kapı ve pencereleri kapatmak

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

16. Aşağıdakilerden hangisini yapan birinin, ülkesini sevdiğini söyleyemeyiz?

- a) Çevresini temiz tutan b) Tarihi eserlere zarar veren
c) Alışverişten sonra fiş alan

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Güçlü bir ülke olmak için bilim, sanayi, sanat ve spor alanlarında güçlü olmalıyız.

17. Yukarıdaki cümleden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Bilim ve sanatla uğraşmak anlamsızdır.
b) Sanayisi güçlü olan ülkeler güçlü olur.
c) Bilim ve sanat alanında ilerlemek ülkemizi güçlü kılar.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Kerem: "Odamı ve eşyalarımı kendim toplarım." diyor.

18. Kerem için aşağıdakilerden hangisi doğrudur ?

- a) Saygılıdır.
- b) Yardım severdir .
- c) Sorumluluk sahibidir.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

19. Aşağıdakilerden hangisi aile içi dayanışmaya örnektir?

- a) Zor durumda olan aile bireyine yardım etmek.
- b) Aile bireylerine hediye almak.
- c) Aile bireylerinin doğum gününü kutlamak.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

20. Aşağıdakilerden hangisi acil durumlarda aranacak telefon numarasını doğru söylemiştir?

- a) **Emel:** Yangın çıktığını gördüğümde hemen 110'u ararım.
- b) **Yakup:** Yolda kalp krizi geçiren birini gördüğümde hemen 186'yı ararım.
- c) **Esra:** Bir trafik kazasını gördüğümde hemen 118'i ararım.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

"Sınıfta yan yana oturan iki arkadaş sürekli kavga etmekte ve derslerde gereksiz konuşarak sınıfı rahatsız etmektedirler."

21. Yukarıdaki sorun için en uygun çözüm hangisi olabilir?

- a) Öğrenciler okuldan kovulmalıdır.
- b) Polise haber verilmelidir.
- c) Yerleri değiştirilerek başka öğrencilerle oturtulmalıdır.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

22. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Büyüdükçe boyum uzar, ağırlığım artar. b) Büyüdükçe daha çok uyuruz.
- c) Büyüdükçe görev ve sorumluluklarım artar.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

- 1) Yaşımız büyüdükçe ayakkabı numaramız da büyür.
- 2) Yaşımız büyüdükçe bazı işleri daha zor yaparız.
- 3) Duygularımızdaki değişim yüzümüze de yansır.
- 4) Yaşımız büyüdükçe sorumluluklarımız da artar.

23. Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- a) 1,3 ve 4
- b) 2,3 ve 4
- c) 1,2 ve 3

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

Zaman içinde hayatımda birçok değişiklik meydana geldi.

24. Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri olamaz?

- a) Saçı uzamıştır.
- b) Ağırlığı artmıştır.
- c) Boyu kısalmıştır.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

25. Annemizin çocukluk dönemiyle ilgili bir araştırma yapacak olursak aşağıdakilerden hangisi bize yardımcı olamaz?

- a) Okul müdürümüz
- b) Annemizin anne ve babası
- c) Teyzemiz

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

26. Aşağıdakilerden hangisini yapan biri, çalışma yaşamında başarılı olur?

- a) Aile büyüklerinin sevdiği bir mesleği seçen
- b) Sevmediği bir mesleği seçen
- c) Kendi yeteneklerine uygun bir mesleği seçen

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

27. Farklı hava koşulları sürücüler kadar yayaları da etkiler. Buna göre yoğun sisin yaşandığı bir günde nasıl giyinmek gerekir?

- a. Koyu renkli giysiler.
- b. Parlak ve fosforlu giysiler.
- c. Açık renkli giysiler.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

- I. Ankara’da doğdu.
- II. İstiklal Marşı’nı yazdı.
- III. İstanbul’da öldü.
- IV. Annesinin adı Makbule

28. Yukarıda Atatürk ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- a) III
- b) I – III
- c) III – IV

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
X									

29. Atatürk: “Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak ve yükseltecek olan sizlersiniz.” **derken kime seslenmiştir?**

- a) Mühendislere
- b) Gelecek nesillere
- c) Doktorlarına

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

30. Atatürk’ün yaptığı yeniliklerin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmak.
- b) Düşmanların yurdumuza girmesini engellemek.
- c) Ülkemizi dış güçlere karşı korumak.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

M.KEMALATATÜRK'E

**“ORDU YOK!” DEDİLER : “KURULUR!” DEDİ.
“PARA YOK!” DEDİLER : “BULUNUR!” DEDİ.
“DÜŞMAN ÇOK!” DEDİLER : “YENİLİR!” DEDİ.
VE BÜTÜN DEDİKLERİ OLDU.**

31. Yukarıdaki sözler Atatürk'ün hangi kişisel özelliklerini ortaya koymaktadır?

- a) Çocuk sevgisini
- b) Yeniliklere açık olmasını
- c) Cesaret ve kararlılığını

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

32. Aşağıda Atatürk'ün söylemiş olduğu sözlerin hangisinde cumhuriyeti korumak, güçlendirmek ve geliştirmek için yapılması gerekenler hakkında bilgi verilmiştir?

- a) Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumdur.
- b) Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.
- c) Ne mutlu Türküm diyene!

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

33. Atatürk Türk milletinin her ferdinin okuryazar olmasını istiyordu. **Bunun için hangi inkılap yapıldı?**

- a) Kılık – Kıyafet İnkılabı
- b) Harf İnkılabı
- c) Takvim – Saat değişikliği

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

34. “Yurtta barış, dünyada barış” sözü Atatürk’ün **daha çok hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?**

- a) Hoşgörülü oluşunu
- b) Barış taraftarı oluşunu
- c) Güçlü bir komutan oluşunu

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

- I – Ümitsiz oluşu
- II – Milletine güvenmesi
- III – Güçlülükler karşısında yılması
- IV – Önce düşünüp sonra karar vermesi
- V – Sabırlı ve disiplinli olması
- VI – Yurdunu ve milletini çok sevmesi

35. Yukarıdakilerden hangileri Atatürk’ün özelliği **olamaz?**

- a) II – IV
- b) V – VI
- c) I – III

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

36. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin **ekonomi alanında** gelişmesine yönelik bir adımdır?

- a) Yeni fabrikalar kurulması ve limanlar yapılması

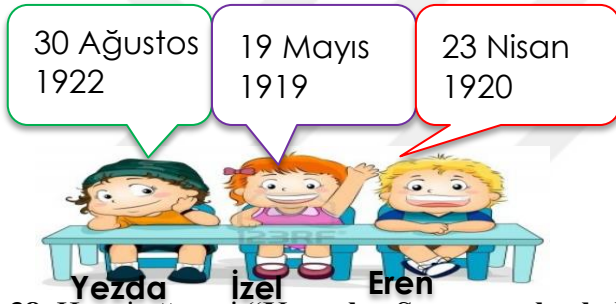
- b) Giyim kuşamda yenilik yapılması
c) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

37. Cumhuriyet hangi tarihte ilan edilmiştir?

- a) 23 Nisan 1920 b) 19 Mayıs 1923 c) 29 Ekim 1923

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

38. Hangi öğrenci "Kurtuluş Savaşının başladığı" tarihi söylemektedir?

- a) Yezda b) İzel c) Eren

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

1	23 Nisan	A	Zafer Bayramı
2	19 Mayıs	B	Cumhuriyet Bayramı
3	29 Ekim	C	Ulusal Egemenlik ve Çocuk B.
4	30 Ağustos	D	Atatürk'ü Anma ve Gençlik Spor B.

39. Yukarıdaki bayram ve tarihlerin doğru eşleştirilmesi hangisidir?

a) 1D-2C-3B-4A

b) 1C-2D-3B-4A

c) 1C-2D-3A-4B

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

▲ Her yıl 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı' nı kutlarız.

● 23 Nisan'da Atatürk Samsun'a çıkmıştır.

■ Her yıl 19 Mayıs'ta Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarız.

40. Yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) ▲

b) ●

c) ■

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

41. Bayrakla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

a) Bazı ülkelerin bayrakları yoktur.

b) Milli bayramlarda sınıfımızı bayraklarla süsleriz.

c) Bayrak bir ülkenin bağımsızlık sembolüdür.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

42. Ülkemizin başkenti Ankara, İç Anadolu Bölgemizde bulunmaktadır. Bu sebeple başka ülkelerden konuk olarak gelen devlet adamları Ankara'da ağırlanırlar. **Bu özelliğinden dolayı Ankara'yı evimizin hangi bölümüne benzetebiliriz?**

a) Mutfak

b) Yatak odası

c) Salon

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

43. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Coğrafi bölgelerimizin özellikleri aynıdır.
- b) Ülkemizi evimize benzetebiliriz.
- c) Okulumuz da farklı bölümlerden oluşmaktadır.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

44. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- a) Görev---Askere gitmek
- b) Hak---Vergi vermek
- c) Sorumluluk---Tasarruflu olmak

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

45. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün hayatında diğerlerinden önce gerçekleşmiştir?

- a) Annesinin ölümü
- b) Yüzbaşı olarak orduya katılması
- c) Samsun'a çıkışı

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

46. “Ülkemizde, otobüs, minibüs ve taksi şoförlerinin görevini yerine getirememesi durumunda” aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) Hayat zora girer, insanların huzuru bozulur.
- b) İş yerlerine bisikletlerle gidip gelmeye başlarlar.
- c) İnsanlar birer tane araba satın alırlar.

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

47. Atatürk'ün emanetlerine sahip çıkmak

Milli bayramları coşkuyla kutlamak

Bilimsel araştırmalar yapmak

Eğitimli gençler yetiştirmek

Yukarıda verilenlerin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cumhuriyetimizi güçlendirmek
- b) Ülkemizi zenginleştirmek
- c) Ülkemize turist gelmesini sağlamak

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

48. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyeti'mizi korumak ve kollamak için yapılması gereken davranışlardan biridir?

- a) Sorumluluk alınmaması
- b) Yeniliklerin kabul edilmemesi
- c) Milli değerlere sahip çıkılması

Bilgi		Kavrama		Analiz		Sentez		Değerlendirme	
-------	--	---------	--	--------	--	--------	--	---------------	--

EK.4. Öğretmen Görüşüne Sunulan Pilot Başarı Testi

3.SINIF BENİM EŞSİZ YUVAM-DÜN BUGÜN YARIN TEMASI BAŞARI TESTİ

1. Aşağıdakilerden hangisi depremden önce yapılmaz?

- a) Devrilebilecek eşyalar sabitlenir.
- b) Deprem planı hazırlanır.
- c) Evin bahçesine çadır kurulur.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

2. "Yaşadığımız yer yuvamızdır." Buna göre Türk halkının yuvası neresidir?

- a) Türkiye
- b) İstanbul
- c) Rize

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

3. "Hepimizin ailemize ve ülkemize karşı" cümlesini, aşağıdakilerden hangisi anlamlı olarak tamamlar?

- a) İstekleri vardır.
- b) Haklara sahiptir.
- c) Sorumlulukları vardır.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

”Serpil 9 yaşındadır.”

4. Yıllar geçtikçe Serpil’de aşağıda verilenlerden hangisi değişmez?

- a) Göz rengi
- b) Boyu
- c) Yetenekleri

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

5. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz’un geçen yıl yapamadığı bir hareketi bu yıl boyunun uzaması sonucu yapabilmesine örnektir?

- a) Geçen yıl mutfak dolabının üst rafındaki tabakları uzanıp alamıyordum. Bu yıl alabiliyorum.
- b) Geçen yıl yüzmeyi bilmiyordum. Bu yıl yüzebiliyorum.
- c) Geçen yıl bakkala yalnız gidemiyordum. Bu yıl gidebiliyorum.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

6. Hava durumu ile ilgili aşağıdaki verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Hava tahmini yaparken uzmanlar, uydudan aldıkları fotoğraflardan yararlanırlar.
- b) Hava durumunu meteorolojinin yaptığı tahminlerden öğreniriz.
- c) Meteoroloji uzmanlarının tahminleri çoğunlukla yanlış çıkar.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

7. Mesleklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- a) İnsanlar, mutlu olacakları meslekleri seçmelidirler.
- b) Bütün meslekler çok önemlidir.
- c) Seçeceğimiz mesleğin özelliklerini bilmemize gerek yoktur.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

Gizem

Hayvanları çok seviyorum. Hayvanlar ile ilgilenebileceğim bir meslek seçeceğim.

8. Buna göre Gizem'in seçeceği meslek aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kasap
- b) Veteriner
- c) Polis

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

9. Aşağıdakilerden hangisi aile bireyleri arasında iş bölümü yapılmasının amacı **olamaz**?

- a) Evdeki bireylere eşit miktarda görev verilmesi
- b) Evin annesinin daha çok yorulması
- c) Evdeki çocukların sorumluluk almaları

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

“ Hakan, büyüdüğünde bilgisayar mühendisi olmayı kendine amaç edinmiştir.”

10. Hakan bu amacına ulaşabilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

- a) Amacına ulaşmak için planlama yapmalıdır.
- b) Amacına ulaşmak için çevresindeki insanlardan yardım almamalıdır.
- c) Amacına ulaşma çalışması sırasında eleştirilere önem vermelidir.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

”Yurdumuzun işgal edilmesi sonrası Atatürk halkımıza liderlik ederek Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasını sağlamıştır.”

11. Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Güçlükler karşısında yılmamıştır.
- b) Her zaman kendisine güvenmiştir.
- c) İşgal karşısında çaresiz kalmıştır.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

”Tolga birinci sınıftayken okula yalnız gidip gelemiyordu. Yanında mutlaka birinin olmasını istiyordu. Üçüncü sınıfta ise okuluna tek başına gidip gelebiliyor.”

12. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) İki yıl içinde büyümüş olması
- b) Evlerini daha uzağa taşımaları
- c) Çantasını kendisi taşıyabilmesi

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

Pelin bir haftalık hava durumunu gözlemleyerek günlük gözlemlerini işaretlerle gösterir. Pelin salı gününün hava durumunu yandaki işaretle göstermiştir.

13. Buna göre salı gününün hava durumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- a) Yoğun bulutlu b) Güneşli c) Parçalı bulutlu

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

Merdivenlerden koşarak dışarı çıkmak

Asansöre binip aşağı inmek

Sağlam ve devrilmeyecek bir eşyanın yanında uygun pozisyonda durmak.

Paniğe kapılmamak

Pencere kenarına yakın durmak.

14. Yukarıda verilen davranışlardan kaç tanesi deprem sırasında yapılması gereken doğru davranışlardandır?

- a) 2 b) 3 c) 4

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

15. Yangınla ilgili aşağıdaki davranışlardan hangisi doğrudur?

- a) Dumandan etkilenmemek için ağızımızı ve burnumuzu açık bırakmak
b) Üzerindeki elbiseleri kuru tutmak
c) Yangın yerini terk ederken imkan varsa kapı ve pencereleri kapatmak

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

16. Aşağıdakilerden hangisini yapan birinin, ülkesini sevdiğini söyleyemeyiz?

- a) Çevresini temiz tutan
b) Tarihi eserlere zarar veren
c) Alışverişten sonra fiş alan

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

Güçlü bir ülke olmak için bilim, sanayi, sanat ve spor alanlarında güçlü olmalıyız.

17. Yukarıdaki cümleden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Bilim ve sanatla uğraşmak anlamsızdır.
b) Sanayisi güçlü olan ülkeler güçlü olur.
c) Bilim ve sanat alanında ilerlemek ülkemizi güçlü kılar.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

Kerem: "Odamı ve eşyalarımı kendim toplarım." diyor.

18. Kerem için aşağıdakilerden hangisi doğrudur ?

- a) Saygılıdır.
b) Yardımseverdir .
c) Sorumluluk sahibidir.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

19. Aşağıdakilerden hangisi aile içi dayanışmaya örnektir?

- a) Zor durumda olan aile bireyine yardım etmek.
- b) Aile bireylerine hediye almak.
- c) Aile bireylerinin doğum gününü kutlamak.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

20. Aşağıdakilerden hangisi acil durumlarda aranacak telefon numarasını doğru söylemiştir?

- a) **Emel:** Yangın çıktığını gördüğümde hemen 110'u ararım.
- b) **Yakup:** Yolda kalp krizi geçiren birini gördüğümde hemen 186'yı ararım.
- c) **Esra:** Bir trafik kazasını gördüğümde hemen 118'i ararım.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

Sınıfta yan yana oturan iki arkadaş sürekli kavga etmekte ve derslerde gereksiz konuşarak sınıfları rahatsız etmektedirler.”

21. Yukarıdaki sorun için en uygun çözüm hangisi olabilir?

- a) Öğrenciler okuldan kovulmalıdır.
- b) Yerleri değiştirilerek başka öğrencilerle oturtulmalıdır.
- c) Polise haber verilmelidir.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

22. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Büyüdükçe boyum uzar, ağırlığım artar. b) Büyüdükçe daha çok uyuruz.
- c) Büyüdükçe görev ve sorumluluklarım artar.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

- 1) Yaşımız büyüdükçe ayakkabı numaramızda büyür.
2) Yaşımız büyüdükçe bazı işleri daha zor yaparız.
3) Duygularımızdaki değişim yüzümüze de yansır.
4) Yaşımız büyüdükçe sorumluluklarımız da artar.

23. Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- a) 1,3 ve 4
b) 2,3 ve 4
c) 1,2 ve 3

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

Zaman içinde hayatımda bir çok değişiklik meydana geldi.

24. Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri olamaz?

- a) Saçı uzamıştır.
b) Kütleleri artmıştır.
c) Boyu kısalmıştır.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

25. Annemizin çocukluk dönemiyle ilgili bir araştırma yapacak olursak aşağıdakilerden hangisi bize yardımcı olamaz?

- a) Okul müdürümüz
- b) Annemizin anne ve babası
- c) Teyzemiz

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

26. Aşağıdakilerden hangisini yapan biri, çalışma yaşamında başarılı olur?

- a) Aile büyüklerinin sevdiği bir mesleği seçen
- b) Sevmediği bir mesleği seçen
- c) Kendi yeteneklerine uygun bir mesleği seçen

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

**27. Farklı hava koşulları sürücüler kadar yayaları da etkiler. Buna göre yoğun sisin ya-
şandığı bir günde nasıl giyinmek gerekir?**

- a. Koyu renkli giysiler.
- b. Parlak ve fosforlu giysiler.
- c. Açık renkli giysiler.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

- I. Ankara’da doğdu.
- II. İstiklal Marşı’nı yazdı.
- III. İstanbul’da öldü.
- IV. Annesinin adı Makbule

28. Yukarıda Atatürk ile ilgili verilen bilgiler-den hangileri doğrudur?

- a) III
- b) I – III
- c) III – IV

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

29. Atatürk: “Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak ve yükseltecek olan sizlersiniz.” **derken kime seslenmiştir?**

- a) Mühendislere
- b) Gelecek nesillere
- c) Doktorlarına

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

30. Atatürk’ün yaptığı yeniliklerin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmak.
- b) Düşmanların yurdumuza girmesini engellemek.
- c) Ülkemizi dış güçlere karşı korumak.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

M.KEMALATATÜRK'E

**“ORDU YOK!” DEDİLER : “KURULUR!” DEDİ.
“PARA YOK!” DEDİLER : “BULUNUR!” DEDİ.
“DÜŞMAN ÇOK!” DEDİLER : “YENİLİR!” DEDİ.
VE BÜTÜN DEDİKLERİ OLDU.**

31. Yukarıdaki sözler Atatürk'ün hangi kişisel özelliklerini ortaya koymaktadır?

- a) Çocuk sevgisini
- b) Yeniliklere açık olmasını
- c) Cesaret ve kararlılığını

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

32. Aşağıda Atatürk'ün söylemiş olduğu sözlerin hangisinde cumhuriyeti korumak, güçlendirmek ve geliştirmek için yapılması gerekenler hakkında bilgi verilmiştir?

- a) Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.
- b) Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.
- c) Ne mutlu Türküm diyene!

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

33. Atatürk Türk milletinin her ferdinin okuryazar olmasını istiyordu. **Bunun için hangi inkılap yapıldı?**

- a) Kılık – Kıyafet İnkılabı
- b) Harf İnkılabı
- c) Takvim – Saat değişikliği

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

34. “Yurtta barış, dünyada barış” sözü Atatürk’ün **daha çok** hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?

- a) Alçakgönüllü ve hoşgörülü oluşunu
- b) İnsan sevgisi ile dolu ve barış taraftarı oluşunu
- c) İyi bir asker ve güçlü bir komutan oluşunu

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

- I – Ümitsiz oluşu
- II – Milletine güvenmesi
- III – Güçlülükler karşısında yılması
- IV – Önce düşünüp sonra karar vermesi
- V – Sabırlı ve disiplinli olması
- VI – Yurdunu ve milletini çok sevmesi

35. Yukarıdakilerden hangileri Atatürk’ün özelliği **olamaz?**

- a) II – IV
- b) V – VI
- c) I – III

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

36. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ekonomi alanında gelişmesine yönelik bir adımdır?

- a) Yeni fabrikalar kurulması ve limanlar yapılması
- b) Giyim kuşamda yenilik yapılması
- c) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

37. Cumhuriyet hangi tarihte ilan edilmiştir?

- a) 23 Nisan 1920
- b) 19 Mayıs 1923
- c) 29 Ekim 1923

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

38. Hangi öğrenci "Kurtuluş Savaşının başladığı" tarihi söylemektedir?

- a) Yezda
- b) İzel
- c) Eren

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

1	23 Nisan	A	Zafer Bayramı
2	19 Mayıs	B	Cumhuriyet Bayramı
3	29 Ekim	C	Ulusal Egemenlik ve Çocuk
4	30 Ağustos	D	Atatürk'ü Anma ve Gençlik

39. Yukarıdaki bayram ve tarihlerin doğru eşleştirilmesi hangisidir?

- a) 1D-2C-3B-4A b) 1C-2D-3B-4A c) 1C-2D-3A-4B

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

- ▲ Her yıl 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı'nı kutlarız.
● 23 Nisan'da Atatürk Samsun'a çıkmıştır.
■ Her yıl 19 Mayıs'ta Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarız.

40. Yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) ▲ b) ● c) ■

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

41. Bayrakla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Bazı ülkelerin bayrakları yoktur.
b) Milli bayramlarda sınıfımızı bayraklarla süsleriz.
c) Bayrak bir ülkenin bağımsızlık sembolüdür.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

42. Ülkemizin başkenti Ankara, İç Anadolu Bölgemizde bulunmaktadır. Bu sebeple başka ülkelerden konuk olarak gelen devlet adamları Ankara’da ağırlanırlar. **Bu özelliğinden dolayı Ankara’yı evimizin hangi bölümüne benzetebiliriz?**

- a) Mutfak b) Yatak odası c) Salon

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

43. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Coğrafi bölgelerimizin özellikleri aynıdır.
b) Ülkemizi evimize benzetebiliriz.
c) Okulumuz da farklı bölümlerden oluşmaktadır.

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

44. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- a) Görev---Askere gitmek
b) Hak---Vergi vermek
c) Sorumluluk---Tasarruflu olmak

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

45. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün hayatında diğerlerinden önce gerçekleşmiştir?

- a) Annesinin ölümü
b) Yüzbaşı olarak orduya katılması
c) Samsun’a çıkışı

UYGUN		UYGUN DEĞİL	
-------	--	----------------	--

46. “Ülkemizde, otobüs, minibüs ve taksi şoförlerinin görevini yerine getirememesi durumunda” aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) Hayat zora girer, insanların huzuru bozulur.
- b) İş yerlerine bisikletlerle gidip gelmeye başlarlar.
- c) İnsanlar birer tane araba satın alırlar.

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

47. Atatürk’ün emanetlerine sahip çıkmak

Milli bayramları coşkuyla kutlamak

Bilimsel araştırmalar yapmak

Eğitimli gençler yetiştirmek

Yukarıda verilenlerin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cumhuriyetimizi güçlendirmek
- b) Ülkemizi zenginleştirmek
- c) Ülkemize turist gelmesini sağlamak

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

48. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyeti’imizi korumak ve kollamak için yapılması gereken davranışlardan biridir?

- a) Sorumluluk alınmaması
- b) Yeniliklerin kabul edilmemesi
- c) Milli değerlere sahip çıkılması

UYGUN		UYGUN	
		DEĞİL	

EK. 5. Pilot Başarı Testi Uygulaması

3.SINIF BENİM EŞSİZ YUVAM-DÜN BUGÜN YARIN TEMASI BAŞARI TESTİ

Değerli Öğrenciler,

Bu test, “Benim Eşsiz Yuvam” ve “Dün Bugün Yarın” temaları hakkında var olan bilgilerinizi tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Test ile elde edilecek sonuçlar, Hayat Bilgisi Eğitiminin kalitesini arttırmak amacıyla kullanılacak ve hiçbir şekilde sizin okul notunuzu etkilemeyecektir. Araştırmada sağlıklı bir sonuca ulaşmak ancak sizin özveriniz ve sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplarla mümkündür. Bu yüzden lütfen, sorulara; not kaygısı gütmeyen, içten, samimi cevaplar veriniz.

Not: Cevaplarınız hiç kimseyle paylaşılmayacaktır. Lütfen, size göre en uygun seçeneği işaretleyiniz. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkürler.

Ayşegül YAVUZ

RTE Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

1. **Aşağıdakilerden hangisi depremden önce yapılmaz?**
 - a) Devrilebilecek eşyalar sabitlenir.
 - b) Deprem planı hazırlanır.
 - c) Evin bahçesine çadır kurulur.
2. **”Yaşadığımız yer yuvamızdır.” Buna göre Türk halkının yuvası neresidir?**
 - a) Türkiye
 - b) İstanbul
 - c) Ankara
3. **”Hepimizin ailemize ve ülkemize karşı” cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa daha anlamlı olarak tamamlanır?**
 - a) İstekleri vardır.
 - b) Haklara sahiptir.
 - c) Sorumlulukları vardır.

”Serpil 9 yaşındadır.”

4. Yıllar geçtikçe Serpil’de aşağıda verilenlerden hangisi değişmez?

- a) Göz rengi
- b) Boyu
- c) Yetenekleri

5. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz’un geçen yıl yapamadığı bir hareketi bu yıl boyunun uzaması sonucu yapabilmesine örnektir?

- a) Geçen yıl mutfak dolabının üst rafındaki tabakları uzanıp alamıyordum. Bu yıl alabiliyorum.
- b) Geçen yıl yüzmeyi bilmiyordum. Bu yıl yüzebiliyorum.
- c) Geçen yıl bakkala yalnız gidemiyordum. Bu yıl gidebiliyorum.

6. Hava durumu ile ilgili aşağıdaki verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Hava tahmini yaparken uzmanlar, uydudan aldıkları fotoğraflardan yararlanırlar.
- b) Hava durumunu meteorolojinin yaptığı tahminlerden öğreniriz.
- c) Meteoroloji uzmanlarının tahminleri çoğunlukla yanlış çıkar.

7. Mesleklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) İnsanlar, mutlu olacakları meslekleri seçmelidirler.
- b) Bütün meslekler çok önemlidir.
- c) Seçeceğimiz mesleğin özelliklerini bilmemize gerek yoktur.

Gizem

Hayvanları çok seviyorum. Hayvanlar ile ilgilenebileceğim bir meslek seçeceğim.

8. Buna göre Gizem’in seçeceği meslek aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kasap
- b) Veteriner
- c) Polis

9. Aşağıdakilerden hangisi aile bireyleri arasında iş bölümü yapılmasının amacı olamaz?

- a) Evdeki bireylere yapabilecekleri görevler verilmesi
- b) Evin annesinin daha çok yorulması
- c) Evdeki çocukların sorumluluk almaları

“ Hakan, büyüdüğünde bilgisayar mühendisi olmayı kendine amaç edinmiştir.”

10. Hakan bu amacına ulaşabilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

- a) Amacına ulaşmak için planlama yapmalıdır.
- b) Amacına ulaşmak için çevresindeki insanlardan yardım almamalıdır.
- c) Amacına ulaşma çalışması sırasında eleştirilere önem vermelidir.

”Yurdumuzun işgal edilmesi sonrası Atatürk halkımıza liderlik ederek Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasını sağlamıştır.”

11. Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Güçlükler karşısında yılmamıştır.
- b) Her zaman kendisine güvenmiştir.
- c) İşgal karşısında çaresiz kalmıştır.

”Tolga birinci sınıftayken okula yalnız gidip geleliyordu. Yanında mutlaka birinin olmasını istiyordu. Üçüncü sınıfta ise okuluna tek başına gidip gelebiliyor.”

12. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) İki yıl içinde büyümüş olması
- b) Evlerini daha uzağa taşımaları
- c) Çantasını kendisi taşıyabilmesi

Pelin bir haftalık hava durumunu gözlemleyerek günlük gözlemlerini işaretlerle gösterir. Pelin salı gününün hava durumunu yandaki işaretle göstermiştir.

13. Buna göre salı gününün hava durumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- a) Çok bulutlu b) Güneşli c) Parçalı bulutlu

Merdivenlerden koşarak dışarı çıkmak

Asansöre binip aşağı inmek

Sağlam ve devrilmeyecek bir eşyanın yanında uygun pozisyonda durmak.

Paniğe kapılmamak

Pencere kenarına yakın durmak.

14. Yukarıda verilen davranışlardan kaç tanesi deprem sırasında yapılması gereken doğru davranışlardandır?

- a) 2 b) 3 c) 4

15. Bir yangın anında aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmak doğrudur?

- a) Dumandan etkilenmemek için ağızımızı ve burnumuzu açık bırakmak
b) Üzerindeki elbiseleri kuru tutmak
c) Yangın yerini terk ederken imkan varsa kapı ve pencereleri kapatmak

16. Aşağıdakilerden hangisini yapan birinin, ülkesini sevdiğini söyleyemeyiz?

- a) Çevresini temiz tutan b) Tarihi eserlere zarar veren
c) Alışverişten sonra fiş alan

Güçlü bir ülke olmak için bilim, sanayi, sanat ve spor alanlarında güçlü olmalıyız.

17. Yukarıdaki cümleden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Bilim ve sanatla uğraşmak anlamsızdır.
- b) Sanayisi güçlü olan ülkeler güçlü olur.
- c) Bilim ve sanat alanında ilerlemek ülkemizi güçlü kılar.

Kerem: "Odamı ve eşyalarımı kendim toplarım." diyor.

18. Kerem için aşağıdakilerden hangisi doğrudur ?

- a) Saygılıdır.
- b) Yardım severdir .
- c) Sorumluluk sahibidir.

19. Aşağıdakilerden hangisi aile içi dayanışmaya örnektir?

- a) Zor durumda olan aile bireyine yardım etmek.
- b) Aile bireyelerine hediye almak.
- c) Aile bireyelerinin doğum gününü kutlamak.

20. Aşağıdakilerden hangisi acil durumlarda aranacak telefon numarasını doğru söylemiştir?

- a) **Emel:** Yangın çıktığını gördüğümde hemen 110'u ararım.
- b) **Yakup:** Yolda kalp krizi geçiren birini gördüğümde hemen 186'yı ararım.
- c) **Esra:** Bir trafik kazasını gördüğümde hemen 118'i ararım.

"Sınıfta yan yana oturan iki arkadaş sürekli kavga etmekte ve derslerde gereksiz konuşarak sınıfı rahatsız etmektedirler."

21. Yukarıdaki sorun için en uygun çözüm hangisi olabilir?

- a) Öğrenciler okuldan kovulmalıdır.
- b) Yerleri değiştirilerek başka öğrencilerle oturtulmalıdır.
- c) Polise haber verilmelidir.

22. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Büyüdükçe boyum uzar, ağırlığım artar. b) Büyüdükçe daha çok uyuruz.
- c) Büyüdükçe görev ve sorumluluklarım artar.

- 1) Yaşımız büyüdükçe ayakkabı numaramız da büyür.
2) Yaşımız büyüdükçe bazı işleri daha zor yaparız.
3) Duygularımızdaki değişim yüzümüze de yansır.
4) Yaşımız büyüdükçe sorumluluklarımız da artar.

23. Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- a) 1,3 ve 4
b) 2,3 ve 4
c) 1,2 ve 3

Zaman içinde hayatımda birçok değişiklik meydana geldi.

24. Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri olamaz?

- a) Saçı uzamıştır.
b) Ağırlığı artmıştır.
c) Boyu kısalmıştır.

25. Annemizin çocukluk dönemiyle ilgili bir araştırma yapacak olursak aşağıdakilerden hangisi bize yardımcı olamaz?

- a) Okul müdürümüz

- b) Annemizin anne ve babası
c) Teyzemiz

26. Aşağıdakilerden hangisini yapan biri, çalışma yaşamında başarılı olur?

- a) Aile büyüklerinin sevdiği bir mesleği seçen b) Sevmediği bir mesleği seçen
c) Kendi yeteneklerine uygun bir mesleği seçen

27. Farklı hava koşulları sürücüler kadar yayaları da etkiler. Buna göre yoğun sisin yaşandığı bir günde nasıl giyinmek gerekir?

- a. Koyu renkli giysiler. b. Parlak ve fosforlu giysiler. c. Açık renkli giysiler.

- I.** Ankara'da doğdu.
II. İstiklal Marşı'nı yazdı.
III. İstanbul'da öldü.
IV. Annesinin adı Makbule

28. Yukarıda Atatürk ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- b) III b) I – III c) III – IV

29. Atatürk: “Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak ve yükseltecek olan sizlersiniz.” **derken kime seslenmiştir?**

- a) Mühendislere
b) Gelecek nesillere
c) Doktorlarına

30. Atatürk'ün yaptığı yeniliklerin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmak.

- b) Düşmanların yurdumuza girmesini engellemek.
- c) Ülkemizi dış güçlere karşı korumak.

M.KEMALATATÜRK'E

**“ORDU YOK!” DEDİLER : “KURULUR!” DEDİ.
“PARA YOK!” DEDİLER : “BULUNUR!” DEDİ.
“DÜŞMAN ÇOK!” DEDİLER : “YENİLİR!” DEDİ.
VE BÜTÜN DEDİKLERİ OLDU.**

31. Yukarıdaki sözler Atatürk'ün hangi kişisel özelliklerini ortaya koymaktadır?

- a) Çocuk sevgisini
- b) Yeniliklere açık olmasını
- c) Cesaret ve kararlılığını

32. Aşağıda Atatürk'ün söylemiş olduğu sözlerin hangisinde cumhuriyeti korumak, güçlendirmek ve geliştirmek için yapılması gerekenler hakkında bilgi verilmiştir?

- a) Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumdur.
- b) Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.
- c) Ne mutlu Türküm diyene!

33. Atatürk Türk milletinin her ferdinin okuryazar olmasını istiyordu. Bunun için hangi inkılap yapıldı?

- a) Kılık – Kıyafet İnkılabı
- b) Harf İnkılabı
- c) Takvim – Saat değişikliği

34. “Yurtta barış, dünyada barış” sözü Atatürk'ün daha çok hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?

- a) Hoşgörülü oluşunu
- b) Barış taraftarı oluşunu
- c) Güçlü bir komutan oluşunu

- I – Ümitsiz oluşu
- II – Milletine güvenmesi
- III – Güçlülükler karşısında yılması
- IV – Önce düşünüp sonra karar vermesi
- V – Sabırlı ve disiplinli olması
- VI – Yurdunu ve milletini çok sevmesi

35. Yukarıdakilerden hangileri Atatürk'ün özelliği olamaz?

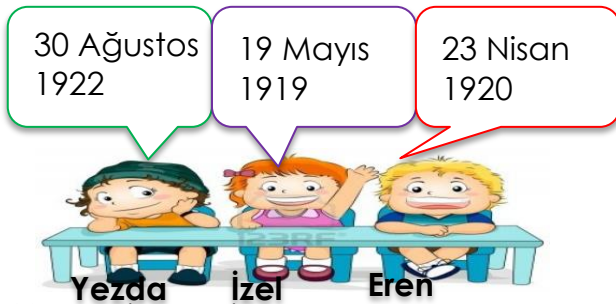
- a) II – IV b) V – VI c) I – III

36. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ekonomi alanında gelişmesine yönelik bir adımdır?

- a) Yeni fabrikalar kurulması ve limanlar yapılması
b) Giyim kuşamda yenilik yapılması
c) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

37. Cumhuriyet hangi tarihte ilan edilmiştir?

- a) 23 Nisan 1920 b) 19 Mayıs 1923 c) 29 Ekim 1923

38. Hangi öğrenci “Kurtuluş Savaşının başladığı” tarihi söylemektedir?

- a) Yezda b) İzel c) Eren

1	23 Nisan	A	Zafer Bayramı
2	19 Mayıs	B	Cumhuriyet Bayramı
3	29 Ekim	C	Ulusal Egemenlik ve Çocuk
4	30 Ağustos	D	Atatürk'ü Anma ve Gençlik

39. Yukarıdaki bayram ve tarihlerin doğru eşleştirilmesi hangisidir?

- b) 1D-2C-3B-4A b) 1C-2D-3B-4A c) 1C-2D-3A-4B

▲ Her yıl 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı' nı kutlarız.

● 23 Nisan'da Atatürk Samsun'a çıkmıştır.

■ Her yıl 19 Mayıs'ta Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarız.

40. Yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) ▲ b) ● c) ■

41. Bayrakla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Bazı ülkelerin bayrakları yoktur.
b) Milli bayramlarda sınıfımızı bayraklarla süsleriz.
c) Bayrak bir ülkenin bağımsızlık sembolüdür.

42. Ülkemizin başkenti Ankara, İç Anadolu Bölgemizde bulunmaktadır. Bu sebeple başka ülkelerden konuk olarak gelen devlet adamları Ankara'da ağırlanırlar. Bu özelliğinden dolayı Ankara'yı evimizin hangi bölümüne benzetebiliriz?

- a) Mutfak b) Yatak odası c) Salon

43. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Coğrafi bölgelerimizin özellikleri aynıdır.
b) Ülkemizi evimize benzetebiliriz.
c) Okulumuz da farklı bölümlerden oluşmaktadır.

44. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- a) Görev---Askere gitmek b) Hak---Vergi vermek c) Sorumluluk---
Tasarruflu olmak

45. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün hayatında diğerlerinden önce gerçekleşmiştir?

- a) Annesinin ölümü
- b) Yüzbaşı olarak orduya katılması
- c) Samsun'a çıkışı

46. “Ülkemizde, otobüs, minibüs ve taksi şoförlerinin görevini yerine getirememesi durumunda” aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) Hayat zora girer, insanların huzuru bozulur.
- b) İş yerlerine bisikletlerle gidip gelmeye başlarlar.
- c) İnsanlar birer tane araba satın alırlar.

47. Atatürk'ün emanetlerine sahip çıkmak

- Milli bayramları coşkuyla kutlamak
- Bilimsel araştırmalar yapmak
- Eğitimli gençler yetiştirmek

Yukarıda verilenlerin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cumhuriyetimizi güçlendirmek
- b) Ülkemizi zenginleştirmek
- c) Ülkemize turist gelmesini sağlamak

48. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyeti'mizi korumak ve kollamak için yapılması gereken davranışlardan biridir?

- a) Sorumluluk alınmaması
- b) Yeniliklerin kabul edilmemesi
- c) Milli değerlere sahip çıkılması

Değerlendirme Testini bitirdiniz.

Yanıtlarınızı kontrol etmeyi unutmayınız. 😊

EK.6. Nihai Başarı Testi Soru ve Cevapları

Öğrencinin;

Adı-Soyadı:

Doğru Sayısı:

Sınıfı:

Yanlış Sayısı:

3.SINIF BENİM EŞSİZ YUVAM-DÜN BUGÜN YARIN TEMASI BAŞARI TESTİ

1. "Hepimizin ailemize ve ülkemize karşı” cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa daha anlamlı olarak tamamlanır?

- a) İstekleri vardır.
- b) Haklara sahiptir.
- c) Sorumlulukları vardır.

"Serpil 9 yaşındadır.”

2. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz'un geçen yıl yapamadığı bir hareketi bu yıl boyunun uzaması sonucu yapabilmesine örnektir?

- a) Geçen yıl mutfak dolabının üst rafındaki tabakları uzanıp alamıyordum. Bu yıl alabiliyorum.
- b) Geçen yıl yüzmeyi bilmiyordum. Bu yıl yüzebiliyorum.
- c) Geçen yıl bakkala yalnız gidemiyordum. Bu yıl gidebiliyorum.

3. Aşağıdakilerden hangisi aile bireyleri arasında iş bölümü yapılmasının amacı olamaz?

- a) Evdeki bireylere yapabilecekleri görevler verilmesi
- b) Evin annesinin daha çok yorulması
- c) Evdeki çocukların sorumluluk almaları

“ Hakan, büyüdüğünde bilgisayar mühendisi olmayı kendine amaç edinmiştir.”

4. Hakan bu amacına ulaşabilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

- a) Amacına ulaşmak için planlama yapmalıdır.
- b) Amacına ulaşmak için çevresindeki insanlardan yardım almamalıdır.
- c) Amacına ulaşma çalışması sırasında eleştirilere önem vermelidir.

”Tolga birinci sınıftayken okula yalnız gidip gelemiyordu. Yanında mutlaka birinin olmasını istiyordu. Üçüncü sınıfta ise okuluna tek başına gidip gelebiliyor.”

5. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) İki yıl içinde büyümüş olması
- b) Evlerini daha uzağa taşımaları
- c) Çantasını kendisi taşıyabilmesi

Merdivenlerden koşarak dışarı çıkmak

Asansöre binip aşağı inmek

Sağlam ve devrilmeyecek bir eşyanın yanında uygun pozisyonda durmak.

Paniğe kapılmamak

Pencere kenarına yakın durmak.

6. Yukarıda verilen davranışlardan kaç tanesi deprem sırasında yapılması gereken doğru davranışlardandır?

- a) 2
- b) 3
- c) 4

7. Bir yangın anında aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmak doğrudur?

- a) Dumandan etkilenmemek için ağzımızı ve burnumuzu açık bırakmak
- b) Üzerindeki elbiseleri kuru tutmak
- c) Yangın yerini terk ederken imkan varsa kapı ve pencereleri kapatmak

8. Aşağıdakilerden hangisini yapan birinin, ülkesini sevdiğini söyleyemeyiz?

- b) Çevresini temiz tutan
- b) Tarihi eserlere zarar veren
- c) Alışverişten sonra fiş alan

Kerem: "Odamı ve eşyalarımı kendim toplarım." diyor.

9. Kerem için aşağıdakilerden hangisi doğrudur ?

- a) Saygılıdır.
- b) Yardım severdir .
- c) Sorumluluk sahibidir.

- 1) Yaşımız büyüdükçe ayakkabı numaramız da büyür.
- 2) Yaşımız büyüdükçe bazı işleri daha zor yaparız.
- 3) Duygularımızdaki değişim yüzümüze de yansır.
- 4) Yaşımız büyüdükçe sorumluluklarımız da artar.

10. Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- a) 1,3 ve 4
- b) 2,3 ve 4
- c) 1,2 ve 3

Zaman içinde hayatımda birçok değişiklik meydana geldi.

11. Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri olamaz?

- a) Saçı uzamıştır.
- b) Ağırlığı artmıştır.
- c) Boyu kısalmıştır.

12. Annemizin çocukluk dönemiyle ilgili bir araştırma yapacak olursak aşağıdakilerden hangisi bize yardımcı olamaz?

- a) Okul müdürümüz
- b) Annemizin anne ve babası
- c) Teyzemiz

- I. Ankara'da doğdu.
- II. İstiklal Marşı'nı yazdı.
- III. İstanbul'da öldü.
- IV. Annesinin adı Makbule

13. Yukarıda Atatürk ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- a) III b) I – III c) III – IV

14. Atatürk: “Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak ve yükseltecek olan sizlersiniz.” derken kime seslenmiştir?

- a) Mühendislere
b) Gelecek nesillere
c) Doktorlarına

15. Atatürk’ün yaptığı yeniliklerin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmak.
b) Düşmanların yurdumuza girmesini engellemek.
c) Ülkemizi dış güçlere karşı korumak.

M.KEMALATATÜRK’E

“ORDU YOK!” DEDİLER : “KURULUR!” DEDİ.
“PARA YOK!” DEDİLER : “BULUNUR!” DEDİ.
“DÜŞMAN ÇOK!” DEDİLER : “YENİLİR!” DEDİ.
VE BÜTÜN DEDİKLERİ OLDU.

16. Yukarıdaki sözler Atatürk’ün hangi kişisel özelliklerini ortaya koymaktadır?

- a) Çocuk sevgisini
b) Yeniliklere açık olmasını
c) Cesaret ve kararlılığını

17. Aşağıda Atatürk’ün söylemiş olduğu sözlerin hangisinde cumhuriyeti korumak, güçlendirmek ve geliştirmek için yapılması gerekenler hakkında bilgi verilmiştir?

- a) Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumudur.
b) Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.
c) Ne mutlu Türküm diyene!

18. Atatürk Türk milletinin her ferdinin okuryazar olmasını istiyordu. **Bunun için hangi inkılap yapıldı?**

- a) Kılık – Kıyafet İnkılabı
- b) Harf İnkılabı
- c) Takvim – Saat değişikliği

19. “Yurtta barış, dünyada barış” sözü Atatürk’ün **daha çok hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?**

- a) Hoşgörülü oluşunu
- b) Barış taraftarı oluşunu
- c) Güçlü bir komutan oluşunu

I – Ümitsiz oluşu

II – Milletine güvenmesi

III – Güçlülükler karşısında yılması

IV – Önce düşünüp sonra karar vermesi

V – Sabırlı ve disiplinli olması

VI – Yurdunu ve milletini çok sevmesi

20. Yukarıdakilerden hangileri Atatürk’ün özelliği **olamaz?**

- a) II – IV
- b) V – VI
- c) I – III

21. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin **ekonomi alanında gelişmesine yönelik bir adımdır?**

- a) Yeni fabrikalar kurulması ve limanlar yapılması
- b) Giyim kuşamda yenilik yapılması
- c) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

22. Cumhuriyet hangi tarihte **ilan edilmiştir?**

- a) 23 Nisan 1920
- b) 19 Mayıs 1923
- c) 29 Ekim 1923

1	23 Nisan	A	Zafer Bayramı
2	19 Mayıs	B	Cumhuriyet Bayramı
3	29 Ekim	C	Ulusal Egemenlik ve Çocuk
4	30 Ağustos	D	Atatürk'ü Anma ve Gençlik

23. Yukarıdaki bayram ve tarihlerin doğru eşleştirilmesi hangisidir?

- a) 1D-2C-3B-4A b) 1C-2D-3B-4A c) 1C-2D-3A-4B

▲ Her yıl 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı'nı kutlarız.

● 23 Nisan'da Atatürk Samsun'a çıkmıştır.

■ Her yıl 19 Mayıs'ta Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarız.

24. Yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) ▲ b) ● c) ■

25. Bayrakla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Bazı ülkelerin bayrakları yoktur.
b) Milli bayramlarda sınıfımızı bayraklarla süsleriz.
c) Bayrak bir ülkenin bağımsızlık sembolüdür.

26. Ülkemizin başkenti Ankara, İç Anadolu Bölgemizde bulunmaktadır. Bu sebeple başka ülkelerden konuk olarak gelen devlet adamları Ankara'da ağırlanırlar. **Bu özelliğinden dolayı Ankara'yı evimizin hangi bölümüne benzetebiliriz?**

- a) Mutfak b) Yatak odası c) Salon

27. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Coğrafi bölgelerimizin özellikleri aynıdır.
b) Ülkemizi evimize benzetebiliriz.
c) Okulumuz da farklı bölümlerden oluşmaktadır.

28. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- a) Görev---Askere gitmek **b) Hak---Vergi vermek** c) Sorumluluk---
Tasarruflu olmak

29. “Ülkemizde, otobüs, minibüs ve taksi şoförlerinin görevini yerine getirememesi durumunda” aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) **Hayat zora girer, insanların huzuru bozular.**
b) İş yerlerine bisikletlerle gidip gelmeye başlarlar.
c) İnsanlar birer tane araba satın alırlar.

30. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyeti’imizi korumak ve kollamak için yapılması gereken davranışlardan biridir?

- a) Sorumluluk alınmaması
b) Yeniliklerin kabul edilmemesi
c) **Milli değerlere sahip çıkılması**

Değerlendirme Testini bitirdiniz.

Yanıtlarınızı kontrol etmeyi unutmayınız. 😊

EK. 7. Deney Grubu Öğrencileri Akademik Başarı Testi Puanları

ÖĞRENCİLER	ÖN TEST	SON TEST
E.S.	7	20
M.T.	26	30
M.K.	25	30
R.Y.	25	30
G.Y.	26	30
F.Ö.	21	25
M.C.	19	27
A.K.	17	25
Ş.E.	24	28
S.S.	18	26
B.P.	18	28
A.A.	23	27
S.A.	25	30
İ.A.	19	25
M.T.	18	28
C.A.	14	22
İ.K.	18	25
E.O.	5	19
M.S.N.Ç.	19	26

EK.8. Kontrol Grubu Öğrencileri Akademik Başarı Testi Puanları

ÖĞRENCİLER	ÖN TEST	SON TEST
A.R.K.	25	26
H.E.	25	25
G.T.	20	22
R.G.	23	23
H.A.	17	18
E.B.	23	24
E.B.	15	17
D.B.	20	22
Y.O.	11	12
T.K.	11	12
A.D.	13	15
S.B.	10	12
M.T.	20	19
A.E.A.	23	25
B.K.	21	22
V.H.	10	8
Z.B.	24	24
A.H.	20	22
K.B.	13	13

EK.9. Hayat Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği Uygulama Formu

EK - 1: HAYAT BİLGİSİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenci;

Aşağıdaki her bir cümleyi okuduktan sonra sana en uygun olan seçeneği işaretleyin. Cümlelerin hiçbirinin kesin olarak doğru **cevabı** yoktur. Bu bir **sınav değildir**. Kesinlikle ismini bu kâğıda yazmayın. Lütfen, her cümleyi baştan sona okuduktan sonra;

- Evet
- Kısmen
- Hayır

Seçeneklerinden yalnızca birini (X) işareti koyarak işaretleyin.

1. BÖLÜM: Kişisel Bilgiler

1. Sınıfımız:	2. Sınıf ()	3. Sınıf ()
2. Cinsiyetiniz: Kız () Erkek ()		

2. BÖLÜM: Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Tutum İfadeleri

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Hayat Bilgisi dersinde ülkemizi tanırız.	()	()	()
2. Hayat Bilgisi dersi neşe verir.	()	()	()
3. Hayat Bilgisi dersi günlük hayatımızı kolaylaştırır.	()	()	()
4. Hayat Bilgisi dersi sorumluluk kazandırır.	()	()	()
5. Hayat Bilgisi dersi kolaydır.	()	()	()
6. Hayat Bilgisi dersini eğlenceli bulmuyorum.*	()	()	()
7. Hayat Bilgisi dersi yardımlaşma ve dayanışmayı öğretir.	()	()	()
8. Hayat Bilgisi dersi sorunlarımızı çözmeyi öğretir.	()	()	()
9. Hayat Bilgisi dersinde araştırma yapmak hoşuma gider.	()	()	()
10. Hayat Bilgisi dersindeki bazı konular beni üzer.*	()	()	()
11. Hayat Bilgisi dersinde mutlu olurum.	()	()	()
12. Hayat Bilgisi dersi sayesinde ülkemi severim.	()	()	()
13. Hayat Bilgisi dersinde sıkılırım.*	()	()	()
14. Hayat Bilgisi dersinde kendimi rahat hissederim.	()	()	()
15. Hayat Bilgisi ödevlerimi zevkle yaparım.	()	()	()

Teşekkürler...

* Olumsuz maddeler (Uygulama formunda işaret kullanılmamıştır)

EK.10. Deneý Grubu Tutum Ölçeđi Puan Ortalamaları

Deneý Grubu Ön Tutum Ortalamaları	Deneý Grubu Son Tutum Ortalamaları
2,40	3,00
2,33	2,93
2,67	3,00
2,33	2,73
2,20	3,00
2,47	2,87
2,27	2,80
1,60	2,67
2,07	3,00
2,20	3,00
2,33	2,87
2,07	3,00
2,27	2,87
1,67	2,73
1,80	3,00
1,93	2,93
1,87	2,73
1,93	2,87
1,87	2,00

EK.11. Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

Kontrol Grubu Ön Tutum Ortalamaları	Kontrol Grubu Son Tutum Ortalamaları
2,40	2,67
2,27	2,67
2,60	1,93
2,20	2,27
2,13	2,87
2,33	2,40
2,20	3,00
1,60	2,67
2,00	2,87
2,13	2,80
2,33	2,73
2,00	2,73
2,27	2,73
1,73	2,67
1,80	2,40
1,87	2,20
2,07	2,87
2,00	2,67
1,87	2,73

EK.12. Yansıtıcı Düşünme Öğrenme Günlükleri

Ad/ Soyad:

Tarih:

Bugünkü dersin konusu:

Sevgili çocuklar, günlüğünü doldururken, ders boyunca yaptığınız etkinlikleri düşünerek, eksik olan ya da güzel yapmış olduğunuz çalışmalarını ve davranışlarını göz önünde bulundurun.

1. Bugünkü derste neler öğrendim?

2. Bugünkü ders senin için faydalı oldu mu? Bütün konuları öğrendin mi yoksa eksik kalan bazı noktalar var mı?

3. Derste seni eğlendiren ya da sıkıran ne gibi durumlar vardı?

4. Bu derste hangi eğitim araçlarını kullandık. Bunlar öğrenmeye yardım etti mi? Bize değerlendirir misin?

5. Biz bu eğitim araçlarını kullanmadan işleseydik dersi anlayabilir miydik?

6. Kendini değerlendirdiğinde bugünkü hayat bilgisi dersiyle ilgili olarak güçlü ve zayıf yönlerin nelerdir?

7. Bugün öğrendiğimiz konuları günlük hayatta nasıl kullanırız?

EK.13. Anlaşmalı Öğrenme Ortak Bildirgesi

Tarih: 04.04.2016

Bu uygulama süresince öğretmenimizle konuları daha iyi kavrayabilmek, derse zamanında katılmak, aktif bir şekilde görev almak, sorumluluklarımızı yerine getirmek ve ödevlerimizi zamanında yapmak konusunda öğretmenimizle birlikte ortak bir anlaşmaya vardık.

Öğrenci Adı-Soyadı
İmza

Ayşegül YAVUZ
Sınıf Öğretmeni

EK.14. Kendini Değerlendirme Formu

KENDİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

Adım ve soyadım:

Sınıf numaram:

Açıklama: Verilen ifadelerle ilgili olarak durumunuzu en iyi ifade eden kutucuğu “x” ile işaretleyiniz.

ÖLÇÜTLER	DERECELER		
	Her zaman(3)	Bazen(2)	Hiçbir zaman(1)
Hayat bilgisi dersi için kendime bir amaç belirleyebilirim.			
Hayat bilgisi dersi iyi planlama yapabilirim ve zamanımı verimli kullanabilirim.			
Hayat bilgisi dersine hazırlıklı gelirim.			
Hayat bilgisi dersinde neden aktif olmam gerektiğini bilirim.			
Hayat bilgisi ders ödevlerini zamanında yaparım.			
Hayat bilgisi dersi sorularımı kolaylıkla yapabilirim.			
Hayat bilgisi etkinliklerini kolayca anlayabilirim.			
Hayat bilgisi dersinde amacıma ulaşmak için kişisel çaba harcarım.			
Hayat bilgisi dersinde araştırma yapar ve yeniliklere uyum sağlarım.			
Genel Toplam			

EK.15. Öğrenci Bilgi Formu

ÖĞRENCİ BİLGİ FORMU

Tabloda belirtilen bölümleri eksiksiz doldurunuz.

ÖĞRENCİYE AİT BİLGİLER	
Öğrencinin Adı ve Soyadı	
Doğum Tarihi / Doğum Yeri	/
Sınıfı / Okul No	/
Boy / Kilosu	/
Kiminle yaşıyor?	
Oturduğunuz ev kira mı?	
Kendi odası var mı?	
Ev ne ile ısıtılıyor?	
Okula nasıl geliyor?	
Bir işte çalışıyor mu?	
Kardeş sayısı (Öğrenci ile birlikte sayılacak)	

ÖĞRENCİNİN BABASINA AİT BİLGİLER			
Adı-Soyadı			
Sağ / Ölü		Öz / Üvey	
Öğrenim Durumu		Mesleği	
Ev Telefonu		İş Telefonu	
Cep Telefonu		E-posta adresi	
Ev Adresi			
Sürekli hastalığınız var mı?			

ÖĞRENCİNİN ANNESİNE AİT BİLGİLER			
Adı-Soyadı			
Sağ / Ölü		Öz / Üvey	
Öğrenim Durumu		Mesleği	
Ev Telefonu		İş Telefonu	
Cep Telefonu		E-posta adresi	
Ev Adresi			
Sürekli hastalığınız var mı?			

Evde bilgisayarınız var mı?		
	Evet	Hayır

Okul dışı internete ulaşma durumu	Ev	Komşu	Yok

EK.16. Örnek Ders Planları

Dersin Adı:	HAYAT BİLGİSİ
Sınıf:	3
Ünite Adı:	Benim Eşsiz Yuvam
Süre:	40+40
Öğrenme-Öğretme Strateji ve Yöntemi:	5-e yöntemi, soru-cevap, resim hakkında konuşma, anlatım, gösteri
Kazanımlar:	Doğal afetler sırasında evinde yapılması gerekenleri, yetişkinler eşliğinde uygulayarak gösterir.
Kavramlar:	Para, bütçe, ihtiyaç-istek, kaynak
Kaynak Kitaplar:	İlköğretim Hayat Bilgisi 3. Sınıf Ders Kitabı
Kullanılan eğitim teknolojileri, araç gereçler ve materyaller:	Akıllı tahta,internet, konuyla ilgili öykülerin yazılı olduğu dokümanlar
Ders içi ilişkilendirme:	Güvenlik ve Korunmayı Sağlama becerisini geliştirmeye yöneliktir.
Diğer derslerle ilişkilendirme:	-
Ara disiplinlerle ilişkilendirme:	Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam: Bir deprem sırasında neler hissedebileceğini fark eder. Bir deprem sırasında alınması gereken pozisyonu bilir. Bir deprem sonrasında binadan tahliye yollarını bilir. Deprem sırasında karşılaşılabilecek tehlikeleri araştırır.
Atatürkçülükle ilişkilendirme:	-
Öğrenme- öğretme süreci	Giriş: Öğrencilere, önceki yıllarda sınıfta yapılan deprem tatbikatı ile ilgili sorular sorarak eski bilgiler hatırlatılmaya çalışılır. “Depremler sonucunda yıkılan evler, yaralanan ve ölen insanlar vardır. Acaba hangi önlemler alınmış olsaydı bunlar olmazdı? Diye sorularak öğrencilerin görüşleri alınır. Keşfetme: “ Doğal afetler nelerdir?” “Bulduğunuz bölgede hangi doğal afetler meydana geliyor?” soruları sorularak öğrencilerin cevaplamaları istenir. Açıklama: Ders kitabındaki Emir’in Buse’ye yazdığı mektup okutulur. Deprem sırasında her şeyin çok hızlı geliştiğini, düşünme süresinin çok kısa olduğunu, önce bir gürültü duyulduğunu, ardından sarsıntının başladığını, esas yıkıcı sarsıntının birkaç saniye sonra geldiğini ve bu durumda çoğunlukla sadece birkaç adım atıldığı söylenir. Deprem anıyla ilgili kısa bir video izletilir.

Derinleştirme: “Deprem Tatbikatı Oyunu” etkinliği yaptırılarak oyun üzerine konuşulur. Emir’in babası, kitaplığı duvara neden sabitlemiştir? Emir’in annesi ve babası deprem sırasında ne yapmışlar? Soruları sorularak konu derinleştirilir. Öğrenciler dört gruba ayrılır. Gruplardan sel baskını, heyelan, çığ ve deprem olaylarını kendi aralarında paylaşmalarını ve doğal afetler sırasında evde neler yapılması gerektiğini araştırmaları istenir. Öğrencilere, öğrendikleri bilgileri sınıfta paylaşmalarını ve uygulayarak göstermeleri söylenir. Öğrencilere deprem sırasında evde yapılması gerekenler sırasıyla anlatılır.

Değerlendirme: Deprem tatbikatı yaptırılır. Deprem tatbikatı bittikten sonra yapılması gerekenlerden hangilerini uygulayamadıkları hazırlanan tabloda işaretlenir. Öğrenci çalışma kitabındaki deprem etkinliği yaptırılır. Akıllı tahta kullanılarak değerlendirme etkinliği sınıfla birlikte yapılır.

Dersin Adı:	HAYAT BİLGİSİ
Sınıf:	3
Ünite Adı:	Benim Eşsiz Yuvam
Süre:	40+40
Öğrenme-Öğretme Strateji ve Yöntemi:	5-e yöntemi, soru-cevap, resim hakkında konuşma, anlatım.
Kazanımlar:	Ülkesini, tıpkı evi ve okulu gibi bir “yuva” olarak kabul eder.
Kavramlar:	
Kaynak Kitaplar:	İlköğretim Hayat Bilgisi 3. Sınıf Ders Kitabı
Kullanılan eğitim teknolojileri, araç gereçler ve materyaller:	Akıllı tahta, internet, bilgisayar, Türkiye haritası, ülkemizin farklı illerine ait resim ve fotoğraflar.
Ders içi ilişkilendirme:	Güvenlik ve Korunmayı Sağlama (Sağlığını Koruma) ve Eleştirel Düşünme becerilerini geliştirmeye yöneliktir.
Diğer derslerle ilişkilendirme:	-
Ara disiplinlerle ilişkilendirme:	
Atatürkçülükle ilişkilendirme:	Atatürk’ün kişiliğini ve özelliklerini tanımaya ilgi duyuş. Açıklama: Atatürk’ün yurdumuzun düşmanlardan kurtulmasında önder olduğu açıklanacak, kişilik özelliklerinden vatanını ve milletini çok sevmesi üzerinde durulacaktır.
Öğrenme- öğretme süreci	Giriş: Dersle bir zarfla girilir. Öğrencilere yurt dışında yaşayan bir akrabamdan mektup aldığını, mektupta “Ana vatanımı çok özledim. En kısa zamanda geliyorum.” Diye yazdığını ve bu habere çok sevindiğini söylenir. Keşfetme: “Çocuklar, arkadaşım ülkemizden neden ana vatanım diye bahsediyor?” sorusu sorularak öğrencilerden bu konuyla ilgili yorum yapmaları istenir. Açıklama: Akıllı tahtadan Türkiye haritası açılarak incelenir. Ülkemiz hakkında konuşulur. Derinleştirme: Bir öğrenciye ders kitabındaki mektup okutulur. “Emir, ülkesini neden en büyük yuva olarak kabul ediyor?” sorusu sorulur. Cevaplardan sonra ülkemizde, evimizde olduğu gibi kendimizi daha rahat, huzurlu, mutlu ve güven içinde hissettiğimizi söyleyerek ülkemizi sevdiğimizi vurgularız.

“Atatürk’ün vatan ve millet sevgisini hangi sözlerinden anlıyorsunuz?” sorusu sorularak Atatürk’le ilgili video izletilir. Atatürk’ün vatan ve millet sevgisi üzerine konuşulur. Atatürk’ün yurdumuzun düşmanlardan kurtarılmasında Türk halkına önder olduğu ve Türkiye Cumhuriyeti’ni kurduğu söylenir. Akıllı tahtadaki Türkiye haritasının neden farklı yedi renkte olduğu üzerine konuşulur. Öğrencilere, ülkemizin kaç bölgeye ayrıldığı ve bu bölgelerin adlarını haritada göstermeleri istenir. Konu son olarak akıllı tahta kullanarak EBA üzerinden video destekli işlenir.

Değerlendirme: Belirlenen eğitim sitesindeki etkinlikler yapılır.

Öğrenciler yedi gruba ayrılır. Her gruba ülkemizin bir bölgesinin adı verilir. Gruplardan aldıkları bölgenin özelliklerini internet üzerinden araştırıp sınıfta sunmaları istenir.

Dersin Adı:	HAYAT BİLGİSİ
Sınıf:	3
Ünite Adı:	Benim Eşsiz Yuvam
Süre:	40
Öğrenme-Öğretme Strateji ve Yöntemi:	5-e yöntemi, soru-cevap, resim hakkında konuşma, anlatım, tartışma.
Kazanımlar:	İnsanların mutluluğunun, bireylerin aile içerisinde ve ülke genelinde üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmelerine bağlı olduğunu kavrar.
Kavramlar:	
Kaynak Kitaplar:	İlköğretim Hayat Bilgisi 3. Sınıf Ders Kitabı
Kullanılan eğitim teknolojileri, araç gereçler ve materyaller:	Akıllı tahta, internet, bilgisayar
Ders içi ilişkilendirme:	Öz Yönetim(Sorumluluk) becerisini geliştirmeye yöneliktir.
Diğer derslerle ilişkilendirme:	-
Ara disiplinlerle ilişkilendirme:	İnsan Hakları ve Vatandaşlık: Vatandaş olmanın anlamını kavrar.
Atatürkçülükle ilişkilendirme:	Vatandaşlık görevlerini kavrayabilme
Öğrenme- öğretme süreci	<p>Giriş: Öğrencilere, Türk milleti olarak birçok hak ve hürriyete sahip olduğumuzu hatırlatarak “Peki, bizim ülkemize karşı ne gibi görev ve sorumluluklarımız vardır?” diye sorulur.</p> <p>Keşfetme: Öğrencilere internet üzerinden görseller sunularak hangi resimlerde görev ve sorumluluklar yerine getirilmiştir? sorusu sorulur. Öğrencilere kendilerinin evdeki görev ve sorumlulukları yerine getirmediğinde neler hissettiklerini anlatmalarını istenir.</p> <p>Açıklama: Emir’in yazdığı mektup okutulur. Emir ve annesinin vergi dairesine vergi vermek için gittiği açıklanır.</p> <p>Derinleştirme: Emir’in annesinin saydığı vatandaşlık hak ve görevlerimiz nelerdir? Sorusu sorulur. Alınan cevaplardan sonra, hak ve görevlerimizin Cumhuriyet Dönemi’nde düzenlendiği belirtilir. Kamu malına zarar vermeyle oluşan zararlar internet üzerinden akıllı tahtada gösterilir. Bunun üzerine konuşulur.</p> <p>“Ailenize karşı sorumluluklarınız nelerdir?” sorusu sorulur. Alınan cevaplardan sonra, sorumlulukları</p>

	<p>yerine getirmenin ülke sevgisinin bir göstergesi olduğu vurgulanır.</p> <p>Değerlendirme: Öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler yapılır. Belirlenen eğitim sitesindeki konu etkinlikleri yapılır. Öğrencilere aile içindeki görev ve sorumlulukları basit bir bildiri şeklinde bilgisayar ortamında hazırlamaları ve sınıfta sunmaları istenir.</p>
--	---

EK.17. Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri
Yansıtıcı Günlükler

Ad/ Soyad: İrem Kalyancı

Tarih: 09.04.2016

Ders: Hayat Bilgisi

Bugünkü dersin konusu:

Sevgili çocuklar, günlüğünü doldururken, ders boyunca yaptığınız etkinlikleri düşünerek, eksik olan ya da güzel yapmış olduğunuz çalışmaları ve davranışları göz önünde bulundurun.

1. Bugünkü derste neler öğrendim?

Büyüdüğümü.

2. Bugünkü ders senin için faydalı oldu mu? Bütün konuları öğrendin mi yoksa eksik kalan bazı noktalar var mı?

Hayır eksik noktalar yok.

3. Derste seni eğlendiren ya da sıkan ne gibi durumlar vardı?

Hayır sıkan bir şey yok.

4. Bu derste hangi eğitim araçlarını kullandık. Bunlar öğrenmene yardım etti mi? Bize değerlendirir misin?

Kullandığımız araç ve gereçler öğrenmene yardım etti.

5. Biz bu eğitim araçlarını kullanmadan işleseydik dersi anlayabilir miydik?

Hayır anlayamazdık.

6. Kendini değerlendirdiğinde bugünkü hayat bilgisi dersiyle ilgili olarak güçlü ve zayıf yönlerin nelerdir?

Birce dersi onlardan.

7. bugün öğrendiğimiz konuları günlük hayatta nasıl kullanırız.

Soru sorulduğunda.

Ad/ Soyad: Sila

Tarih: 07.05.2016

Ders: Hayat Bilgisi

Bugünkü dersin konusu:

Sevgili çocuklar, günlüğünü doldururken, ders boyunca yaptığınız etkinlikleri düşünerek, eksik olan ya da güzel yapmış olduğunuz çalışmalarını ve davranışlarını göz önünde bulundurun.

1. Bugünkü derste neler öğrendim?

Bütün hayatın konusunu öğrendim.

2. Bugünkü ders senin için faydalı oldu mu? Bütün konuları öğrendin mi yoksa eksik kalan bazı noktalar var mı?

Bütün konuları öğrendim.

3. Derste seni eğlendiren ya da sıkan ne gibi durumlar vardı?

Bu konuda beni sekmeye gibi bir durum olmadı.

4. Bu derste hangi eğitim araçlarını kullandık. Bunlar öğrenmene yardım etti mi? Bize değerlendirir misin?

Evet yardımcı oldu.

5. Biz bu eğitim araçlarını kullanmadan işleseydik dersi anlayabilir miydik?

Hayır anlayamazdık.

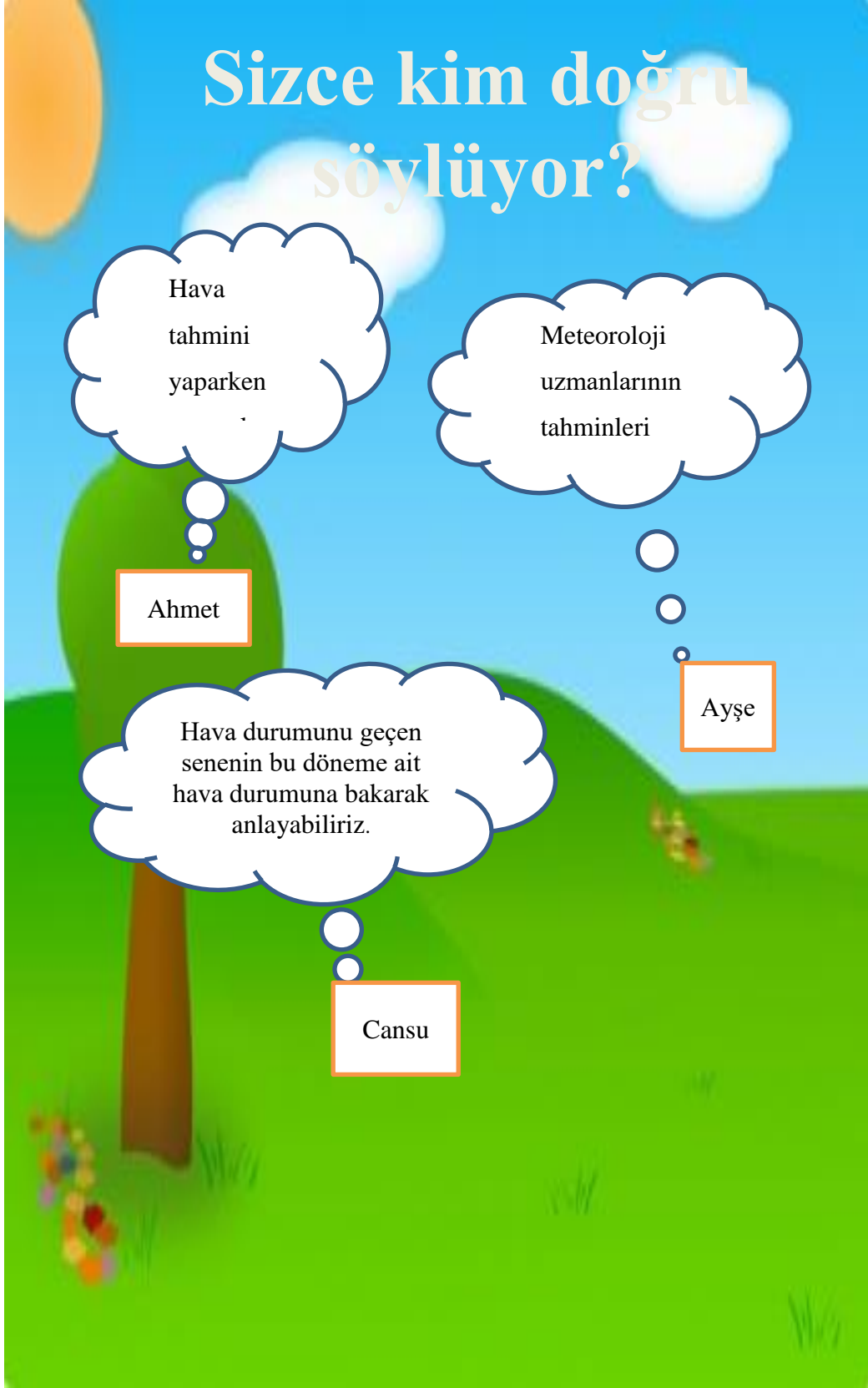
6. Kendini değerlendirdiğinde bugünkü hayat bilgisi dersiyle ilgili olarak güçlü ve zayıf yönlerin nelerdir?

Zayıf yönlerimin yok.

7. bugün öğrendiğimiz konuları günlük hayatta nasıl kullanırız.

Mesela deprem deprem ölçücü olmasaydı depremi ölçer
merdiven

Kavram Karikatürleri

KÖMÜR GÖZLÜ, HAVUÇ BURUNLU ARKADAŞIMIZ KARDAN ADAM ÜŞÜR MÜ SENCE?

YILDIZLAR GÜNDÜZ NEREDE OLUYORLAR, BEN GÖREMİYORUM ☺

- "Sizce hangi çocuk doğru düşünüyor?"

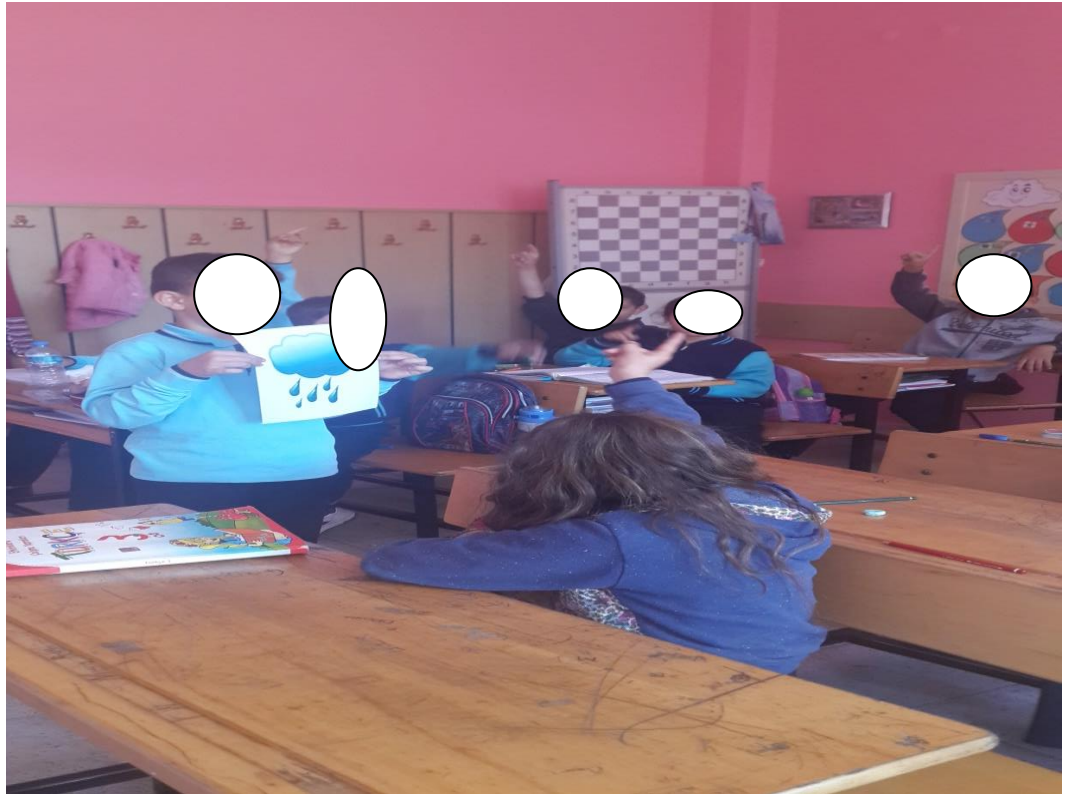

Kavram Haritaları

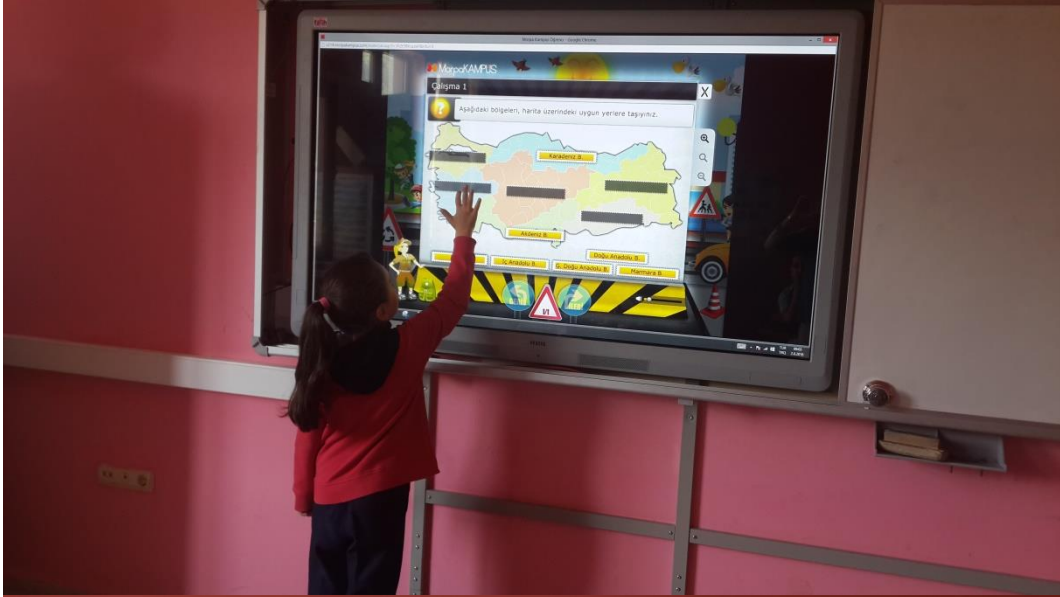

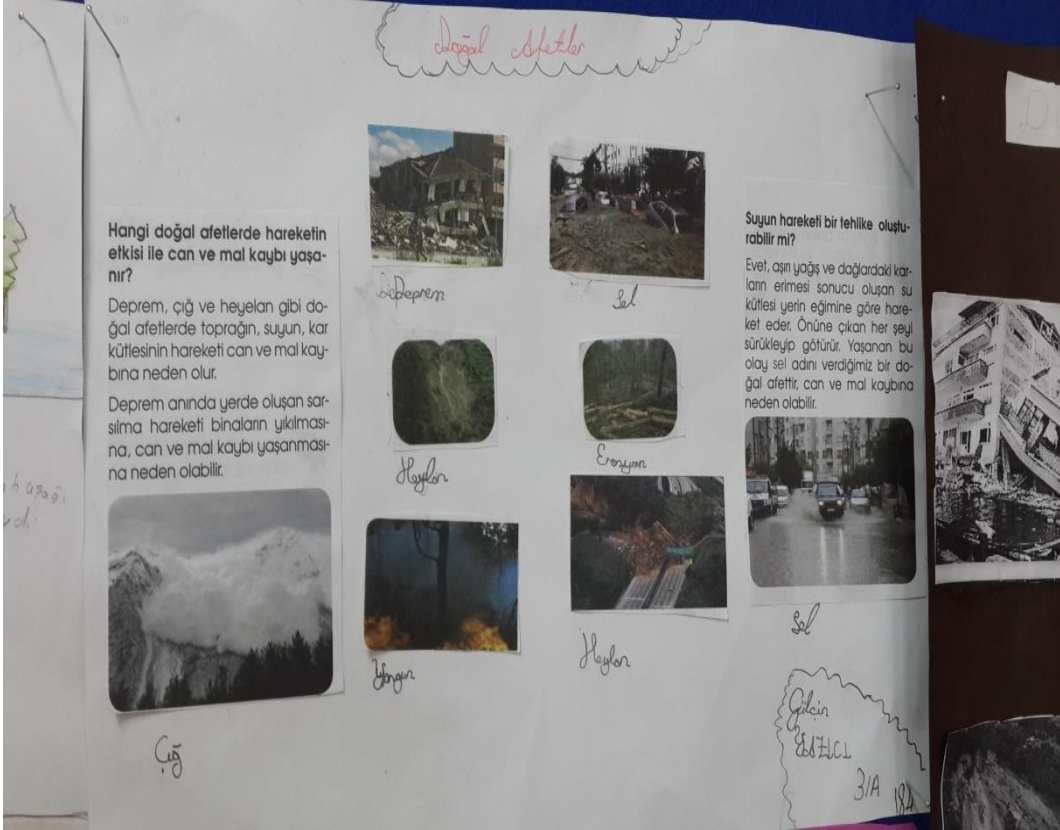
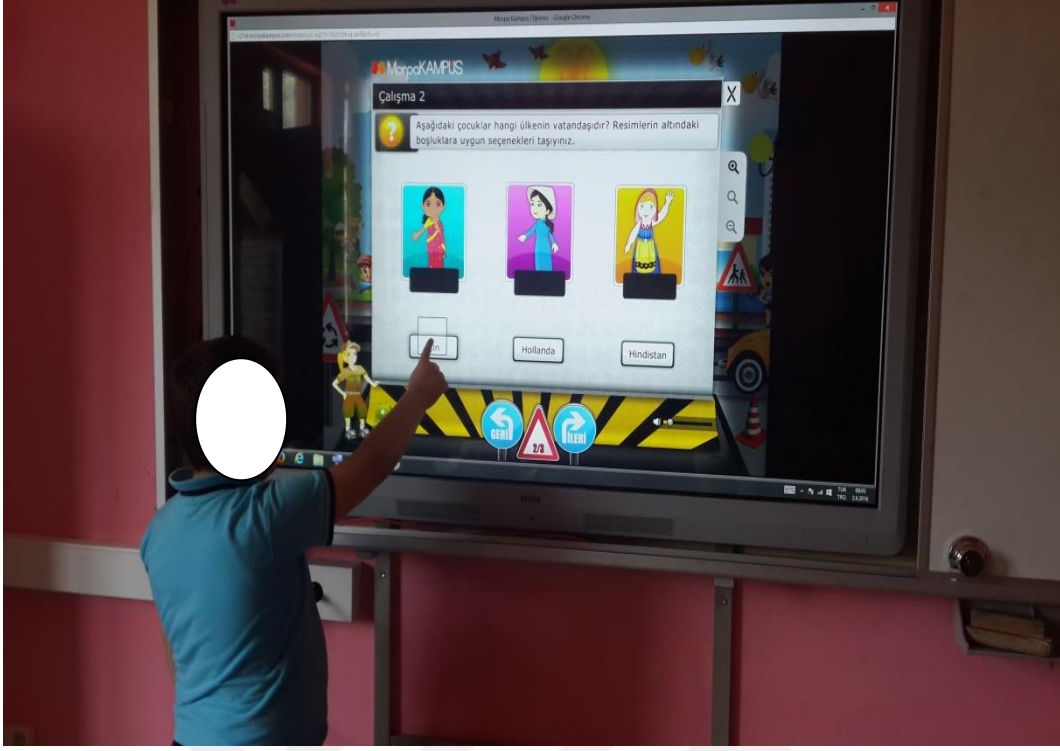

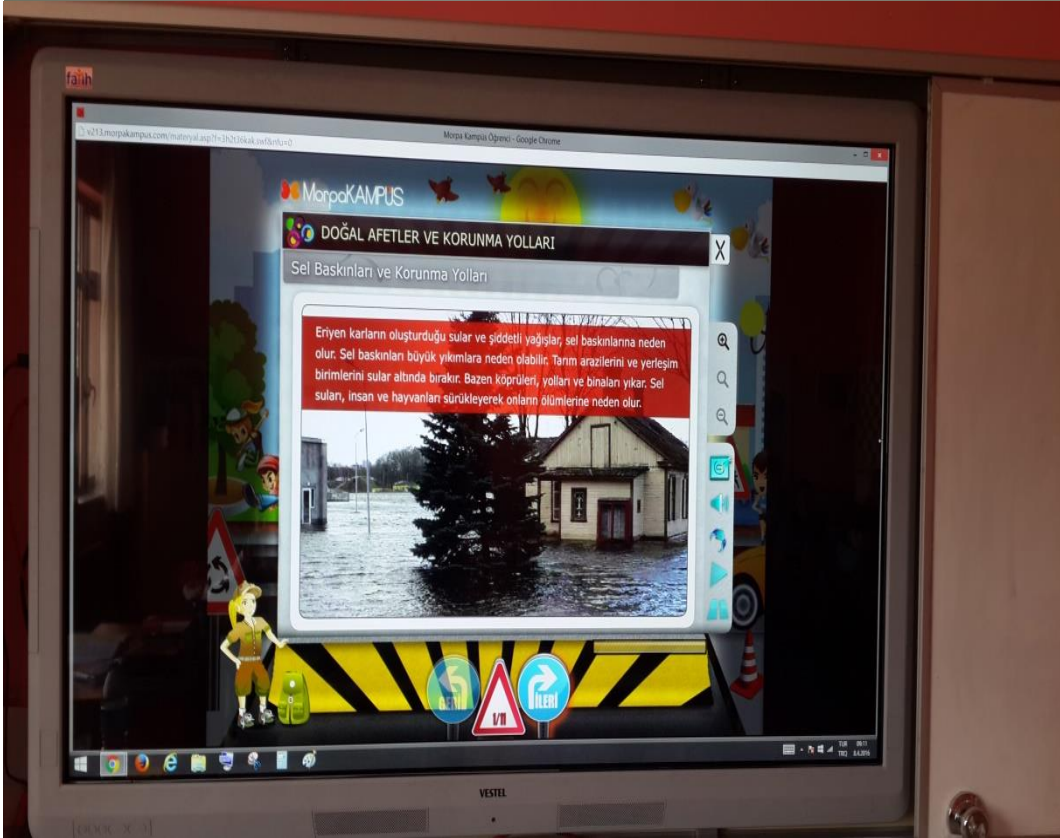
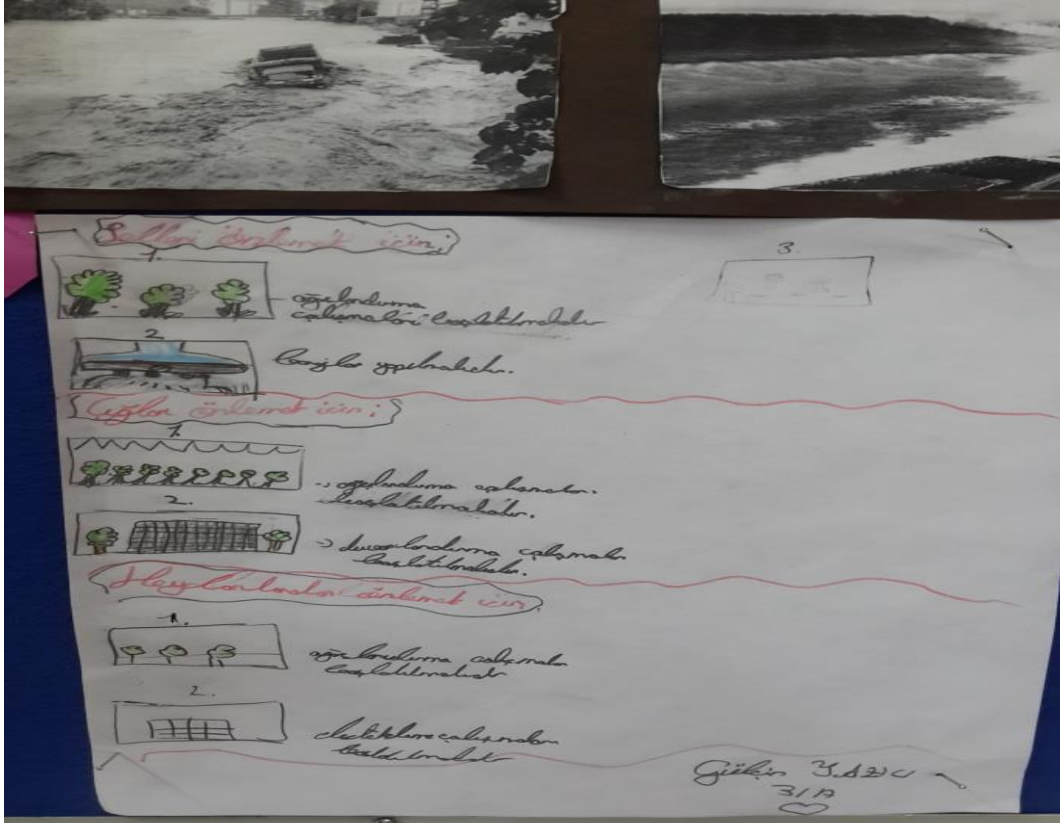
Kendini Değerlendirme

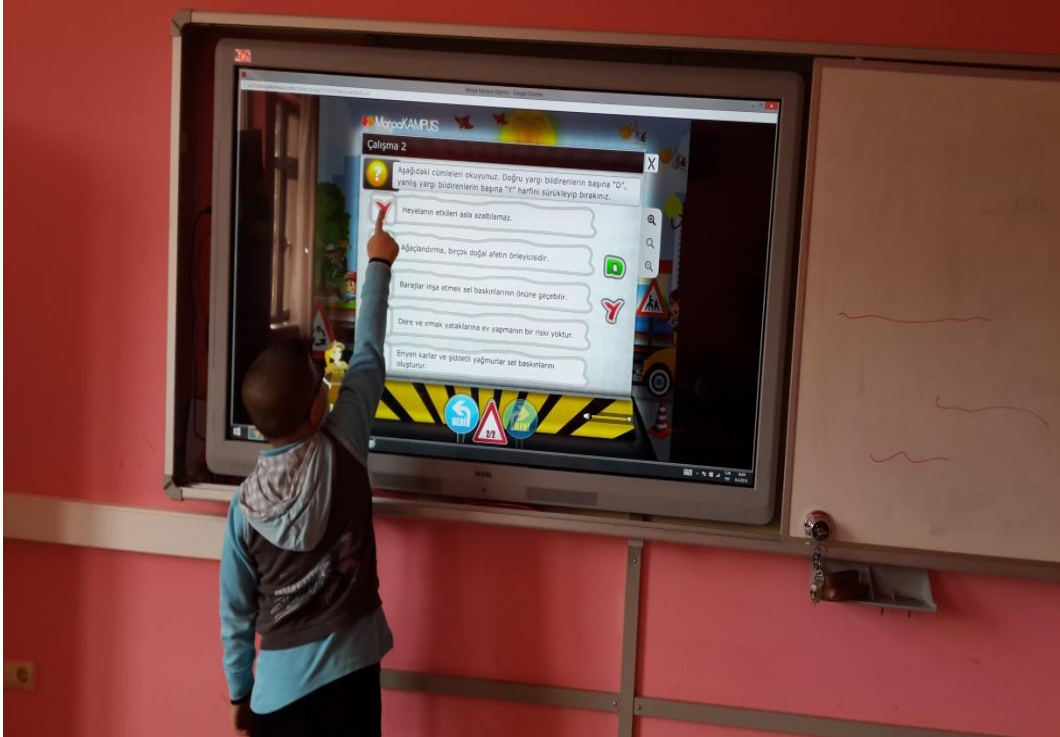

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı, Soyadı	Ayşegül YAVUZ		
Doğum Yeri ve Yılı	Ortaköy/ARTVİN 10/09/1989		
Medeni Durumu	Bekar		
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	İngilizce/B1 (Orta Seviye) Almanca/ A1 (Başlangıç Seviyesi)		
Öğrenim Durumu	Başlama - Bitirme Yılı		Kurum Adı
Lisans	2007	2011	Kocaeli Üniversitesi
Yüksek Lisans	2014	2017	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doktora			
Çalıştığı Kurum (/lar)		Başlama - Ayrılma Yılı	
1.TOKİ İlkokulu		2012	-
2.			
3.			
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlar	TEMA Vakfı		
Katıldığı Proje ve Toplantılar	2015 Yılı 4006 TÜBİTAK Bilim Fuarı 2016 Yılı 4006 TÜBİTAK Bilim Fuarı		
Yayımlar	Turan İ., Yavuz A., "Sınıf Öğretmenlerinin Coğrafya Tutum Ve Başarılarının Onların Düşünme Stilleri İle İlişkileri", özet metin, Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi, ANKARA, TÜRKİYE, 21-23 Mayıs 2015, pp.775-775		
Aldığı Ödüller	Başarı Belgesi (VALİLİK)		
Diğer			
İletişim (eposta)	aysegulyavuz08@hotmail.com		